

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD 1
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 6 (13.539)

Trst, nedelja, 7. januarja 1990

Bolgari in Turki Slovinci in Andreotti

MARKO WALTRITSCH

»Turki v Turčijo!«
Več kot deset ti-
soč Bolgarov je tako kričalo prejšnji
dan na ulicah Sofije, pred sedežem
bolgarske skupščine. To parolo so kri-
čali že v prejšnjih dneh v Kardžaliju,
mestu na jugu Bolgarije, v katerem je
prebivalstvo po narodnosti in veri de-
ljeno: polovica je Bolgarov, polovica
pa Turkov. Mesto je sredi pokrajine,
naseljene pretežno s Turki.

Klic »Turki v Turčijo«
nas spominja na tistega nam predobro znanega
»Ščavi andè a Lubiana!«, ki so ga v
Trstu in Gorici že pred prvo svetovno
vojno kričali tukajšnji iredentisti, ki
so ga med vojnami kričali fašisti, in
ki ga po zadnji vojni ponavljajo vsi
tisti, ki nam nasprotujejo iz narodnos-
tnih ali ideoloških razlogov.

V Trstu in Gorici že nekaj let delu-
jejo odbori za obrambo italijanskega
značaja teh dveh mest. 80-odstotno
italijansko večino je »strah«, da bi jo
20-odstotna slovenska manjšina po-
goltnila. To kaže, da ti ljudje nimajo
zaupanja sami vase, v svoje sposob-
nosti. Saj so vendarle desetletja kriča-
li, da so se naši ljudje hoté asimilirali,
da jih je »višja«
kultura privabljal. Zaradi tega so nekateri tudi samo-
voljno zamenjali svoj slovenski prii-
mek in na tak način jasno povedali,
da se sramujejo svojih prednikov, ki
so posili slovenski ali hrvaški prii-
mek, ki so garali kot kmetje in delav-
ci, največkrat v podrejenem social-
nem položaju. Najbolj kričeči na naš
račun pa so tisti, ki imajo prednike
slovanske krvi, ki so torej »morajo
oprati po dedovanega pradednega
madeža«.

Podoben odbor za obrambo bolgar-
skega značaja mesta in dežele se je
pred dnevi ustanovil tudi v že ome-
njenem Kardžaliju. Očitno je, da se
bodo ali so se že taki odbori osnovali
tudi drugod na Bolgarskem.

Za kaj gre, naša javnost dobro ve.
Prav pa je, da o stvari še enkrat spre-
govorimo. Ob koncu prejšnjega stote-
lja so se Bolgari, z veliko in odločilno
rusko pomočjo, rešili več stoletij tra-
jajoče turške oblasti. V mejah nove in
sodobne bolgarske države se je znaš-
lo veliko Turkov. Na začetku tega sto-
letja, v času balkanskih vojn, so Bol-
gari, Srbi in Črnogorci osvojili še ne-
katera ozemlja, ki so do tedaj bila v
sklopu turškega cesarstva. Te slovan-
ske države so v svoje meje dobile ta-
krat veliko Turkov, Srbija in Črna
gora pa tudi veliko Albancev. Make-
donci so si že takrat prizadevali dobi-
ti svojo državo, v tem pa niso uspeli,
ker so Bolgari, Srbi in Grki makedon-
sko deželo razkosali v troje in zanika-
li obstoj makedonskega naroda. Med
prvo vojno pa so se Bolgari znašli v
istem taboru s Turki, Nemci in Av-
strijci, ter za nekaj časa pozabili na
svoje osvoboditelje Ruse.

V tem stoletju je bilo manjšinsko
vprašanje zelo slabo urejeno, tako v
državah s kapitalističnim ustrojem
NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Po petkovem pomembnem sklepu zakladnega ministra Carlija

Lira je bolj »evropska« Vlada pred novimi nalogami

Nihanje lire v Evropskem monetarnem sistemu so zmanjšali za skoraj 4 odstotke
Morda jutri rahla devalvacija v primerjavi z zahodnonemško marko

RIM — Italijanska lira je od petka ponoči bolj evropska
in močnejše zasidrana v denarni sistem Evropske skupnosti.
Rimska vlada se je namreč sporazumno s izvršnim odborom
držav članic ES uradno opredelila za novo nihanje lire v
Evropskem monetarnem sistemu (EMS), ki nedvomno utrju-
je vlogo italijanske devize na mednarodnih tržiščih, istočas-
no pa postavlja vodilne gospodarske in politične kroge
pred veliko odgovornostjo. Lira je lahko doslej nihala v
EMS za 6 odstotkov v primerjavi z ostalimi valutami, kar je
dajalo možnost Rimu, da na podlagi gospodarskega stanja v
državi vpliva na vrednost denarja, sedaj pa bo lahko lira
nihala le za 2,25 odst. Formalno gre samo za monetarno
potezo, v bistvu pa ima sklep zakladnega ministra Carlia
in guvernerja Narodne banke Ciampija velik pomen na
gospodarskem in tudi političnem področju. Lira je torej
odslej v vseh smislih bližja nemški marki, francoskemu
franku in ostalim trdnim valutam ES.

Ob ustanovitvi EMS pred desetimi leti se je italijanska
vlada opredelila za 6-odstotno nihanje na lestvici zahodno-
evropskih valut iz dveh razlogov: zaradi visoke inflacije
(približno 20 odst.) in zaradi tedanje šibkosti gospodarstva,
ki je precej zaostajalo za Bonnom in tudi za Parizom. Danes
so se gospodarske razmere v državi precej spremenile. Let-
na inflacija znaša približno 6 odst., italijansko gospodarstvo
pa je doživelo precejšen razvoj, čeprav mora kljubovati
ogromnemu primanjkljaju državnih blagajn ter nekaterim
kroničnim težavam nerazvitosti (posebno na Jugu) in naraš-
čajoče brezposelnosti. Od držav ES niso trenutno v po-
vpredni lestvici EMS Grčija in Portugalska, ki sta v vseh
smislih najšibkejša člena evropske skupnosti ter seveda Ve-

lika Britanija, ki iz političnih razlogov noče pristati na
skupni Evropski monetarni sistem.

Petkov sklep rimske vlade bo vplival na vrednost evrop-
skega denarja ECU ter tudi na razmerja med nekaterimi
evropskimi valutami, čeprav izvedenci Banca d'Italia izklu-
čujejo večje pretrese. Včeraj in danes so bile borze zaprte,
jutri pa zna priti tudi do rahle devalvacije lire posebno v
primerjavi z nemško marko, ki je iz dneva v dan močnejša
na svetovnih tržiščih. Pristojne oblasti so se vsekakor že
ogradile pred morebitnimi špekulacijami. Zakladni minister
Carli, ki je bil glavni pobudnik te pričakovane, a vseeno
zelo pomembne poteze, je včeraj dejal, da Italija odslej
naprej na področju gospodarstva ne bo mogla več slepomi-
šiti in bo morala zato čimprej odpraviti vse težave, ki zavirajo
uravnoveščen ekonomski razvoj v državi. V mislih je
imel državni deficit in davčno ureditev, ki zaostaja za razvi-
timi evropskimi državami. Minister pa je tudi zaskrbljen,
da bodo bližnje upravne volitve znova sprožile »predvolilni
lov«
na javni denar in na državne prispevke.

Gospodarski in finančni krogi v državi so s precejšnjim
zadovoljstvom sprejeli petkov vladni sklep, kar velja tudi
za politične sile, ki opozarjajo, da bo treba sedaj strožje
nadzorovati izvajanje splošne proračunske politike. Mnogi
pa pri tem dodajajo, da bo nadaljnja pot v Evropo iz dneva
v dan vse bolj strma, če se vlada ne bo resno lotila reforme
davčnega sistema, ki zavira splošni gospodarski razvoj ter
istočasno močno bremeni državne blagajne, ki jih dejansko
držijo na nogah varčevalci. Reforma davčnega sistema pa je
kot znano eden temeljnih političnih problemov italijanske
družbe.

Sovjetski zunanji minister na nekajurnem obisku v Bukarešti

Ševardnadze zagotovil pomoč Romunom FNR priznala zaščito narodnih manjšin

BUKAREŠTA — Sovjetski zunanji
minister Ševardnadze je včeraj prispel
v Romunijo, kjer se je zadržal v triur-
nem pogovoru s predsednikom Fronte
narodne rešitve Ionom Iliescom in
premierom Petreom Romanom. Ob za-
ključku pogovorov je Ševardnadze de-
jal novinarjem, da so romunsko-sovjet-
ski odnosi »zelo drobni, z odličnimi
perspektivami ter brez posebnih ovir«.
Poleg tega pa je sovjetski zunanji mi-
nister dejal, da gre za dobre odnose
med »tovariši«
in je izrazil prepriča-
nje, da je Fronta narodne rešitve ubra-
la pot »realistične politike«.

Romune pa je najbolj zanimala po-
moč, ki bi jo lahko Sovjetska zveza
nudila državi v težavah. Po izjavah
ministra Ševardnadzeja bo Romunija

res deležna sovjetske pomoči, pred-
vsem na področju nafte in električne
energije, vendar bosta morala SZ in
Romunija v prihodnjih mesecih preu-
čiti tudi nadaljnje usklajevanje delo-
vanja. Ševardnadze je posredoval vo-
ditelju Fronte narodne rešitve tudi va-
bilo predsednika Gorbačova, ki ga
vabi v Moskvo. Iliescu bi moral odpot-
ovati v SZ že ta mesec.

V Romuniji pa so včeraj zabeležili
tudi pomembno odločitev političnega
vrha Fronte narodne rešitve, ki je spo-
ročil, da bo priznal obstoj ter zaščito
narodnih manjšin tako na področju
skupnosti kot pri posameznikih. Po
dolgoletni raznarodovalni politiki
conducatorja Ceausesca bodo Madža-
ri, Nemci in Srbi, ki živijo v Romuniji
lahko spet zaživel.

Včeraj pa so se v Romuniji rešili še
ene neprijetne dediščine odpravljenega
režima. Gre za posinovljene otroke,
ki niso smeli iz države, sedaj pa je na
desetine redno posinovljenih Romu-
nov pripotovalo v Francijo in Italijo,
kjer so jih novi starši čakali skoraj štiri
leta.

Ševardnadze (desno) z romunskim premierom Romanom in predsednikom Iliescom (levo) (Telefoto AP)

Pogovor z nobelovcem
Abdusom Salamom

NA 11. STRANI

Štiri milijarde so tokrat romale v Pozzuoli pri Neaplju

Konec Fantastica

RIM — S televizijskim maratonom, ki ni prav nobena no-
vost, se je sinoči, po dolgih in večkrat utrudljivih štirinajstih
sobotah, zaključila oddaja Fantastico. Smisel zaključne oddaje
je bil predvsem v podelitvi nagrad, ki bi po številu razdanih
milijard osrečile tudi znanega racmana Disneyevih stripov,
bila pa je tudi priložnost, da si italijanska televizija zastavi
ključno vprašanje: Fantastico je še aktualna oddaja? Če sodi-
mo po skromnih rezultatih, ki so jih dosegli Ranieri-Oxa-Ma-
galli-Martinez bi morali najbrž odgovoriti: ne, loterija Italia pa
je motor s tako gonilno silo, da bo Fantastico najbrž dobil še
enega brata. In prav ljubezni do loterij in srečolovov moramo
pripisati tudi letošnji uspeh (po številu gledalcev in podatkih
Auditela) sobotnega večernega varjeteja. Sreča se je tokrat
nasmehnila predvsem italijanskemu Severu, čeprav je bila v
naši deželi bera precej skromna. Nagrada po 250 milijonov bo
lahko dvignil lastnik srečke Z 207126, ki so jo prodali v kraju
San Daniele del Friuli, s 50 milijoni pa se bosta morala zado-
voljiti lastnika srečk AO 590149 (Palmanova) in AG 591795
(Pordenon). Najbrž imata prav Oxa in Ranieri, ki sta še pred
zaključkom Fantastica našla nov vir dohodkov, kot je dokazal
tudi reklamni vložek med oddajo. Prva prodaja najlonke, drugi
pa avtomobile...

V moškem slalomu za SP v Kranjski gori

Nilsson zmagal po štirih letih
Na Vitrancu danes spet slalom

□ □ □

Ženski slalom za SP na Piancavallu

Premoč Švicarke Schneiderjeve
Šarčeva na solidnem 5. mestu

□ □ □

V košarkarski B-2 ligi v Montebelluni

Kljub dobri igri na koncu tekme
se Jadran ni rešil pred porazom

NA 14. IN 15. STRANI

Štiri milijarde bodo letos potovale v Pozzuoli, kjer so prodali srečko U 097094. Dve milijardi in pol gredo lastniku srečke AR 960665, ki so jo prodali v Rimu, dve milijardi pa srečki Z 689243, ki jo je kdo kupil v Veroni. Poldrug milijardo si je zagotovila oseba, ki je v Turinu kupila srečko Q 979595. Milijarda in 200 milijonov gre srečki AM 625584, ki so jo prodali v Milanu, v Vercelliju pa je šla v obtok srečka N 395893, s katero bo kdo lahko dvignil milijardo lir.

NDR predlaga krčenje vojske v obeh Nemčijah

BERLIN — Gregor Gysi, predsednik vzhodnonemške enotne socialistične stranke (bivše SED, danes PDS), je včeraj predlagal krčenje vojaških sil v srednji Evropi, začeniši z vojskama obeh Nemčij. Gysi je o tem predlogu govoril na včerajšnjem zasedanju predsedstva PDS, svoje misli pa je strnil v dokument z naslovom »Predlog za varnost v letu 2000«, v katerem je govor tudi o bodoči konfederalni ureditvi obeh Nemčij, ki pa, kot priznava sam Gysi, ni za vogalom. Javno stališče voditelja PDS predstavlja vsekakor veliko novost, saj je vodilna politična sila v NDR doslej vedno zavračala predlog o kakršnikoli združitvi obeh Nemčij.

Gysi predlaga, da bi tako pakt NATO kot varšavski pakt pred letom dva tisoč umaknila večji del vojaških sil iz obeh Nemčij. Trenutno je v NDR približno 400 tisoč sovjetskih vojakov, v ZRN pa so angleški, ameriški in francoski vojaki, točnih podatkov o njihovem številu pa ni. Zahodnonemški politični krogi so z velikim zanimanjem sprejeli včerajšnje izjave voditelja PDS.

Do sedaj so se izjalovili vsi poskusi pomiritve razgretih strasti

Bolgarski nacionalisti stopnjujejo protest

Protiturško sovraštvo skrbi politične sile

SOFIJA — Že nekaj dni se Bolgarija zvija v preživelih krčih šovinističnega nacionalizma, ki ga ni uspela zbrisati štiridesetletna diktatura proletariata, ker je »internacionalistična misel« sluzila le za ozke koristi bolgarske in posredno sovjetske partije. Predsednik bolgarske skupščine Stanko Todorov je včeraj zamenjaval prepričevati delegacijo protiturških demonstrantov, da je bil partijski sklep o odpravi zakonodaje o prisilni asimilaciji turške manjšine nedemokracičen in v sramoto omikanemu narodu. Tudi partijski in državni šef Petar Mladenov ni imel sreče, ko je poudarjal, da priznanje zakonitih pravic turški manjšini ne bo ogrozilo bolgarske ozemeljske celovitosti.

Pogajanja z ljudmi, ki histerično vzklkajo »Bolgarija Bolgarom«, »Turke v Turčijo«, »Bolgarija je in bo ostala krščanska«, so skoraj nemogoča, saj je to dialog z gluhih, ki jih je zasleplil šovinistični nacionalizem 19. stoletja. To so na lastni koži občutili bolgarski voditelji, ki so včeraj v Kardžalu, Haskovu in Razgradu skušali prepričati ljudi, da priznanje pravic Turkom ne ogroža bolgarskih interesov. Dosegli pa so popolnoma nasproten učinek, saj so jim ljudje žvižgali in jih proglasili za izdajalce.

Nekaj podobnega je bilo tudi pred skupščino v Sofiji, kjer so po pogovoru s Todorovom in Mladenovom nadaljevali s protestom. Sinoči je bilo pred skupščino že več kot tisoč demonstrantov, ki so jasno zagrozili, da ne bodo odšli, dokler partija in državne oblasti ne bodo preklale napovedane sklepe o ukinitvi protiturške zakonodaje.

Vrhovno poveljstvo milice pa je sinoči opozorilo prebivalstvo, da milica ne bo več dopustila »nezakonitih demonstracij, ki ogrožajo javni red«.

Politično so bolgarski nacionalisti osamljeni. Poleg partije jim odkrito nasprotuje tudi Zveza demokratičnih sil, ki združuje vso bolgarsko opozicijo. Kljub temu, da nobena bolgarska stranka ne more osvojiti takih fašistoidnih tez o izgonu vseh Turkov, ki se nečjejo pobolgariti, pa je lahko vsakomur jasno, da bo ta izbruh nacionalizma povzročil precejšnje težave novim bolgarskim voditeljem. Bolgarija bo torej drago plačala koncept tistega internacionalizma, ki vsiljuje manjšinam internacionalizem v korist večinskih narodov in ki je povzročil toliko škod številnim narodnostnim skupnostim.

Na sliki (telefoto AP): bolgarski nacionalisti pred skupščino.

● Bolgari in Turki Slovinci in Andreotti

NADALJEVANJE S 1. STRANI

kot v tistih z ustrojem realnega socializma ali realnega komunizma, kot hočemo to imenovati. Propaganda enih in drugih je sicer veliko govorila o pravicah manjšin, dogajanja zadnjih mesecev in dni pa dokazujejo, da ni bilo tako.

V Bolgariji so v času koketiranja med Dimitrovom in Titom, potem ko je v Jugoslaviji bila ustanovljena republika Makedonija, našli nad 700.000 bolgarskih državljanov makedonske narodnosti. Kasneje je ta makedonska narodnost ali manjšina enostavno »izginila«. Ni je več. Bolgari, ki so med zadnjo vojno bili Hitlerjevi zavezniki in kot taki vojaško zasledili ter priključili del sedanje Makedonije, trdijo, da Makedonci sploh ni, da so to pravzaprav Bolgari. Zaradi tega so danes vsi Makedonci, živeči v Bolgariji šteti kot pripadniki enega in istega naroda, t.j. bolgarskega. Nič niso v zvezi s tem pomagali jugoslovanski protesti. Še zlasti so bili neuslišani protesti Makedonci iz svoje republike v Jugoslaviji, ki so seveda zaradi tega najbolj neposredno prizadeti.

V bolgarskih mejah pa so se znašli že pred stoletjem tudi številni Turki. Pravijo, da jih je še danes milijon. To je zares veliko, tvorijo dobro desetino prebivalstva bolgarske države.

Leta 1984 so bolgarski vladni organi dali izglasovati posebni zakon o manjšinah. Vse pripadnike manjšin je bilo treba »pobolgariti«. Makedonci in najbrž tudi kaki Romuni na severu dežele so bili že pobolgarjeni. Enako naj bi bilo tudi z najmočnejšo manjšino, s turško. Imena in priimke so ti ljudje morali spremeniti. Prav tako so morali opustiti verske in druge običaje. Bolgarski so postali poroke in pogrebi. V šolah je bil ves pouk v bolgarščini.

Primorci dobro vemo, kaj vse to pomeni.

Čisto razumljivo je, da so se bolgarski državljani turške narodnosti temu upirali. Politični in policijski pritisk pa je bil premočan, njihov odpor ni rodil sadov. Zaradi tega je lani nekaj sto tisoč Turkov, pravijo, da jih je bilo 300.000, zbežalo v Turčijo. Bolgarske oblasti so omogočale njih izselitev (enako so ob koncu dvajsetih let ravnale italijanske fašistične oblasti s Primorci in Istrani, ko so se ti izseljevali v Jugoslavijo ali v Argentino), kmalu pa so Turki zaprli mejo. Država, ki ima v tujini milijone izseljencev, ki ima doma veliko brezposelnosti, ni mogla sprejeti novih revežev, pa čeprav pripadnikov svojega naroda. Po padcu Živkova se je veliko Turkov vrnilo v Bolgarijo z upanjem v bolj pravične življenjske pogoje.

In res, sedanja vlada, ki je vrgla Todora Živkova, je izjavila, da bo odpravila zloglasni zakon o manjšinah iz leta 1984. O njem naj bi sobranje, tak je naziv za bolgarsko skupščino, sklepalo čez teden dni.

Nacionalisti v Bolgariji pa so dvignili glavo in rjovejo proti odpravi tega zakona. Oglasili so se predvsem Bolgari, živeči v južnih krajih države, kjer žive tudi Turki, oglasili pa so se tudi prebivalci drugih predelov države. Brez dvoma bomo v prihodnjih dneh pričali še nadaljnjih demonstracijam

in protestom pravovernih Bolgarov, ki hočejo svojo državo očistiti »nevernikov«.

Kaj vse to pomeni? Gori omenjeni bolgarsko-turški primer ni osamljen. Nihče naj ne misli, da so Turki na tem področju kaj boljši. Dobro vemo kako ravnajo s Kurdi, kako so ravnali in še ravnajo z Armenci, ki živijo v mejah turške države. Turška vojska ima v vzhodnih deželah države neomejeno oblast in manjšine sploh nimajo nobenih pravic.

Primer ni osamljen in bo brez dvoma prišel na dan v vseh evropskih državah. Grki od vedno oporekajo Makedoncem pravico do jezika. Redki Turki na Rodosu in na drugih egejskih otokih ne uživajo nobenih pravic, prav tako jih ne uživajo Grki v Turčiji. Oster spor na Cipru nam kaže kako stoji stvar.

Kako bo s tem vprašanjem v bodoči Romuniji? Bodo Romuni pristali na včerajšnji sklep njihove nove vlade, da prizna narodnostne pravice Madžarom, Srbom, Nemcem in drugim, ki žive na njenem ozemlju? Kako bo s tem vprašanjem na Poljskem, kjer še vedno živi nad en milijon Nemcev? Kako se bodo stvari razvijale v Srbiji in na Kosovu, kjer živi veliko število Albancev in kjer se sedaj kratijo narodnostne pravice te številne manjšine, kar pomeni, da jim kratijo tudi politične pravice.

Pa smo že spet pri nas. Uvodoma smo prikazali podobnost med raznimi »odbori za obrambo« v Sofiji, Trstu in Gorici. Jutri pride v Gorico predsednik rimske vlade Giulio Andreotti. Neuničljivi politik, ki slovensko problematiko dobro pozna, saj smo ga z njo direktno seznanili že na začetku sedemdesetih let, ko je bil, tako kot danes, predsednik vlade, bi se moral zavedati, da ni v Italiji dovolj govoriti o pravicah madžarske manjšine v Romuniji, ne da bi se stvari najprej uredile doma z našo manjšino in drugimi jezikovnimi skupnostmi.

V Gorici bo predsednik Giulio Andreotti prejel častno doktorsko diplomu v stavbi nekdanjega semenišča v Ulici Alviano, v novem sedežu podružnice tržaške univerze, v stavbi, kjer še danes domujejo dijaki slovenskih višjih srednjih šol. Nadejamo si, da ga bodo dijaki in profesorji teh naših šol povabili v svoje učilnice in se z njim pogovorili ter mu orisali naš položaj. Tak nastop bi bil koristnejši in učinkovitejši od tolikšnih nastopov kateregakoli politika. Predsednika Andreottija bi morali tudi poučiti, da so to stavbo pred prvo vojno zgradili s svojimi prispevki slovenski, furlanski in italijanski verniki.

V zvezi s tem za zaključek še nekaj. V že kar zloglasnem zaščitenem zakonskem osnutku ministra Maccanica je Podgora, nekoč samostojna občina, danes predmestje Gorice, izginila iz »dvojezičnega« območja. Pred nekaj dnevi je v Gorici izšla knjiga z naslovom »Podgora-Piedimonte«, v kateri je cel kup starih spisov o Podgori, ki so napisani v slovenskem in italijanskem jeziku. Napisali so jo ljudje, ki so zelo blizu predsedniku Andreottiju. To knjigo naj nekdo jutri podari predsedniku Andreottiju. S tem ga bo tudi obvestil, da nima v svojem ministrskem teamu najboljših sodelavcev.

V Srbiji ni bilo navala na banke

Markovičev program počasi napreduje

LJUBLJANA — Po zadnjih beograjskih vestih ni bilo nobenega navala na banke: ne vrst ne velikega povpraševanja po tujih valutah, prav nasprotno, ljudje so v banke prinašali veliko večje vsote deviz, kot so jih dvigovali za dinarje. Ni se torej izpolnilo pričakovanje nekaterih srbskih političnih krogov, da bo Markovičev program že ob valutnih odnosih propadel, še predno so ga dobro pričeli izvajati.

Toda v beograjskih trgovinah cene še vedno naglo rastejo. Trgovci pridno pišejo nove številke, kot da se ne bi nič zgodilo. Predsednik zvezne vlade Ante Marković je bil v razgovoru s tujimi dopisniki na novoletnem sprejemu optimist in je samo lakonično pripomnil, da naj cene kar dvigajo, čim bolj jih bodo tem prej in tem nižje jih bodo v kratkem prisiljeni spustiti. Toda v tej zvezi se govori tudi o možnosti zamrznitve cen, kar naj bi zahtevala Srbija in v kar naj bi bila vlada menda pripravljena privoliti, toda samo če SR Srbija to izrecno javno predlaga, in za razdobje enega meseca.

To je očitno srbski bolj politični kot gospodarski problem. V decembru so zvišali plače nad realne možnosti, sedaj nimajo denarja, ljudje pa spet zahtevajo zvišanje. Bilo je nekaj divjih stavk, ki so se vse zelo slabo končale, s pijančevanjem, razbijanjem, nasiljem in intervencijo milicnikov, še zlasti pa zdravstvenega osebja. Sedaj so ukrenili vse, da preprečijo ponovne stavke, ker plač preprosto ni

več mogoče dvigniti. Takšno je določilo zveznega zakona, v srbskih bankah pa ni dovolj denarja niti za normalne plače, kaj šele za nova zvišanja.

Bojkot slovenskega blaga pa se nadaljuje, čeprav je tudi v tej zvezi slišati različne govorice, med drugim o tem, da je skušala posredovati zvezna Socialistična zveza, toda za zdaj brezuspešno. V beograjskih trgovinah ni več slovenskega blaga in nastajajo velike težave, čeprav si nekatera podjetja pomagajo, kot si vedo in znajo in tako je bojkot precej omiljen.

Zvezna vlada se izgovarja, da pri bojkotu ne razpolaga z ustreznimi instrumenti in da je tudi zato treba sprejeti ustavne amandmaje, o katerih je govoril Marković v zvezni skupščini, ki je predstavil sveženj gospodarskih ukrepov.

To vprašanje bo osrednja tema v slovenski skupščini, ki bo zasedala prihodnji četrtek. Njena ustavna komisija se je že izrekla proti sprejemanju amandmajev in je pri tem navedla tehtne razloge. Komisija je bila predvsem mnenja, da v Jugoslaviji ni mogoče odprtih vprašanj reševati z nadaljnjo centralizacijo odločanja in prenašanja pristojnosti na osrednjo centralizirano vlado. To pa je ključni problem ustavnih dopolnil, med katerimi so močno sporna še določila o javni varnosti, ki ustanavljajo osrednjo policijo in s tem že na začetku povzročajo spore med republikami in zvezno vlado tudi na tem področju.

BOGO SAMSA

V Palermu so se včeraj spomnili ubitega predsednika Mattarelle

PALERMO — V glavnem mestu Sicilije so se včeraj spomnili predsednika krajevnih deželne vlade Piersantia Mattarello, ki je točno pred desetimi leti padel pod strel zločincev. Mattarella, ki je pripadal Krščanski demokraciji, je bil v prvi osebi angažiran v boju proti mafiji, istočasno pa se je zavzemal tudi za korenito prenovo političnega življenja v Palermu in tudi v svoji stranki. Pripadal je notranji levičnici v KD, med njegovimi najtesnejšimi sodelavci je bil tudi sedanji palermski župan Leoluca Orlando.

Slavnostna govornika na včerajšnji komemoraciji sta bila predsednik Dežele Sicilije Rino Nicolosi in bivši predsednik ustavne sodišča Leopoldo Elia, navzoč pa je bil tudi vsedržavni tajnik KD Arnaldo Forlani.

Na sliki (telefoto AP): na sedežu Dežele Sicilije so odkrili doprni kip Mattarelle.

Prva reklama na zidu

Znana agencija si je prilastila pravico, da je prva izkoristila berlinski zid v reklamne namene (AP)

Američane skrbi Noriega ker je sodeloval s CIA

PANAMA — Ameriške tajne službe so si v zadnjih dneh zastavile precej pereče vprašanje, ki bi mu morale vsekakor v kratkem najti primeren odgovor. Gre namreč za tajne, pretežno političnega značaja, s katerimi naj bi bil seznanjen bivši panamski diktator Noriega, njegove informacije pa naj bi izhajale iz časov, ko je sodeloval s CIA.

Noriega bi lahko izkoristil prav te informacije, da bi si vsaj nekoliko pomagal med procesom, saj bi lahko zlahka spravil v slabo luč Američane, ali vsaj tajne službe in taktičnega direktorja, sedanjega predsednika Busha. Nekatere skrbi tudi to, da je polkovnik North svoj čas uničil vse svoje dokumente, medtem ko je Noriega skrbno shranil sleherni kos papirja.

V Panami je včeraj prvič spregovoril nuncij, ki je dal intervju o desetdnevnem »bivanju« z Noriega, Gvatemala pa je priznala vlado predsednika Endare, čes da se prav z Noriegovim odhodom lahko res govori o demokratizaciji v državi.

Dvojezično šolstvo: ministrica proti Haiderju

CELOVEC/DUNAJ — Ostro je zavrnila napoved koroškega deželnega glavarja Haiderja, da hoče izvesti ugotavljanje manjšine in zmanjšati število šol, na katerih se otroci lahko prijavijo k dvojezičnemu pouku, zdaj tudi zvezna ministrica za pouk, kulturo in umetnost dr. Hilda Hawlicek. Ministrica je izpostavila, da tudi po najnovejši razsodbi ustavnega sodišča - o tej smo že poročali - ne bo prišlo do sprememb na avtohtonem področju (se pravi na tudi že doslej veljavnem dvojezičnem ozemlju), da pa bo treba seveda zagotoviti pravico do dvojezičnega pouka Slovincem tam, kjer doslej niso imeli pravice do tega.

Po izjavah ministrice bo na avtohtonem ozemlju zadostovala torej še naprej le prijava k dvojezičnemu pouku, na ostalem teritoriju pa bo treba najti rešitev: »To pa hočem najti skupno s koroškimi strankami in z zastopniki slovenskih osrednjih organizacij«.

Ministrica Hawlicek pa je zavrnila tudi Haiderjevo grožnjo, da po razsodbi ustavnega sodišča »pač ne bo prišlo do ustanovitve dvojezične trgovske akademije v Celovcu«. Hawlicekova je izpostavila, da bo do te na vsak način prišlo.

ANDREJ MOHAR

Koroški deželni glavar
Jörg Haider

Za bolnico Franjo zbranih že preko 57 milijonov lir

TRST — Nabirka za sanacijo in obnovo bolnice Franja se je od zadnje objave salda pologov pri slovenskih denarnih zavodih na Tržaškem in Goriskem povečala še za nadaljnjih 2.250.000 lir in znaša skupna vsota na dan 5. januarja 57.257.121 lir. Dejanjsko je do zdaj zbrana vsota še nekoliko višja, ker niso še vsi bančni zavodi vračunali obresti. Obresti so vračunane samo v saldu Tržaške kreditne banke in Hranilnice in posojilnice na Opčinah.

Trenutni saldo pologov pri posameznih denarnih zavodih je naslednji: Tržaška kreditna banka 39.466.333 lir

Hranilnica in posojilnica na Opčinah 10.411.522 lir

Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini 3.390.400 lir

Kmečka banka v Gorici 2.673.866 lir

Kmečko-obrtna hranilnica v Dobreddu 345.000 lir

Kmečko-delavska hranilnica v Sovodnjah 970.000 lir

Iz soteske Pasice zdaj ni posebnih novih vesti. Vsa groba dela pri spravljanju kamenja iz soteske in pri zavarovanju brega, s katerega se je usul plaz, so bila opravljena že sredi novembra, ko bodo vrmenške prilike dovoljevale pa se bodo dela v soteski in na samih bolnišniških objektih nadaljevala tja do maja, ko računajo, da bo ta zgodovinski objekt obnovljen in ponovno odprt za obiskovalce. Pač pa se med tem nadaljuje restavriranje pokvarjenega ali poškodovanega inventarja v barakah, predvsem v Muzeju revolucije v Ljubljani.

Do tedaj, do maja, pa bomo tudi pri nas v zamejstvu nadaljevali z zbiranjem prispevkov, saj denarja za dokončno obnovo bolnice še vedno ni dovolj. (j.k.)

Coloni (KD) posegel za obmejni zakon

RIM — Tržaški demokristjanski poslanec Segrigio Coloni je tudi v imenu ostalih parlamentarcev KD iz naše džeze posegel pri podtajniku ministrskega sveta Cristoforiju in ga pozval, da bi v palači Chigi prišlo do ponovnega srečanja, na katerem naj bi proučili trenutno stanje postopka o zakonu za razvoj gospodarskega sodelovanja na vzhodni meji. Osnutek trenutno »leži« v proračunski komisiji senata.

Pobuda, ki je doslej naletela na številne težave in zapreke, se bo morala sedaj premakniti z mrtve točke - je zapisano v tiskovnem poročilu tržaškega demokristjanskega poslanca - ker so bila v državnem finančnem zakonu v te namene nakazana višja finančna sredstva.

V triletju je namreč nakazilo od 450 milijard lir naraslo na 600 milijard lir, kar potrjuje - je še rečeno v tiskovnem poročilu - politiko koooperacije, ki jo Italija vodi do držav vzhodne Evrope.

Podtajnik Cristofori se je s svoje strani strinjal s Colonijevimi ocenami in sklenil, da bo do novega koordinacijskega sestanka, na katerem bi morala vlada predstaviti svoje predloge senatu, že 17. t. m.

Gospodarski dopis iz Slovenije

SE JE TEKMA ZAČELA?

Velikanske spremembe, ki jih je povzročil Markovičev program konvertibilnega dinarja, so prinesle nekaj dobrega: po dolgih desetletjih je v državi spet oživel pravi finančni trg, ki ga prav socialistično gospodarstvo ni priznavalo. Ni tako zelo pomembno to, da je konvertibilni dinar odpravil črni devizni trg in legaliziral pravega, takega, kjer kupčevanje z devizami in dinarji teče javno, pod nadzorstvom in pod določenimi pravili. Bolj pomembno je, da so postale banke samostojni gospodarski subjekti, torej podjetja, ki morajo s svojim delom zaslužiti svoj kruh. Ne gre samo za to, da so ta podjetja formalno ustanovljena (za finančna podjetja so bila namreč v povojni zgodovini proglašena že nekajkrat), gre predvsem zato, da so ta podjetja začela tekmovati med seboj.

Kje se kaže tržna tekma? V določanju obresti za hranilne vloge in posojila, na primer. Že banke v okviru največje slovenske banke LB (bančna delniška družba) si med seboj tekmujejo pri obrestih, saj so razlike med najugodnejšo obrestno mero in najnižjo kar precejšnje. Še večje so med temi bankami in ostalimi v državi. Obrestna pisanost je velika. Tako je tudi pri pogojih za najemanje posojil. Na trgu denarja se je tudi že vzpostavila različna cena denarja. Denar je na primer v Sloveniji nekoliko cenejši kot v južnih delih države, čeprav so tam obresti na hranilne vloge celo nižje kot v Sloveniji, vendar pa je povpraševanje po denarju na jugu države nižje. Precej težav je s čeki, ki so bili doslej glavno plačilno sredstvo (zaradi zamika, ki nastane pri plačevanju s čeki, se tako plačevanje v hiperinflacijskih razmerah zelo izplača). Zdaj niso več obvezno plačilno sredstvo in vsakdo lahko sprejme le tisti ček, ki ga sam hoče, torej ček tiste finančne ustanove, v katero zaupa. Tako je na primer Petrol povzročil veliko negotovanja (po našem prepričanju negotovanje ni bilo upravičeno), ker je odklonil vse čeke; šele čez čas jih je začel sprejemati, vendar samo čeke LB d.d., s katero se je

dogovoril za poslovno sodelovanje in kateri zdaj zaupa.

Počasi se urejajo tudi druge finančne zadeve in trg le prodira v glavne gospodarske žile, ker finance nedvomno so. To je precejšen dosežek zvezne vlade, saj je bilo prav finančno področje tisto, kjer so doslej popustile vse jugoslovanske vlade kar po vrsti in odnehale s svojimi gospodarskimi načrti. Toda tudi Markoviča čaka še izjemno veliko dela. Pospešiti mora ta tržni finančni prces in doseči, da bodo domača podjetja postala konkurenčna tudi tujim finančnim ustanovam, sicer se lahko zgodi, da bo kapital začel begati in bo postal pot tja, kjer ga najbolj cenijo.

Še hitreje in še močneje pa mora vzpostavljati in pospeševati tržnost na drugem področju: na trgu blaga in storitev. Samo na videz se zdi ta naloga lažja, ker je podjetij in blaga veliko. V resnici pa so morda razmere celo veliko bolj zapletene kot na finančnem področju, kajti prav s prodajo (in inflacijskim navijanjem cen) so se skušali okoristiti prav vsi: od tovarn, do države naprave.

Je napredek na tem področju naraven z dokaj trdno oblikovanim državnim proračunom? Proračun ima vleiko hibo: je namreč večji kot prej. Torej bo treba zanj zajeti bolj globoko kot doslej. Vlada je spet zajemala pri davkih, prometni davki so se povečali za nekaj odstotkov, kar ne more biti v prid inflacijskemu zaviranju. Toda res je tudi, da je proračun letos prvič zastavljen tako, da so finančni viri znani in določeni in da je odpravljen, kot trdi vlada, možnost za napajanje proračuna z denarjem iz primarne emisije.

Takih značilnosti, kot smo jih skušali ponazoriti s proračunom, je še več in prav zaradi tega bo delo zvezne vlade še zelo naporno, če bo hotela inflacijo spraviti v tiste okvire, ki jih je začrtala. K sreči je že zaznati nekaj spodbudnih znakov. Po dolgem času je vendarle slišati tudi, da se je kakšna stvar pocenila. Morda pa le ne gre samo za prve lastovke!?

JOŽE PETROVČIČ

V Izolskem zalivu bodo postavili valobrana

IZOLA — S tem ko so delegati izolske občinske skupščine sprejeli zazidalni načrt za marino, se je prižgala tudi zelena luč za pripravo izvedbenih načrtov, izdajo lokacijskega in gradbenega dovoljenja in sam začetek gradbenih del. Zaliv, v katerem bodo uredili jahtno pristanišče, bodo začeli najprej zasipavati na mestu, kjer bosta stala glavna valobrana - valobran 1 in 2 - ki bosta ves notranji akvatorij ščitila pred neurji, hkrati pa bosta tudi okostje, na katero bodo povezali večino notranjih pomolov namenjenih privezom.

Izvedbene načrte za oba valobrana pripravljajo v piranskem Projektiva inženiring podjetju. Načrti so skorajda nared, tako da bodo v tem mesecu razpisali lokacijsko obravnavo in izdelali lokacijsko dovoljenje, v februarju pa bi lahko začeli z zasipavanjem morja. »Že med javno obravnavo osnutka zazidalnega načrta smo poudarjali, da bo gradnja marine potekala v več fazah, tako tudi gradnja obeh valobranov, saj bomo med glavno turistično sezono ustavili vsa dela, ki bi na katerikoli način motila ali onesnaževala okolje, še zlasti morje. Prav ob zasipavanju pa je pričakovati povečanje in moten mestni promet, skaljeno pa bo tudi morje v zalivu, kamor bodo odlagali zasipni material,« pravi predsednik izvršnega sveta Branko Mahne.

Vsa dela okoli priprave in sprejema zazidalnega načrta je doslej vodil in usklajeval izolski izvršni svet oziroma zavod za planiranje, urbanizem, stanovanjske in gradbene zadeve. S tem ko marina postaja stvarnost, se bodo morali v Izoli odločiti tudi za dejanskega nosilca te naložbe, kar naj bi bilo znano tudi že v tem mesecu.

IZTOK UMER

Danes v Čedadu (ob 15. uri v Ristoriju) Dan emigranta

pesmi, glasba, življenje Slovencev videmske pokrajine

canti, musiche, vita degli Sloveni della Provincia di Udine

ČEDAD - CIVIDALE, 7.1.1990 ORE 15.00

Teatro Comunale "RISTORI"

Pod pokroviteljstvom Občine Čedad

Patrocinato dal Comune di Cividale del Friuli

Drugi program ljubljanske TV bo na Primorskem bolj viden

KOPER — Od letošnjega petega maja dalje bodo Primorci lahko v večjem številu spremljali drugi program ljubljanske TV. Drugi program bodo na 41. kanalu lahko najprej videli vsi tisti na Primorskem, ki že zdaj vidijo 27. kanal, to je program koprške televizije. To smo lahko zvedeli na seji koordinacijskega odbora za informativno dejavnost pri medobčinskem svetu SZDL obalno-kraške regije.

Medtem, ko lahko zdaj v Sloveniji drugi program gleda 83 odstotkov prebivalstva, je ta odstotek na Primorskem bistveno nižji - le 37 odstotkov, v obalno-kraški regiji pa celo manj kot 10 odstotkov. S postavitvijo matičnega oddajnika na Nanosu (ta naj bi začel delovati petega maja) pa se bo vidnost tudi na tem koncu Slovenije izboljšala.

Po posebnem programu, ki ga je pripravila projektna ekipa skupščine RTV Ljubljana, bi za prvo etapo urejanja vidnosti drugega programa morali poleg oddajnika na Nanosu, vzpostaviti še ustrezne mikrovalovne zveze in pretvorniško mrežo, za kar bi morali zbrati 2.132.000 DEM, oziroma temu ustrezno dinarsko vsoto. Televiziji je z vsemi razpoložljivimi viri uspelo zagotoviti že 1.550.000 DEM, ostalih 582 tisoč mark pa naj bi po ključu glede na prebivalstvo zbralo sedem primorskih občin. (Za primerjavo - novogoriška občina naj bi zbrala 29,3 odstotka, koprška 21,6 odstotka, sežanska 12,1 odstotka te vsote itd.) Če bi primorske občine zbrale ta denar, bi lahko uresničili približno tako vidnost drugega programa, kakršna velja v povprečju za Slovenijo. Zato so se danes v Kopru dogovorili, da naj bi izvršni sveti posameznih primorskih občin še ta mesec sprejeli stališča o tem, kako bodo zbirali denar in bi bilo potem še letos mogoče bistveno izboljšati vidnost drugega programa na Primorskem. Če pa bi hoteli izenačiti vidnost drugega programa s prvimi, bi morali (po vsej verjetnosti v prihodnjem letu) zbrati še kakih 400 tisoč DEM. S tem denarjem bi uresničili načrte, ki so jih za-

stavili v okviru druge etape dograjevanja druge televizijske mreže v jugovzhodni Sloveniji.

Ob tem so se pojavile pripombe tistih, ki še niso videli niti prvega programa (in niti programa koprške televizije). Samo v sežanski občini je takih prebivalcev po podatkih ljubljanske RTV kakih 500, po podatkih sežanske SZDL pa precej več: »Prvega programa v sežanski občini ne vidijo prebivalci vseh tistih vasi in zaselkov, ki ležijo na sončni strani malo višjih gričkov.«

Člani obalnega koordinacijskega odbora za informativno dejavnost so obravnavali tudi programske zasnove Radia in Televizije za leto 1990 in me-

nilo, da bi se morali čimprej ustrezno pripraviti na spremljanje predvolilnih dogajanj in volitev, zahtevali so, da bi morali v skupščino RTV vključiti predstavnike obeh narodnosti. Prav tako so menili, da bi morali več pozornosti posvetiti oblikovanju novih - nekakšnih regionalnih programov. Zlasti Radio Koper-Capodistria bi že zdaj lahko oblikoval lasten program tudi pet opoldanskih ur. Zvedeli pa smo lahko, da namerava televizija verjetno že od 15. januarja (z določenim časovnim zamikom) še isti večer posredovati posnetek oddaje Žarišče, ki ga zdaj večina prebivalcev Primorske ne more gledati, ker ne vidi drugega programa.

BORIS ŠULIGOJ

Izšla nova revija deželnega sveta F-JK »Consiglio informa«

TRST — Pred dnevi je izšla nova revija, ki jo izdaja tiskovni urad deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine. Izhajala bo vsaka dva meseca, odgovorni urednik pa je Giorgio Slama. Prinašala bo razne vesti in mimo kronističnega vsakodnevnega obveščanja podrobneje prikazovala delovanje deželnega sveta F-JK in njenih organov. Posebna pozornost bo v reviji namenjena zakonodajni dejavnosti skupščine, ki bo prikazana dokaj pregledno in jasno, tako da se bodo lahko tudi manj veščji z lahkoto »znašli« v deželni zakonodaji, ki je na vseh področjih še kar zapletena. Revija nosi naslov »Consiglio informa«.

Oglasni oddelek

sprejema oglase in razna obvestila vsak dan od 8. do 13. ure po tel. 7796-611

Pri nas manj prireditev kot drugod S svetimi tremi kralji je konec prazničnih dni

»Vsega lepega je enkrat konec«, so pravili nekoč naši predniki, ki so bili v marsikaterem oziru strpnější in manj zahtevni od nas. Z današnjim dnem je namreč v glavnem konec prazničnih dni in šolskih počitnic, ki so se tokrat lepo razpotegnile čez božične in novoletne praznike vse do svetih treh kraljev. Po šestem januarju pa se v Italiji že tradicionalno spet oživi vsakršna dejavnost.

Ceprav so sveti trije kralji spet dela in pouka prost dan, ker je pač vlada morala upoštevati proteste skupine parlamentarcev o neupravičenosti ukinitve tega »globoko zakoreninjenega praznika«, pa ga pri nas praviloma ne slavimo. Otroke namreč v naših krajih že v začetku decembra obdari Miklavž, nato prineseta darila še Božiček in deloma tudi dedek Mraz, tako da svetim trem kraljem v glavnem pripisujemo svetopisemska darila.

Tudi starka, ki je v nekaterih južnih predelih Italije tako priljubljena, k nam redko zaide in še to v glavnem, da obdari organe javne varnosti in pripadnike podobnih služb. Njim sicer daril ne pusti v predpisani volneni nogavici, ki bi jo na viljo obesili nad domače ognjišče, temveč jih v njenem imenu posamezniki in predstavniki raznih ustanov prinesejo kar na njihova delovna mesta. Izgublja se tudi navada, ki smo ji bili do pred nekaj leti priča tudi v Trstu, da bi vozniki redarjem puščali darila na glavnih mestnih križiščih.

Tako da se pri nas na dobrotljivo, dasi ne preveč privlačno stanko, spominjajo predstavi tistih služb in organizacij, ki so prisotne na celotnem državnem ozemlju. Globlje se v ljudsko zavest ni zapisala, ker je tradicija pripadala že drugim namišljenim dobrotnikom.

Vsekakor tudi pri nas sveti trije kralji oziroma starka, ki ji pravimo befana, namenjajo svoja darila možem »postav« in pa najmlajšim. Za njih so tudi v našem mestu včeraj nekatere sindikalne organizacije priredile manjša slavlja.

Seveda pa so sveti trije kralji tudi pomemben cerkveni praznik. Zato je

na ta dan več slavnostnih maš, najpomembnejšo je daroval škof Bellomi.

Povsem drugače je seveda v sosednji Furlaniji in tudi na Goriškem, kjer se tradicionalni obredi ob 6. januarju oziroma na njegov predvečer nanašajo na pomembne zgodovinske mejnike oziroma na še starejšo ljudsko izročilo. Prižiganje »vedeževalnih« ognjev seveda nima veliko skupnega z dazežljivo stanko, katero je zelo vztrajno, med drugim, podpiral tudi fašizem.

Ne glede na pomen, ki ga vsak posameznik daje 6. januarju, pa vsekakor po že ustaljeni navadi zaključuje praznično obdobje na raznih področjih. Jutri bodo namreč začeli spet delati v nekaterih industrijskih obratih, ki so jih čez praznike zaprli, razna voljena telesa bi morala spet redneje zasedati, in končno bi se moral spet začeti pouk v šolah raznih stopenj. Glede šole pa velja še povedati, da bodo učitelji nekaterih slovenskih osnovnih šol imeli izpopolnjevalne tečaje, kar pomeni, da bodo ponekod imeli daljše počitnice.

Nastopil je včeraj dopoldne v palači Ferdinando Koncert komornega orkestra Alpe-Jadran za mir med narodi stare in nove Evrope

MLADI GLASBENIKI IZ DEŽEL ALPE-JADRAN SO NASTOPILI POD TAKTIRKO GIOVANNIJA PACORJA. (Foto Magajna)

»Koncert za mir« v izvedbi članov komornega orkestra Alpe-Jadran je včeraj pritegnil v neoklasicistično dvorano palače Ferdinando, v kateri so v zadnjih časih začeli končno prirejati več zanimivih kulturnih prireditev, izredno številno občinstvo. Včerajšnji koncert je namreč predstavljal eno od redkih priložnosti za Tržičane, da prisluhnejo nekaterim od najizrazitejših mladih glasbenih talentov iz dežel Alpe-Jadran. Poleg tega pa je imel včerajšnji koncert poseben pomen, saj so ga priredili prav v duhu novega mira, ki bi lahko zavladal v vsej Evropi in pri grajenju katerega bi lahko prav dežele Alpe-Jadrana imele zelo pomembno vlogo. Kulturne izmenjave, ki lahko presežejo ozke gospodarske in merkantilne interese (ki reproducirajo premoč nekaterih držav v škodo drugih), pa so osnova za medsebojno spoznavanje in premoščanje kulturnih in jezikovnih razlik oziroma za grajenje novega mednarodnega sožitja.

Orkester Alpe-Jadran sestavljajo namreč mladi glasbeniki iz skoraj vseh dežel delovne skupnosti. Na včerajšnjem koncertu, ki ga je dirigiral Tržačan Giovanni Pacor, so nastopili mladi iz Furlanije-Julijske krajine, Slovenije, Tridentinske Gornje Poadiže, Lombardije, Veneta in Madžarske, in sicer violinisti Romolo Gessi, Sidonja Lebar, Marta Nagy, Alessandra Carani, Igot Kuret, Barbala Pomozzi, violista Alberto Pollesel in Davide Prelaz, čelisti Paola Gentilin in Tanja Babnik, kontrabasist Mauro Muraro ter čembalistka Rosanna Posarelli. Kot solisti pa so nastopili že omenjeni Gessi, Caranijeva in Gentilinova ter oboist Dušan Jovanovič, klarinetistka Roberta Gottardi in violinist Črtomir Šiško.

Na koncertu, ki so ga priredili Dežela, rajonski svet za Kjadin in Rocol, glasbeno združenje Aurora Ensemble in Accademia ambrosiana di musica da camera Interopera, je komorni orkester izvedel Corellijev Veliki koncert opus 6 št. 8 »Za božično noč«, Marcellov Koncert v c-molu za obojo in godala, Bärmannov Adagio za klarinet in godala ter Schubertov Rondó v A-duru za violino in godala D 438.

Protest radikalcev podprl tudi tajnik Demokratičnega sodstva Proti predlogu o uvedbi smrtne kazni

»Smrtna kazen zanika pravno državo«, »V Romuniji so jo odpravili. Ali jo bodo ponovno uvedli v Italijo?«, »Vsako človeško življenje je sveto«. S temi in drugimi gesli je skupina tržaških radikalcev in članov Zveze komunistične mladine Italije manifestiralo včeraj dopoldne pred tržaškim sedežem Krščanske demokracije proti predlogu vsedravnega tajnika KD Forlanija, da bi za nekatere hude zločine (kot je usmrteitev ugrabljenih talcev) ponovno uvedli v Italijo smrtno kazen. Nenasilno manifestacijo, ki se je omejila (kot vidimo na sliki Maria Magajne) na tihi protest s transparenti, so tržaški radikalci priredili istočasno s podobno manifestacijo, ki je bila včeraj v Rimu, podprli pa so jo tudi — kot rečeno — ZKMI, sindikat CGIL, Liberalna mladina in tajnik tržaškega Demokratičnega sodstva (MD) Luigi Dainotti.

V kulturnem sporedu bo nastopil združeni zbor Slavec-Slovenec V sredo se bodo v Borštu spomnili nacističnega napada na vaški bunker

V sredo, 10. t. m., bo poteklo že 45 let od tistega mrzlega januarskega jutra, ko je zloglasna tolpa fašističnega vodje Collottija, s pomočjo nemških vojaških sil, obkolila Boršt, napadla partizanski bunker v vasi in pri tem ubila borce Dušana Muniha-Vojka, Ivana Grzetiča-Zitomira in Stanka Grudna-Strelo, domačina Danila Petarosa pa težko ranila, ga nato odpeljala v koronejske zapore, od tam pa v Rižarno, kjer je tudi končal svoje mlado življenje.

Tistega strašnega dne grozot in muk, ki so jih pretrpeli vaščani, se bodo v sredo zvečer spomnili na spominski proslavi, ki bo ob 20.30 v Srenjski hiši, prireja pa jo sekcija VZPI-ANPI za Boršt in Zabrežec.

Na proslavi bo nastopil tudi mešani pevski zbor Slavec-Slovenec, ki v letošnji sezoni prvič nastopa tudi uradno z združenimi pevci in pevkami iz Boršta in Ricmanj. Zbor vodi Aldo Kumar, na programu pa bodo seveda v glavnem borbene in partizanske pesmi.

Nadja Benčič je pevka v tem zboru. »Vesela sem, da je prišlo do združitve pevcev obeh zborov, ker vidim v tem možnost obstoja in napredka zbora. Kot še v drugih društvih, je bila tudi pri nas nekakšna stagnacija pevske dejavnosti in seveda tudi rezultatov ni bilo zato mogoče pričakovati. Tako smo se že v lanskoli sezoni nekateri pevci pridružili ricmanjskemu zboru. Na začetku letošnje sezone pa smo sprejeli sklep, da se pevci obeh zborov združijo.«

Rezultati te združitve so že vidni. Zbor je v tej sezoni že nastopil na dveh prireditvah: 3. decembra v Dekanih, ko so tam slavili 120-letnico čitalnice, in 23. decembra na Škofijah, kjer je tamkajšnji oktet slavil 10-letnico svojega delovanja.

»22. decembra smo imeli še zadnjo pevsko vajo v starem letu. Tako smo pripravili tudi prijetno družabnost, na kateri smo si voščili vse dobro in zaželeli tudi zboru in zborovodji čim več uspehov.«

Ocene, ki jih je zbor prejel, tako iz nastopa v Dekanih, kot na Škofijah, so bile zelo povoljne. Poslušalci so

bili z nastopom zadovoljni, pa tudi strokovne kritike so bile za zbor močno vzpodbudne.

»Sedaj šteje naš zbor 34 pevcev, nekaj več žensk kot moških. Dvanajst nas je iz Boršta. Dvakrat tedensko imamo vaje in sicer enkrat v Borštu, drugič v Ricmanjih.«

Morda vsi vaščani obeh vasi niso še povsem osvojili te skupne pevske dejavnosti.

»Mi pevci pa smo zadovoljni in z nami je zadovoljen tudi zborovodja. Želeli bi samo, da bi se nam pridružili še drugi, predvsem mladi pevci. Čim več nas bo, tem večji bodo uspehi in lažje bo tudi zborovodji pri izbiri novih, bolj zahtevnih programov. Danes ni več časa za zapiranje v majhne kroge. Vsak zbor mora stremeti za napredkom in kvaliteto. To pa je možno, če zborovodja razpolaga z dvojnimi števili pevcev, z dobrimi in pravilno razporejenimi glasovi.«

Pevska tradicija je tako v Borštu kot v Ricmanjih zelo bogata. Tu domačinom petje prav »leži«. Zato je tudi upravičeno upanje pevcev združenega mešanega zbora, da jih bodo domačini obeh vasi pri njihovem delu podprli ter da se bodo zboru pridružili še tisti, ki tega do sedaj še niso storili.

»17. januarja bomo zopet nastopili na prazniku sv. Antona v Borštu. Potem nas čakajo še drugi nastopi, na katerih bi se želeli predstaviti s čim boljšim programom. Nekatere nove pesmi že pridno vadimo, z drugimi bomo še začeli.«

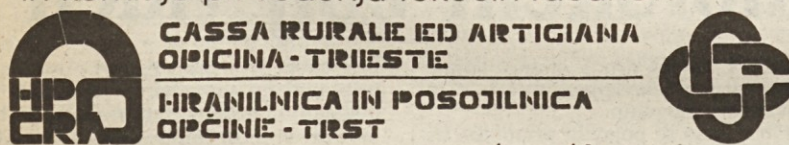
Pogovor smo zaključili s skupno željo, da bi zbor še naprej dobro in uspešno delal, v zadovoljstvo prebivalcev obeh vasi, pa tudi vseh ljubiteljev zborovskega petja.

NEVA LUKES

Na sliki (foto Magajna) zbor Slavec-Slovenec v novi postavi.

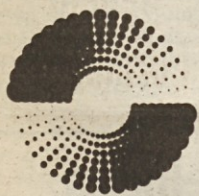
TEHNOLOGIJA V SLUŽBI STRANK

Kot tradicija so razpolagali imetniki tekočih računov že od 2. januarja z **izpiski** le-teh, vlagateljem pa so bile pripisane na hranilnih knjižicah **dozorele obresti** v letu oziroma v drugem polletju 1989 **že 2. januarja**. Kot običajno nismo obremenili korentistov za stroške in komisije pri vodenju tekočih računov.

Tvoja domača banka

OPČINE — Ul. Ricreatorio 2 — Tel. 21491

SINCROTRONE TRIESTE

Sincrotrone Trieste, konzorcijska delniška družba, zadolžena za izgradnjo tržaškega sinhrotronskega svetlobnega stroja »Elettra«, išče

elektromehanskega tehnika

da bi ga vključila v skupino za risanje, gradnjo in merjenje magnetov stroja »Elettra«.

Izbrani kandidat bo zaposlen pri dejavnostih precizne mehanike.

Po možnosti naj bi imel kandidat nekajletne delovne izkušnje v tem sektorju.

Delovno mesto zahteva razpoložljivost za izvajanje lastnih nalog tako v Trstu kot pri ustanovi CERN v Ženevi.

Interesenti so naprošeni, da v roku do **31. januarja 1990** posredujejo vse indikacije, ki zahtevajo tako njihov curriculum kot vse ostale informacije, ki se jim zdijo primerne, in sicer na naslov:

SINCROTRONE TRIESTE — UFFICIO PERSONALE (Personalni oddelek) — PADRICIANO - PADRIČE 99 — 34012 TRIESTE - TRST

V prošnji je neobhodno potrebno označiti razpoznavni kodeks MP/TC/09.

ZSKD vabi na ogled »Istrskih shic«

Na sedežu Zveze slovenskih kulturnih društev v Ul. sv. Frančiška bo jutri mogoče rezervirati sedež za brezplačen ogled baletne predstave »Istrske shice«, ki bo jutri zvečer ob 20. uri v gledališču Verdi. Gre za prvo tržaško gostovanje solistov in baletne skupine reškega gledališča Ivan Zajc. Predstavo sestavljata dva baleta: prvega, z naslovom »Sanja«, je na besedilo Vladimirja Fajdeta uglasbil istrski skladatelj Vjekoslav Grzinič, ki je umrl leta 1970, glasbo za drugi balet, z naslovom »Istrske freske«, pa je napisal Boris Papandopulo, rojen sicer v Nemčiji, po očetu Grk, po materi pa Italijan, živi in dela v Zagrebu.

Solidarnostna akcija se nadaljuje

Romunija potrebuje zdravila

Kljub še trajajočemu prazničnemu razpoloženju se v Trstu solidarnostne akcije za pomoč romunskemu narodu nadaljujejo. Poziv za nabirko zdravil in zdravstvenih aparatov, ki smo ga objavili pred nekaj dnevi, je namreč že obrodil dobre sadove. Lekarne, farmacevtske industrije, bolnišnice in posamezni zdravniki so darovali velike količine zdravil, ki jih bodo člani Italijansko-romunskega odbora prepeljali v Romunijo verjetno že jutri ali najpozneje pojutrišnjem. Najbolj radodarni so bili na onkološkem oddelku, ki ga vodi dr. Mustacchi in ki je posredoval potrebna zdravila za nekatere bolnike z levkemijo.

Kljub temu pa je pomanjkanje zdravil v Romuniji še vedno dramatično. Zato člani solidarnostnega odbora pozivajo vse, ki lahko prispevajo zdravstveni material, naj to čim prej storijo. Prispevke zbirajo v skladišču bivše vojašnice Beleno v Ul. Revoltella 29/35, vsak dan, tudi ob praznikih, od 9. do 12. ure in od 15. do 19. ure. Najbolj nujno potrebna so zdravila za mišično distrofijo in zdravila za otroke (zlasti multivitaminski preparati).

Skoraj vsak dan pa potujejo skozi Trst solidarnostne odprave. Nekatere izročijo svoje blago tržaškemu solidarnostnemu odboru, ki ga je — kot smo že zapisali — uradno priznala romunska vlada in ki vsak teden organizira tudi po dve odpravi v Romunijo. Sinoči so v skladišču v Ul. Beleno na primer raztovorili dva tovornjaka iz Benetk, s katerima so v Trst pripeljali prispevke, ki so jih nabrali na beneški CGIL. Predsinočnjim pa so raztovorili tudi kombija iz Vicenze.

Prihodnja odprava bo namenjena v gorske predele Romunije ter v manjše zaselke, kamor mednarodna pomoč še vedno ni dospela. Člani solidarnostnega odbora, ki so trenutno v Romuniji, pa bodo pripeljali s seboj v Italijo hudo bolno mater znanega baletnika Marinela Stefanescu, ki je prav v Italiji doživel največji umetniški uspeh.

S prispevki pa prejemajo skoraj vsi solidarnostni odbori v Italiji veliko prošnje za posvojitev romunskih sirot, vendar bo o tem kočljivem vprašanju odločala prihodnja romunska vlada, ki bo izšla iz jesenskih volitev.

Navodila za avtomobiliste

Bencinske bone bodo začeli deliti jutri

Jutri bodo začeli deliti bencinske bone za letošnje leto, ki jih bodo tokrat upravičenci prejeli v enem samem obroku, in sicer do vključno 2. februarja. Lastniki avtomobilov z močjo do vključno 11 konjskih sil bodo prejeli bone za 500 litrov, lastniki večjih avtomobilov pa za 700 litrov bencina.

Za dvig bonov veljajo ista pravila kot doslej: upravičenci morajo predstaviti občinskim uslužbencem veljavno vozniško dovoljenje in prometno knjižico, za dvig pa lahko pooblastijo tudi tretje osebe.

Podjetjem bodo bone razdeljevali na sedežu avtomobilskega kluba ACI v Ul. Cumano 2, zasebniki pa jih bodo dobili v občinskih izpostavah Občine Trst ali v uradih okoliških občin.

Uradi bodo delovali po naslednjih urnikih. Občinske izpostave Občine Trst bodo od 8. do 19. januarja odprte vsak dan od ponedeljka do petka od 14. do 20. ure, od 22. januarja do 2. februarja pa bodo (razen občinskih izpostav za Vzhodni in Zahodni Kras ter za Sv. Ivan) odprte od ponedeljka do petka od 16. do 20. ure. Omenjene tri izpostave pa bodo odprte samo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 16. do 20. ure.

Okoliške občine pa imajo različne urnike. Na devinsko-nabrežinskem županstvu bo bone mogoče dvigniti od ponedeljka do sobote od 9. do 13. ure, ob sredah in petkih pa še od 17. do 19. ure. Na repenškem županstvu bodo bone razdeljevali samo ob ponedeljkih in sobotah od 10. do 13. ure, na zgornjemkem pa ob ponedeljkih, sredah in sobotah od 9. do 13. ure. Upravičenci miljske občine se bodo morali obrniti na tehnični urad, kjer bodo bone razdeljevali vsak dan od ponedeljka do petka od 15. do 19. ure, prebivalci dolinske občine pa bodo lahko dvignili bone vsak dan od ponedeljka do sobote od 9. do 13. ure ter ob sredah in petkih tudi popoldne od 15.30 do 17.30.

Uradi Avtomobilskega kluba pa bodo odprti od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure in od 15. do 18.

V priredbi sindikata prevoznikov CGIL Seminar o Jadranu »morju novih poti«

Na tržaški Pomorski postaji bo 11. in 12. t. m. seminar na temo »Jadran, morje novih poti«, ki ga prireja vsedrjavno tajništvo sindikata prevoznikov FILT-CGIL.

Seminar želi biti spodbuda za soočanje med ladjarji, podjetniki, upravitelji, politiki, ki delajo na področju pomorskih prevozov. Osnovni namen seminarja pa je v želji in potrebi, da bi bolje razumeli novosti, ki so na Vzhodu privedle do bistvenih sprememb. V luči velikih novosti se namreč odpirajo nove možnosti tudi za Jadransko morje, saj je to naravno zaledje mnogih vzhodnoevropskih in srednjeevropskih držav.

Jadransko morje je najbližja pot med Srednjo Evropo, sredozemskimi državami, bližnjim vzhodom, Vzhodno Afriko, Daljnim vzhodom in Avstralijo. Ponovno ovrednotenje morskih poti je lahko učinkovita alternativa prevozom s tovornjaki, ki se srečujejo z velikimi težavami. Morda je odveč pripomba, da je v marsikateri izmed omenjenih držav cestni promet v krizi zaradi slabih cestnih omrežij, kar še pogloblja splošne težave in ovire, ki jih doživlja cestni trgovski promet. Novo pa je tudi vprašanje okolja, zaradi katerega se nekatere države (na primer Avstrija) odločajo za alternativne prevoze (krepitev železniških prog in povečanje železniškega prometa), ki bi bili cenejši in manj nevarni za okolje. Tudi v luči teh prizadevanj bi lahko postalo Jadransko morje ponovno zanimiva »pot«.

Seminar, ki bo v dvorani Ilirija, se bo pričel z uvodno besedo člana vsedravnega tajništva FILT-CGIL Degnana. Razdeljen bo v tri tematske sklope: v prvem bo govor o novem mednarodnem položaju, v drugem bodo razpravljali o vprašanjih dela in tehnološki obnovi, v tretjem pa o podjetjih in mešanem prometu (cesta-železnica-voda). Med drugim so predvideni posegi predsednika Tržaškega Lloydja Juccija, poverjenega upravitelja družbe Adriatica Bonicci-ollia, predsednika Avtonomne pristaniške ustanove Zanetija, odgovornega za osebe družbe FINMARE Grossa, voditelja družbe Ferman Carboneja in predsednika družbe Nautica Canie. Posegli bodo tudi evropski poslanec Rossetti in deželni odbornik Carbone. Seminar bo zaključila vsedrjavna pomožna tajnica FILT-CGIL Donatella Turtura.

Težave zaradi stavke železničarjev

Danes ob sedmi uri se bo zaključila 40-urna stavka železničarjev, ki pripadajo avtonomnim sindikalnim organizacijam. Stavka se je namreč pričela v petek zvečer, niso pa se je udeležili tisti železničarji, ki so včlanjeni v sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL. Železničarji so se odločili za stavko zato, ker jim železniška uprava ni dodelila zimskih delovnih oblik.

Stavka je že včeraj povzročila več težav. Prišlo je do nekaterih zamud, na mejnem prehodu na Opčinah pa se je moralo nekaj tovornih vlakov ustaviti. Ob približno 16.30 so bili ustavljeni trije vlaki iz tujine in trije, ki bi morali preko meje. Prav zastoji na obmejni postaji so bili ob stavki, ki je

bila med 23. in 27. decembrom, vzrok polemik. Takrat so jugoslovanske oblasti zagrozele, da bodo preusmerile železniški promet drugam. Tokrat so namesto stavkajočih železničarjev poklicali delavce železniške inženirske enote, ki bi morali zagotoviti redni promet. To pa je skoraj nemogoče, saj je na Opčinah na primer stavkalo kar osem strojevodij, ki jih praktično ni mogoče nadomestiti z osebjem, ki na tem področju nima pravih izkušenj. Stavka je torej kljub razmeroma skromni udeležbi imela svoje učinke in je ponovno povzročila precejšnje težave v železniškem potniškem, še zlasti pa v tovornem prometu in povzročila zastoje na obmejnih železniških prehodih.

Po pravoslavnem koledarju

Srbska verska skupnost praznuje danes božič

Po starem gregorijanskem koledarju, ki mu sledijo tudi pripadniki srbske pravoslavne cerkve, je šele danes božič. Kot vsa leta bo tržaška srbska pravoslavna skupnost ta praznik primerno proslavila, kot je že včeraj v skladu s predpisi in tradicijo počastila božično viljo. »Badnjak« je namreč debelejša hrastova veja, ki jo primerno okrasijo. Bogato okrašena in obložena je tudi miza, na kateri je še zlasti veliko sadja in pogač.

Vendar pa je letošnji »badnjak«, kot se imenuje srbski pravoslavni obred na božični predvečer, potekal nekoliko bolj v zatišju kot prejšnja leta. Zaradi bolelosti popa, ki bi mogel in moral voditi obred, so »badnjak« namesto v cerkvi slavili v dvorani tržaške srbske skupnosti v Ul. Genova.

Čeprav je bil »badnjak« v drugačnem, manj slavnostnem prostoru, pa je sledil vsem ustaljenim pravilom. Po obredu kot takem je spregovoril predsednik tržaške srbske skupnosti Đerasimović, ki je vsem prisotnim zaželel vesel božič in tudi voščil vse najboljše v novem letu, ki se je tudi za pripadnike srbske pravoslavne verske skupnosti pravno že začelo.

Slovesna maša ob pravoslavnem božiču bo danes dopoldne v srbski pravoslavni cerkvi sv. Spiridiona.

Na sliki (foto Magajna) predsednik skupnosti Đerasimović (na skrajni desni) izreka voščila zbranim.

Po prepovedi manifestacije na Trgu Unità

Zborovanje Sama Pahorja bo na Trgu Riborgo

Pobudnik današnje manifestacije proti »prizadevanjem, da bi se z zakonom določilo manjši obseg (v prostorskem in vsebinskem smislu) pravice do rabe slovenskega jezika« Samo Pahor, je v tiskovnem sporočilu potrdil, da manifestacija bo, in sicer danes od 11.30 do 12.30 na Trgu Riborgo.

Kot smo poročali, je tržaški kvestor Samu Pahorju in njegovim somišljenikom prepovedal javno zborovanje, ki naj bi bilo na Trgu Unità. Pahor je na kvestorja Servidia naslovil uradno obvestilo, le-ta pa je mu je poslal odklop o prepovedi zborovanja na Trgu Unità, pač pa je dovolil demonstracijo na že omenjenem Trgu Riborgo.

Kot je zapisano v Pahorjevem tiskovnem sporočilu, je demonstracija uperjena proti omejevanju pravic, ki izhajajo »iz sodbe ustavnega sodišča, iz ustave in iz posebnega statuta«. V tiskovnem sporočilu je tudi rečeno, da se je pobudnik manifestacije v petek obrnil na predsednika republike, na

predsednika vlade in na notranjega ministra s prošnjo, da se prekliče kvestorjev odklop in »zagotovi nemoteno uživanje osnovnih državljskih pravic, ki jih jamči ustava«. Omenjeno besedilo je Pahor poslal tudi predsedniku evropskega parlamenta, predsedniku komisije za pravne zadeve in državljske pravice ter predsednici komisije za peticije v istem parlamentu.

Ob zaključku tiskovnega sporočila, ki je hkrati tudi vabilo na današnjo demonstracijo je še zapisano, da bo leta »predvidoma precej živahna«.

■ **Deželni dobor FJK** je na predlog odbornika za gradbeništvo dodelil ustanovam za ljudska stanovanja IACP iz Trsta, Gorice in Vidma 4 milijarde in 700 milijonov lir za rotacijski sklad, ki je namenjen gradnji novih stanovanj. Ustanove IACP so namreč deželnemu odboru predložile gradbene načrte na podlagi zakona o stanovanjih, ki so bili že odobreni.

V Dolini začetek del za obrtno cono

Jutri ob 11. uri se bodo v Dolini uradno začela prva urbanizacijska dela za izgradnjo občinske obrtniške cone. Zemljišče je last Obrtniškega konzorcija Dolina, ki ga sestavlja deset krajevnih obrtnikov in obsega 40 tisoč kv. metrov neobdelane površine, ki se razprostira od naftnih rezervoarjev družbe SIOT do križišča med cestami za Dolino, Boljuncem in Tovarno velikih motorjev. Obrtniška cona, ki naj bi strankam ponujala čim popolnejše storitve zlasti na področju gradbeništva in avtomobilskega servisa, je zamišljena kot sodoben maloindustrijski objekt v skladu z naravnim okoljem.

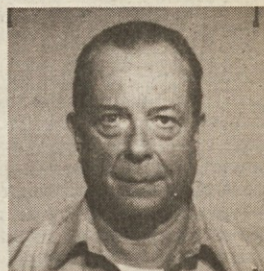
Požar v Boljuncu

Za boljunske cerkvi so je včeraj pozno popoldne vnela suha podrast in proti grebenu hriba se je razvil manjši požar, ki pa so ga gozdni čuvaji, ki so prvi prihiteli na kraj skupaj z dolinskimi karabinjerji, hitro ugonobili. Potem so prišli še gasilci iz Milj, katerih naloga je bila predvsem nadzorovati, da ne bi kak tleči plamen ogrozil bližnjih hiš. Nevarnost je bila vsekakor hitro mimo, gasilci pa domnevajo, da se je požar razvnel v katerem od smetnjakov za hišami.

Ravnateljstvo prevoznega podjetja ACT sporoča, da openski tramvaj (proga številka 2) jutri in pojutrišnjem ne bo vozil, in sicer zaradi rednih vzdrževalnih del in pregledov. V primeru slabega vremena bodo prekinitev proge prenesli za 24 ur. Seveda bo delovala nadomestna avtobusna služba.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče in nono

Francesco Divis

Pogreb bo v sredo, 10. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče v Škedenj.

Žalujoci žena Mira, hči Anna z družino in drugo sorodstvo

Trst, Škedenj, Boljunc, 7. januarja 1990

† Zapustil nas je naš dragi

Vladimir Gorup

(krojač)

Pogreb bo jutri, 8. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v proseško cerkev.

Žalostno vest sporočajo žena Jolanda, hči Emilia z možem Ninom, vnuka Tiziano in Cristiana, sestra, bratje ter vsi sorodniki.

Trst, 7. januarja 1990
(Pogrebno podjetje Zimolo)

6. 1. 1980

6. 1. 1990

Dr. Carlo Delami

S spoštovanjem in hvaležnostjo se ga spominjajo njegovi pacienti v devinsko-nabrežinski občini.

Nabrežina, 7. januarja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta in brata

Justa Švare

se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami, posebno pa Godbi na pihala iz Ricmanj in MPZ upokojeencev iz Brega.

SVOJCI

Boljunc, 7. januarja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Marije Bonete por. Lorenzi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in na katerikoli način počastili njegov spomin.

SVOJCI

Trst, Zgonik, Gabrovec, 7. januarja 1990

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega

Emila Škabarja

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

SVOJCI

Opčine, Veliki Repen, 7. 1. 1990
(Pogrebno podjetje Zimolo)

»Kume«! Vedno boš ostal v naših srcih

Istiano z ženo Liliano, nečakinja Edda ter svakinja Marcella
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Žalovanju se pridružujejo

družine Santini, Cibic in Pertot

(Pogrebno podjetje Zimolo)

Poziv pevcev MePZ Lipa

Bazovica ne sme ostati brez svojega zbora!

Mešani pevski zbor »Lipa« iz Bazovice že nekaj časa preživlja krizo. Nekateri pevci so, iz objektivnih ali subjektivnih razlogov, zapustil zbor, novega priliva pa ni, čeprav je v vasi veliko mladih, ki bi bili lahko v zboru dobri pevci in bi torej njegovo dejavnost okrepili in popestrili.

Pevci in pevke zbora so se zato prav v teh dneh obrnili na vaščane s pismom, v katerem navajajo vse težave, ki jih preživlja zbor, in izražajo upanje, da bodo pozivu sledili tudi določeni rezultati.

»V zboru nas je zdaj petnajst pevcev in s takšnim številom ni mogoče vaditi in si zastavljati tudi delovne cilje. Pevci smo večkrat malodušni,« je zapisano v pismu, »ter razmišljamo in tudi razpravljamo, če je naši vasi sploh še potreben pevski zbor. Morda bi bilo nekaterim dovolj, če bi zbor pel samo ob svečanostih na pokopališču in pred spomeniki, ali pri raznih proslavah. Nam pevcem, ki redno hodimo na vaje dvakrat tedensko - pa čeprav bi bilo tudi nam včasih prijetnejše presedati večer v toplem, pred televizijo - se zdi to premalo. Želimo si, da bi naš zbor napredoval, dosegel uspehe in se tudi kakovostno uveljavljal. Na takšen zbor bi bili prav gotovo vsi vaščani ponosni.«

Kanček. upanja pa pevcem in pevkam le ostaja. In tudi tega izražajo v pismu, ki so ga otroci razdelili družinam. »To upanje v nas še gori, a ognju te brilivke je treba doliti olja, sicer bo ugasnila. Zato se obračamo na vas vaščane, da se ob teh naših vrsticah zamislite. Smo v času, ko nas nazadnjaške sile v večinskem narodu odklanjajo in nočejo priznati. Hočejo nas povsem izolirati tako, da bi se začeli zapirati v svoje domove in živeti tako, kot bi nas tukaj sploh ne bilo.«

Vsebina pisma je jasna in dovolj zgovorna. 15 pevcev in pevk, ki jih požrtvovalno vodi zborovodja Evgen Prinčič, res ne more opraviti vseh nalog, ki jih zahteva dober zbor. Pisma so porazdelili domačinom iz Bazovice; vemo pa, da so se obrnili tudi na druge vasi, kot na

Padriče, da bi morda pevci in pevke iz teh vasi, kot tudi pevci iz Trebč, pa morda še marsikdo iz Gročane in Peska, bili nad tistimi, ki bi lahko k zboru pristopili.

»Lahko bi zbor preimenovali,« nam je v razgovoru dejala Suzana Grgič, predsednica KD Lipa. »Ime ni tako važno. Vemo samo, da imajo vse te vasi potencialno veliko ljudi, ki bi lahko pristopili k zboru. V Trebčah pojejo na primer mladi v zboru Primorec-Tabor. Pa ostali? Ali se nam ne bi lahko pridružili, kot bi se nam lahko pridružili pevci in pevke iz Padrič, pa morda tudi iz Gročane in s Peska? Vse te vasi so imele močno pevsko tradicijo in vedno dobre pevce. Zakaj se vsi ti ne bi združili? Res so vaje včasih naporne; vendar so večeri, ko se sestajamo na vajah, tudi priložnost za lepo družabnost in utrjevanje medsebojnih stikov, ki se tudi v takšnih krajih, kot je Bazovica, vedno bolj rahljajo, če nas ne veže kakšna skupna dejavnost.«

Bazovski dom, kjer pevci tudi vadijo, je sicer zelo dobro zaseden. V njem potekajo številne dejavnosti, ki jih vodi poseben odbor, v katerem so vključene razne vauke komponente. Tu poteka telovadba za otroke iz vrtca in prvega in drugega razreda osnovne šole, ki jo vodi Loredana Kralj. Telovadbo za odrasle vodi učitelj iz Kopra. Animatori Darja in Elen vodita vsakih štirinajst dni animacijo za najmlajše, medtem ko druga skupina otrok že razmišlja na kakšno dramsko dejavnost. Razen tega poteka v domu še plesni tečaj, ki ga vodita Antonella in Ivan in ki je zelo dobro obiskan.

»Delovanje v domu je res pestro in bogato. Tu imamo tudi mi vaje in sicer ob torkih in četrtek ob 20.30. Upamo in želimo, da bo imela tokratna naša iniciativa uspeh ter da se nam bodo pridružili novi pevci, brez katerih bi bilo tudi naše delo in prizadevanje neuspešno.«

Bazovica - simbol slovenstva, res ne more in ne sme ostati brez svojega zbora!

NEVA LUKEŠ

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Gostuje SNG DRAMA Ljubljana
Dušan Jovanović

ZID, JEZERO

Režija Dušan Jovanović

V petek, 12. t. m., ob 20.30 - abonma RED A in D
v soboto, 13. t. m., ob 20.30 - abonma RED B, E in F
v nedeljo, 14. t. m., ob 16. uri - abonma RED C in G

gledališča

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Danes, 7. januarja 1990, ob 16. uri (red D) bo na sporedu zadnja ponovitev baletne predstave R. Scedrina IL CAVALLINO GOBBO. Vstopnice so na razpolago pri blagajni gledališča.

Jutri, 8. januarja, ob 20. uri posebna baletna predstava ISTRSKE SHICE, ki jo predstavlja gledališče I. Zajc z Reke. Vstopnice so na razpolago pri blagajni gledališča. Popusti za skupine in podjetja.

ROSSETTI

Od 9. do 21. t. m. bo gledališka skupina Teatro delle Arti predstavila Wilderjevo delo PICCOLA CITTA'. Režija: Ermanno Olmi. V abonmaju odrezek št. 6. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE Gostuje danes, 7. t. m., ob 16.30 v Čedadu s Čukovo predstavo LEPO JE V NAŠI DOMOVINI BITI.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 15. januarja, ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil KVARTET FAURE.

razna obvestila

Sekcija VZPI-ANPI Prosek-Kontovel obvešča, da bo danes, 7. t. m., ob 11. uri, ob 46. obletnici obešanja ujetega partizana Marjana Štoke, delegacija položila venec na spomenik v Štorjah pri Sežani.

Sekcija KPI Josip Verginella vabi v nedeljo, 14. t. m., ob 10.30 v Ljudski dom v Križ na javno razpravo na temo "Politični predlog tajnika Occhetta". Sodeloval bo deželni svetovalec Miloš Budin.

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ

Ubald Vrabec

Tolminski puntarji

Opera v treh dejanjih
Libreto: **Janez Dolenc**
Koncertna izvedba

V četrtek, 11. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu, Ul. Petro-nio 4.

Izvajajo: simfonični orkester iz Ljubljane - operni solisti: O. Gracelj, N. Belamarič, J. Kores, J. Reja, I. Sancin, B. Gorinšek, M. Trček, I. Tuskanič, V. Zadravec, M. Vedernjak - moški zbor društva "Consortium musicum"

Dirigent: **dr. Mirko Cuderman**

Predprodaja vstopnic v Kulturnem domu v Trstu.

SLOVENSKI
KLUB
V TRSTU

Ulica
sv. Frančiška 20/II

vabi v torek, 9. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano na razpravo okrog knjige Karla Šiš-koviča, ki je postumno izšla pri ZTT

ZNANSTVENO RAZMERJE DO VPRAŠANJA NARODNOSTI

O knjigi bosta spregovorila **Bo-ris Gombač** in **Pavel Štranj**.

O aktualnosti Šiškovčega raz-mišljanja pa bo spregovoril **Fer-ruccio Clavora**.

TRŽAŠKI
PARTIZANSKI
PEVSKI ZBOR
PINKO TOMAŽIČ

Sporočilo

V petek, 12. t. m., ob 20.30 bo v Bazovici prva vaja v letu 1990. Po vaji se bo vršilo vpisovanje pevcev in družinskih članov za križarjenje s potniško ladjo Istra od Kopra do Aten in nazaj. Nastopili bomo na Kefaloniji in na Korčuli.

Ostale naprošamo, da pohitijo z vpisom, ker so mesta omejena.

Vsem dobrotnikom in prijateljem se prisrčno zahvaljuje za dosedanje podporo ter jim želi srečno in uspešno novo leto 1990, obenem pa se jim priporoča za nadaljnjo naklonjenost

Slovensko dobrotelno društvo
v Trstu

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 je odprta razstava kiparja PETRA JOVA-NOVIČA.

V pritličnih prostorih Tržaške kreditne banke - Ul. Filzi 10 - razstavlja svoje najnovejše grafike ZORA KOREN ŠKERK.

V muzeju Sartorio je do 21. t. m. na ogled razstava o ruskih baletih DIAGHI-LEVA. Urnik: vsak dan razen ponedeljka od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 19.00. V muzeju je na ogled tudi zanimiva razstava o CAROBNIH SVETILKAH.

V galeriji Barbacan je na ogled razstava KRAŠ IN BOŽIČ 89 v organizaciji Krožka za kulturo Il Carso.

V galeriji S. Michele - Ul. S. Michele 8 - je do 15. januarja na ogled razstava G. CRAGLIETTA ob 100-letnici rojstva.

razne prireditve

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabi jutri, 8. t. m., na predstavitev zbirke OD PORTOROŽA DO DEVINA, pri kateri bodo sodelovali moški zbor od sv. Antona in recitatorji. Zbirko bo predstavil dr. Zorko Harej. Večer bo v Peterlinovi dvorani s pričetkom ob 20.30.

izleti

Bi radi na sneg v Val Cenis od 19. do 27. januarja za 300.000 lir? Za informacije tel. na št. 200150 ob večernih urah.

SPDT je sklenilo odpovedati izlet v Marano Lagunare 21. januarja zaradi nezadostnega števila vpisanih. Vsi tisti, ki so že vplačali za izlet, lahko denar dvignejo na ZSSDL.

vam na razpolago

PELLICCERIA CERVO

TRST — Drev. XX. septembra 16 — Telefon 767914

VELIKA IZBIRA: krzen, jop, našitkov

Izredna kakovost

Modni kroji po ugodnih cenah

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Odsek za slovenski jezik
obvešča, da redno deluje

jezikovna posvetovalnica

v Ul. sv. Frančiška 20/I, tel. (040) 774333 - Urnik: vsako sredo od 17. do 19. ure.

mali oglasi

PO UGODNI ceni prodam stanovanje v Tržiču, primerno za dve osebi. Tel. (040) 208896.

UGODNO prodam renault 5 TIGA, let-nik 89. Telefonirati na št. 200970.

PIANINO znamke germania prodajam zaradi selitve po ugodni ceni. Tel. (0481) 531586.

PRODAJALKA in aranžerka išče stalno in resno delo. Govorni jeziki: srbohr-vaščina, slovenščina, angleščina in ita-lijanščina. Tel. (040) 572149.

DAJEM v najem gostilno v dolinski ob-čini. Za informacije tel. na št. 228017.

OSMICO je odprla Sonja Štrajn v Mač-koljah - Križpot št. 84.

OSMICO je odprl v Borštu št. 1 Sergij Mahnič.

VABIMO vas na otvoritev trgovine obla-čini Nadje Kraljič v Dolini št. 24, jutri, 8. t. m., ob 18. uri.

UVOZNO-IZVOZNO podjetje zaposli uradnico-uradnika z znanjem angleš-čine in srbohrvaščine. Pismene po-nudbe poslati na: Fermo posta Villa Opicina - Pat. TS 2001024.

IŠČEM v najem skladišče oz. trgovino, 80 kv. m, v Sežani, Divači ali Senože-čah in okolici. Tel. (003867) 72069.

IŠČEM hišno pomočnico, enkrat teden-sko v jutranjih urah, po možnosti iz okolice Sesljana. Klicati ob urah kosila na št. 291270.

DRAGULJARNA A. B. - Ul. Foschiatti 9 - TRST - Tel. 774090 nudi široko izbiro zlatih in srebrnih izdelkov po konku-renčnih cenah, ter daril za vse prilož-nosti. Velike kupitje v mali trgovini.

SLOVENSKA študentka s pasivnim zna-njem italijanskega jezika išče resno delo v Gorici. Tel. (003865) 25968.

ODKAR ima Društvena gostilna v Dolini novo vodstvo so vedno številnejši gos-ti zelo zadovoljni nad izbiro vedno no-vih zelo okusnih specialitet. Seveda so gostom na voljo tudi izbrana domača in buteljčna vina.

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 7. januarja 1990
SVETOSLAV

Sonce vzide ob 7.45 in zatone ob 16.37 - Dolžina dneva 8.52 - Luna vzi-de ob 12.43 in zatone ob 3.55.

Jutri, PONEDELJEK, 8. januarja 1990
BOGOLJUB

VREME VČERAJ: temperatura zra-ka 3,4 stopinje, zračni tlak 1030,2 mb ustaljen, veter 6 km na uro severovz-hodnik, vlaga 38-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,8 stopinje.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Nedelja, 7. januarja 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 20.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (Milje).

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00

Largo Sonnino 4, Trg Unità 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (Milje).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Lun-gomare Venezia 3 (Milje).
ZGONIK (tel. 229373) - od 8.30 do 13.00 in od 13. ure dalje samo po tele-fonu za najnужnejše primere.

Sekcija VZPI-ANPI Boršt-Zabrežec priredi v sredo, 10. t. m., ob 20.30 v Srenjski hiši v Borštu

spominsko proslavo

ob 45-letnici tragičnih dogodkov, ki so se odigrali 10. januarja 1945.

Sodelujejo: osnovna šola Boršt ter MePZ Slovenec in Slavec. Na sporedu bo tudi kratek dokumen-tarec o pričevanju preživelih.
Vabljeni!

čestitke

Zbor sv. Vincencija iskreno vošči za rojstni dan svojemu pevcu FRANCU MOŽINI.

Jutri, 8. t. m., praznuje rojstni dan IGOR MINGOT. Voščita mu nono in nona.

prispevki

Namesto cvetja na grob Justa Švare daruje družina Deziderija Švare 30.000 lir za ustanovitev ludoteke v Škdnju.

Stanko Škrinjar daruje 20.000 lir za po-pravilo društvenih prostorov KD Lonjer-Katinara.

V isti namen darujejo mladinci organi-zacije Časopisa Lonjerski tribun 39.870 lir za KD Lonjer-Katinara.

Namesto cvetja na grob Justa Švare daruje Anton Glavina z družino 20.000 lir za MPZ upokojencev iz Brega.

V spomin na Silvestro Križmančič - Stefani darujeta Marija in Silvan Žagar 50.000 lir za ŠD Zarja.

Namesto cvetja na grob Silvestre Križ-mančič - Stefani daruje Zora Štancerjeva 20.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin na Silvestro Križmančič - Stefani darujeta Marija in Vilko Križ-mančič 40.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin na Silvestro Križmančič - Stefani daruje Svetka Križmančič z dru-žino 20.000 lir za ŠD Zarja.

Za popravilo Ljudskega doma v Treb-čah daruje učiteljica Marta Hrovatin 100.000 lir za SKD Primorec - Trebče.

Namesto cvetja na grob pok. Justa Švare darujeta družini Franco in Ilario Cej 25.000 lir za ŠD Breg in 25.000 lir za SKD Slavec.

C.P.S.

POPRAVILA TV
SPREJEMNIKOV
MONTAŽA
TV ANTEN

Gabrovce 87 - Zgonik (Ts) - Tel. 229492

Synteko

ekološka zaščita parketa, z garancijo.

IMAM JIH ZA
VSE OKUSE!

Od ponedeljka, 8., do sobote, 13. januarja 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 13.00 do 19.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.
MILJE - Mazzinijev dvored 1 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za naj-nужnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, UL. Baiamonti 50, Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.
MILJE - Mazzinijev dvored 1 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za naj-nужnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.
MILJE - Mazzinijev dvored 1 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za naj-nужnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.00 Film: L'acqua della vita (fant., It.-Jug., r. Ivan Balada, i. Michele Melega) 8.30 Dokumentarna oddaja: Kvarkov svet - Ob 10-letnici National Geographic Society 9.25 Risanke: Woody Woodpecker 10.10 SP v smučanju: moški slalom (1. tek, prenos iz Kranjske gore) 11.00 Maša in nabožna oddaja 12.15 Zelena linija 13.00 Nedeljski tednik 13.30 Dnevnik 14.00 Variete: Domenica in... (vodita Edwige Fenech in Pupo) 14.20 Športne vesti 15.20 Športne vesti 16.20 Športne vesti 18.15 90. minuta 20.00 Vreme in dnevnik 20.30 Variete: Eurodisney (vodi Elisabetta Gardini) 22.05 Športna nedelja 24.00 Nočni dnevnik in vreme 0.10 Film: Un giorno sul set (kom., Fr. 1982, r. Celine Serreau, i. Annick in Bernard Alane) RAI 2 7.00 Otroški variete: Patatrac, nato risanke 7.55 Aktualno: Mattina due 10.05 Variete: Spremenljivo jasnno 12.00 Variete: Ricomincio da due (vodi Raffaella Carrà) 13.00 Dnevnik - ob trinaestih 13.20 Šport in vreme 13.30 Rubrika: Nonsolonerio 13.45 Variete (2. del) 14.15 Nad.: Quando si ama 15.00 Variete (3. del) 16.30 Film: Caccia imperiale (kom., Avs. 1955, r. Hans Schott Schöbinger, Elma Karlowa) 18.25 SP v smučanju: povzetki moškega slaloma (2. tek, iz Kranjske gore) 18.50 It. nogomet A lige 19.45 Dnevnik in športne vesti 20.30 Film: Il caso Drabble (krim., VB 1974, r. Don Siegel, i. Michael Caine, Janet Suzman) 22.25 Dnevnik - nocoj in vreme 22.35 Rubrika: Mixer 23.50 Rubrika o protestantizmu 0.20 Oddaja o kulturi: L'aquilone 1.20 Umbria Jazz '89 RAI 3 9.00 Nan.: Vita col nonno 9.50 Nedeljski dnevnik 11.30 Film: La squadra speciale di Bulldog Drummond (krim., ZDA 1939, r. James Hogan, i. John Howard) 12.25 Rubrika: Black & Blue 13.00 SP v smučanju: moški slalom (2. tek, prenos iz Kranjske gore) 14.00 Deželni dnevnik 14.10 Drobci 14.15 Variete: Prove tecniche di trasmissione (vodi Piero Chiambretti) 16.30 Blob Cartoon 16.50 Film: Lola Montes (biog., Fr.-VB 1955, r. Max Oppehuls, i. Martine Carol) 18.35 Športna oddaja: Domenica gol 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti in deželni šport 20.00 Italijansko nogometno prvenstvo B lige 20.30 Aktualno: Chi l'ha visto (vodita Donatella Raffai in Luigi di Majo) 23.00 Filmske novosti 23.10 Dnevnik 23.25 Deželni nogomet TV Ljubljana 1 8.40 Otroška matineja: Živ žav, 9.35 nanizanka Pika Nogavička (16. del) 10.10 SP v smučanju: moški slalom (1. tek, Kranjska gora) 11.05 Nad.: Jack Razparač (pon.) 11.55 Ljudje in zemlja 12.25 Šopek domačih 12.55 SP v smučanju: moški slalom (2. tek) 13.40 Nadaljevanke: Dediščina Guldenburgovih (Michael Bayer, r. Jürgen Goslar in Gero Erhardt, i. Brigitte Horney, Karl Heinz Vosgerau, 1. del) 15.10 Križkraž 16.30 Dnevnik in poslovne informacije 16.45 Film: Legenda o samotnem jezdecu (western, ZDA 1981, r. William Fraker, i. Clint Eastwood, Michael Horse) 18.20 Zabavna oddaja: Alo, alo 18.55 Risanke, Mernik, Okno 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Žrebanje Podarim dobim 20.20 Nadaljevanke: Glembejevi (Miroslav Krleža, 1. del) 21.25 TV Okno, 21.35 Zdravo 22.55 Dnevnik, šport, vreme TV Koper 9.30 Športna oddaja: Juke box - Zgodovina športa po želji (pon.) 10.00 Nedeljska rubrika o nogometu: Calciomania 11.00 Rubrika: Veliki tenis 13.00 Rally Pariz-Dakar 13.30 TVD Novice 13.45 Športna oddaja: Noi la domenica, vmes (14.15) košarka NBA, (18.00) avtomobilizem - Formula Indy, (18.45) Dnevnik, (20.00) Rally Pariz-Dakar (povzetki) 20.30 Rubrika: A tutto campo 22.00 Dokumentarec: Campo base (vodi Ambrogio Fogar, pon.) 23.30 Rubrika: A tutto campo
--

CANALE 5 8.30 Nabožna oddaja 9.15 Nanizanka: Alice 9.45 Film: Tra amiche (ZDA 1983, r. Lou Antonio, i. Elizabeth Taylor, Carol Burnett) 12.00 Variete: Rivediamoli 13.00 Superclassifica Show 14.00 Variete (v studiu Walter Chiari s sinom Simonejem), vmes film: Il giovedì (kom., It. 1963, r. Dino Risi, i. Walter Chiari, Michele Mercier) 16.30 Nanizanka: Love Boat 17.30 Novosti 18.00 Kviza: O.K. il prezzo è giusto (vodi Iva Zanicchi), 19.45 La ruota della fortuna (vodi Mike Bongiorno) 20.30 Film: Rocky (dram., ZDA 1976, r. John Avildsen, i. Sylvester Stallone, Talia Shire) 22.45 Aktualnosti: Nonsolomoda - Più di così 23.45 Italija sprašuje 0.45 Nanizanki: Hollywood beat - La testimone, 1.45 Cover Up - L'artiglio del leone RETE 4 8.00 Jutrišnji svet 8.30 Nanizanka: Il Virginiano 10.00 Nadaljevanke: Topazio 11.50 Rubrika: Regione 4 12.00 Iz parlamenta 12.40 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 13.45 Opera: Le nozze di Figaro (Mozart, igrajo Dunajski filharmoniki, dir. Karl Böhm; pojejo Hermann Prey, Mirella Freni, Kiri Te Kanawa) 17.00 Nan.: Sceriffo a New York - La carica dei 100 taxi 18.30 Film: Per grazia rifiutata (kom., ZDA 1970, r. Michael Gordan, i. Maureen O'Hara) 20.30 Film: Appuntamento sotto il letto (kom., ZDA 1968, r. Melville Shavelson, i. Lucille Ball, Henry Fonda) 22.35 Dok.: Big Bang 23.20 Koncert v Scali z dirigentom Walterjem Wellerjem (Dvoržak, violončelist Mstislav Rostropovič) 0.10 Film: Una pace individuale (dram., ZDA 1972, r. Larry Pearce, i. John Heyl) 2.10 Nanizanka: Toma ITALIA 1 8.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke 10.30 Nanizanka: La famiglia Bradford 12.30 Ob nog. prvenstvu 13.00 Tednik o motorjih 14.00 Film: Un monello alla corte d'Inghilterra (kom., ZDA 1950, r. Jean Negulesco, i. Alec Guinness) 16.00 Bim bum bam, risanke 20.00 Nanizanka: Cristina 20.30 Variete: Emilio 22.15 Oddaja o plesu: La danza è sogno 23.15 Nan.: Colletti bianchi 0.30 Rally Pariz-Dakar 1.10 Nan.: Crime Story ODEON 7.00 Risanke 8.00 Nanizanki: Le spie, 9.30 Quattro in amore 13.00 Guinnessovi primati 13.30 Nanizanka: Galactica 14.30 Variete: Sugar 15.30 Filma: Sandokan alla riscossa in 17.15 Sandokan contro il leopardo di Sarawak (pust., It. 1964, r. Luigi Capuano, i. Ray Danton) TV Ljubljana 1 19.00 Filmske novosti 19.30 Variete: Sportacus 20.00 Dok.: Človek in zemlja 20.30 TV film: The Blue Lightning (pust., Avstral. 1986, r. Lee Phillips, i. Rebecca Gilling, Sam Elliot) 22.30 Film: Hundra l'ultima amazzone (pust., ZDA 1983, r. Matt Cimber, i. Laurene Landon) 0.30 Nan.: Un salto nel buio TMC 8.30 Risanke 9.25 SP v smučanju: ženski in moški slalom 11.00 Nanizanka: Tuono blu 12.00 Papežev blagoslov 12.15 Variete: Domenica Monte Carlo, vmes ženski in moški slalom 13.45 Glasbena oddaja: Rockers All Nighty From Glasgow 14.00 Film: Le avventure di Huck Finn (pust., ZDA 1960, r. M. Curtiz) 16.00 Dok.: Graceland 17.00 Odbojka 19.00 Nanizanka: I misteri di Nancy Grew 20.00 Vesti: TMC News 20.30 Film: Doppio delitto (krim., ZDA 1985, r. Jud Taylor, i. Richard Cren) TV Koper 21.30 Film: Mai di domenica (kom., r. J. Dassin) 23.15 Dokumentarec: Segreti e misteri 23.45 Rubrika: Megawatt 24.00 Film: Terrore sul ponte di Londra (krim.)
--

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.00 Aktualno: Uno mattina 9.40 Nanizanka: Santa Barbara 10.30 Jutranji dnevnik 10.40 Variete: Ci vediamo (vodita Eugenia Monti in Claudio Lippi) 11.55 Vreme in kratke vesti 12.05 Variete: Piacere RAI 1 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Variete: Occhio al biglietto 14.10 Dok.: Kvarkov svet 15.00 Velike razstave 15.30 Ponedeljkov šport 16.00 Mladinska oddaja: Big! 18.00 Kratke vesti in loto 18.10 Aktualnosti: Italia ore 6 (vodi Emanuela Falcetti) 18.45 Nanizanka: Santa Barbara 19.40 Almanah in dnevnik 20.30 Film: Io e mia sorella (kom., It. 1987, r. i. Carlo Verdone, i. Ornella Muti) 22.20 Dnevnik 22.40 Variete: StarNuti - O filmu Willy signori e vengo da lontano 23.10 Variete: La modella per l'arte 24.00 Dnevnik in vreme 0.10 Rubrika: Mezzanotte e dintorni RAI 2 7.00 Variete: Patatrac, risanke 8.30 Nanizanka: Capitol 9.30 Božanska komedija 10.00 Nabožna oddaja 10.30 Variete: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è... 13.00 Dnevnik - ob trinaestih 13.15 Rubrika: Diogenes 14.00 Nan.: Quando si ama 14.45 TV igri: L'amore è una cosa meravigliosa, 16.15 (Non) Entrate in questa casa, vmes (15.50) nanizanka Alf 17.00 Vesti, loto in Videocomic 18.20 Šport nocoj 18.35 Nanizanka: Miami Vice 19.30 Aktualno: Rosso di sera 19.45 Dnevnik, šport, vreme 20.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick 21.40 Dnevnik - nocoj 21.50 Film: 1855. La prima grande rapina al treno (pust., ZDA 1978, r. M. Crichton, i. Sean Connery) 23.40 Dnevnik, vreme, horoskop 24.00 Film: La cittadella (dram., ZDA 1938, r. King Vidor, i. Robert Donat, Rosalind Russell) RAI 3 9.25 SP v smučanju: ženski veslalom (1. tek, iz Instertoderja), 12.00 (2. tek) 13.00 Šola muzej teritorij Neapoli: Vulkan 14.00 Deželne vesti 14.30 Otroški laboratorij: Otroci, šola, zvoki in glasba 15.00 Otroški laboratorij: Govorica sporazumevanja - risbe in barve 15.30 Ženska odbojka 16.20 Dokumentarec: Popotovanje po Italiji - Hudičeva lepota in Po gradovih v Trentinu 17.00 Blob Cartoon 17.15 Nanizanka: I mostri 17.45 Dok. oddaja: Geo 18.45 Športna oddaja: Derby 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti in šport 20.00 Variete: Blob - Di tutto di più 20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato 20.30 Aktualno: Dan na preturi (ured. Nini Perno, Roberta Petrelluzzi) 22.25 Dnevnik - nocoj 22.30 Ponedeljkov šport 24.00 Nočni dnevnik TV Ljubljana 1 9.00 Mozaik (pon.). Spored za otroke: Baletna suita 9.20 SP v smučanju: ženski veslalom (1. tek, iz Hinterstoderja) 10.10 Mozaik. Spored za otroke: Da ne bi bolelo - Mama, boli me!, 10.40 Hanča, Janko in Lucija 11.10 Utrip, Zrcalo, TV Mernik 12.05 SP v smučanju: ženski veslalom (2. tek) 15.30 Žrebanje Podarim dobim 15.45 SP v smučanju: ženski veslalom (posnetki) 16.30 Dnevnik 16.40 Poslovne informacije 16.45 Mozaik (pon.), Zdravo 18.10 Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček - Kamen, 18.25 Zgodbe 18.50 Risanke, TV okno 19.20 Dobro je vedeti 19.30 Dnevnik, šport, vreme 20.05 TV drama: V znamenju device (režija in scenarij Dragana Đisić, i. Ksenija Marinković) 21.05 Osmi dan 21.50 Dnevnik, šport in vreme 22.10 Človek in glasba 23.00 Video strani TV Koper 13.00 Rally Pariz-Dakar 13.30 TVD Novice 13.40 Rubrika o nogometu: A tutto campo 15.30 Rubrika: Veliki tenis (povzetki) 17.30 Košarka NCAA (pon.) 18.15 Wrestling Spotlight 18.45 Dnevnik 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stičiče 20.00 Rally Pariz-Dakar (povzetki) 20.20 Rubrika: Sedem dni 20.30 Golden Juke Box 22.00 Košarka NBA (pon.) 23.00 Nočni boks 0.15 Nogomet - arg. prvenstvo

CANALE 5 7.00 Nanizanka: Fantasilandia - Investigatore privato, 8.30 Hotel - Imparare ad amarti, 9.30 Love Boat - Amore ad una certa età 10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie 15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro 16.00 Zdravniški pregled 16.30 Canale 5 za vas 17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito 20.25 Variete: Striscia la notizia 20.35 Film: Rocky II. (dram., ZDA 1979, r. i. Sylvester Stallone, i. Talia Shire) 22.45 Variete: Maurizio Costanzo Show (med gosti Gaspare, Zuzzurro in Milva) 0.35 Variete: Striscia la notizia (pon.) 0.50 Nanizanki: Lou Grant - Fame a Malagha, 1.50 Bonanza - Il signor Henry Comstock RETE 4 8.30 Nan.: Il Virginiano 9.30 Nad.: Una vita da vivere, 10.30 Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo per amore 12.15 Nanizanka: Strega per amore 12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.35 Topazio, 15.25 La valle dei pini, 16.00 Veronica il volto dell'amore 17.00 Nanizanka: General Hospital 17.35 Nad.: Febbre d'amore 18.30 Variete: Star 90 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati 19.30 Nanizanka: Mai dire sì 20.30 Film: Sangue e arena (dram., ZDA 1941, r. Rouben Mamoulian, i. Tyrone Power, Rita Hayworth) 22.50 Film: Un gioco estremamente pericoloso (krim., ZDA 1975, r. Robert Aldrich, i. Burt Reynolds, Catherine Deneuve) 1.05 Film: Il talismano della Cina (pust., ZDA 1951, r. Lewis Foster, i. Ronald Reagan) ITALIA 1 7.00 Risanke 8.30 Nan.: SuperVicky, 9.00 Mork & Mindy, 9.30 Agente Pepper - Amore di madre, 10.30 Simon & Simon, 11.30 New York New York, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I. 14.30 Variete: Smile 14.35 DeeJay Television 15.20 Italijanske smešnice 15.30 Nanizanka: Batman 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, risanke I puffi in D'Artagnan 18.00 Nanizanka: Arnold 18.30 Italijanske smešnice 18.35 Nanizanka: A-Team, 19.30 I Robinson, 20.00 Cristina - Una ragazza ideale 20.30 Film: Maurice (dram., VB 1987, r. James Ivory, i. James Wilby, Hugh Grant) 23.10 Nanizanka: I-Taliani 23.40 Dokumentarec: Sorrisi e filmi 23.50 Rally Pariz-Dakar 0.20 Rock opolnoči: koncert skupine The Doors 1.20 Italijanske smešnice 1.30 Nanizanki: Crime Story, 2.30 Gli intoccabili ODEON 12.30 Nan.: Quattro in amore 13.00 Otroški variete: Sugar 15.00 Nadaljevanke: Anche i ricchi piangono, 16.00 Passione, 17.00 Cuore di pietra 18.00 Nan.: Il supermercato più pazzo del mondo 18.30 Človek in zemlja 19.30 Risanke in smešnice 20.15 Variete: Sportacus 20.35 Film: 24 ore per non morire (krim., ZDA 1988, r. Mark Griffiths, i. Eric Stolz) 22.30 Variete: Sportacus 22.45 Film: Il morso del pipistrello (srh., r. J. Jameson) TMC 10.15 Nanizanka: Il giudice 10.45 Nadaljevanke: Terre sconfinato 11.30 Aktualno: Ženska TV in Ogledalo življenja 13.30 Dnevnik in šport 14.30 Glas. odd.: Clip Clip 15.00 Risanke in nanizanka Roxana Banana 16.00 Film: Questo bambino è mio (dram., ZDA 1979, r. Sander Stern) 18.00 Aktualno: Ženska TV in Ogledalo življenja TV Koper 20.00 Vesti: TMC News 20.30 Film: Presenze (krim., VB 1968, r. Kevin Billington, i. David Hemmings) 22.15 Variete: Ladies & Gentlemen 22.50 Vesti in šport 24.00 Film: Una donna pericolosa (dram., Fr. 1984, r. C. Pasquale, i. I. Huppert)
--

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 14.00, 23.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder; Pet prijateljev na otoku zakladov; 10.30 Country glasba; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Potpuri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Ko zgodovina zazveni; 12.30 Orkestralna glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Yesterday ali Od jutri ne kadim več; kabaret Sergeja Verča in Borisa Kobala; 14.30 V studiu z vami: Sergej Verč, vmes 15.30 Šport; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00 Poročila; 5.00 Dnevni koledar; 7.00 Kronika in vreme; 8.05 Pop rock za mlade; 9.05 Še pomnite tovariši; 9.45 Pesmi boja in dela; 10.05 Nedeljska matineja; 10.35 Reportaža; 11.03 Naši poslušalci čestitajo; 12.00 Na današnji dan; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Amaterski zbori; 17.30 Radijska igra; 18.30 Operne melodije; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER

(slovenski program)

14.30, 17.30 Poročila; 10.30, 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Sosednji kraji in ljudje: pozdrav, na današnji dan, reportaže, intervjuji; 11.30 Polje kdo bo tebe ljubil; 12.30 Primorski dnevnik; 12.45 Zabavna oddaja v narečju: Vanka in Tonca; 14.35 Pesem tedna; 15.00 Nedeljski ritem; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Glasbena oddaja: Lestvica popevk Radia Koper - Vročih deset; 18.30 Nedeljska humoreska; 19.30 Prenos Radia Lj.

RADIO KOPER

(italijanski program)

7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop tedna; 7.30 Nedeljska oddaja; 8.00 Vseradio; 8.25 Pesem tedna; 9.30 Dragi Luciano; 10.10 Superpass; 10.35 Družinsko vesolje; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Najlepših sedem; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Glasba, športni dogodki, rezultati in komentariji; 16.45 Made in Yu; 18.00 Glasba; 18.30 Najnovejša LP plošče; 19.40 Športna nedelja; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 13.00 Glasba po željah; 15.00 Športna oddaja: Od nedelje do nedelje; 20.00 Nočna glasba.

Številne prireditve so obeležile predzadnji novoletni praznik

Tako, z letošnjimi božičnimi in novoletnimi prazniki smo opravili. Na vseh solah se bo jutri spet pričel pouk, začena se drugi, končni semester šolskega leta. Befana — simpatična starica z metlo, ki žal vse bolj izpodriva v tradiciji ukoreninjene Tri kralje — je prinesla otrokom obilico darov, na cedilu pa je pustila turistične delavce v zimskošportnih središčih, kjer še zmeraj čakajo na sneg, ki bi utegnil nekoliko popraviti uspeh sezone, ki do zdaj prav gotovo ni bila med najboljšimi.

Befano imajo za nekakšno maskoto mestnih redarjev. Ob včerajšnjem

prazniku se je tako v vseh večjih krajih obnovila prijetna tradicija obdaranja redarjev, ki si leto in dan, prizadevajo za tekoč in predvsem varem promet v mestu. Cilj, ki postaja vse bolj zahteven.

Simpatična starica z metlo, ki je običajno stražila v križišču pred sodnijo v Gorici, se je tokrat posodobila. Že od zgodnjih jutranjih ur je iz rdeče limuzine s pripriim in zvrhano polnim prtljajnikom pozdravljala mimoidoče. Do večera so trgovci in tudi mnogi občani nanosili lepo zbirko daril.

Včerajšnji praznični dan je sicer mil izredno mirno. Zaman smo poizve-

dovali pri dežurnih službah za nesrečami ali drugačnimi dogodki. Le gasilci so imeli do poznega popoldneva, nekaj opravka z gašenjem dveh, treh manjših požarov dračja in trave.

Ugodno, čeprav nekoliko vetrovno in hladno vreme, je posebej vabilo na izlet v naravo, na obisk k sorodnikom in prijateljem, pa tudi na ugoden nakup, goriva ali česa drugega. Vrsta pred mejnim prehodom v Rožni dolini in tudi v Štandrežu, včeraj dopoldne, potrjuje naše ugotovitve.

Včerajšnji praznični dan so na Goriškem, kakor tudi drugod v deželi, obeležile številne kulturne in druge prireditve, mnoge povezane s krščansko tradicijo. Tako so v Krmini popoldne pripravili žive jaslice, s pravimi živalmi, v bizjakariji in tudi drugod po Furlaniji so sinoči zagoreli kresovi. Kres so zakurili tudi pri Sveti Ani v Gorici. V Foljanu so se včeraj sklenile večdnevne prireditve. V raznih krajih so obnovili stare običaje koledovanja. O tistem na Vrhu, poročamo posebej. Predzadnji dan božičnih in novoletnih praznikov so obeležile tudi številne kulturne prireditve. Teh je bilo veliko in težko bi jih vse navedli. Naj opozorimo pa vsaj na dve: v Podgori so sinoči, v tamkajšnji cerkvi, pripravili koncert božičnih pesmi s sodelovanjem štirih zborov, v deželni avditoriju pa je bil, prav tako sinoči, novoletni koncert, z nastopom ansambla Vecchia Vienna, harmonikarja in pevskih zborov, darilo slovenskih denarnih zavodov, svojim klientom.

Na sliki (foto Pavšič) befana v križišču pred sodiščem v Gorici.

Po domovih so ponesli staro ljudsko vižo Mladi Vrhovci so obnovili starodavno koledovanje

Praznični dan, ki zaključuje božično in novoletno obdobje so v nekaterih krajih obeležili tudi z oživitvijo starih ljudskih običajev. Poleg kresov, priprave posebnih (in danes manj znanih jedi) velja omeniti koledovanje, oziroma običaje, ki se na to starodavno opravilo navezujejo. Tak običaj se je ohranil na Vrhu, zahvaljujoč mladim fantom, ki skrbijo, da se iz leta v leto obnavlja, oziroma prenaša na mlajše, in pa nekaterim starejšim posameznikom. Vrsto let je pri zadevi soudeleženi Mario Vižintin, ki poleg drugega skrbi tudi za primerno pevsko pripravo družbe, ki na dan Treh kraljev obi-

šče vrhovske družine, jim s pesmijo vošči srečo in zadovoljstvo ter si seveda s tem izprosi darov. Tudi včeraj popoldne je bilo precej živo na Vrhu, kjer se je družba zbrala pred gostilno Pri lovcu in nato odšla na "zahtevno" romanje po vasi. Povsod so bili deležni dobrot, ki so jih vestno spravljali v pleten koš. Plodno "pevsko turnejo", ki so jo pričeli v zgodnjih popoldanskih urah so zaključili pozno v noč.

Na sliki (foto Čubej): mladi Vrhovci med včerajšnjim obiskovanjem po domačih hišah.

Spet odložena gradnja avtoceste?

Po tolikšnih zamudah in zapletljajih, ko je že vse kazalo, da bo v nekaj letih zgrajena avtocesta med Gorico in Razdrtim, prihajajo iz Ljubljane čudne vesti in ugibanja o možnostih novih zakasnitev začetka del na tem odseku.

Tudi tokrat so v ospredju denarna vprašanja, oziroma pomanjkanje denarja. Kot je znano gre del denarja, ki ga plačamo za vsak liter bencina kupljenega v Jugoslaviji, za gradnjo novih ali posodobitev že obstoječih cest. V zadnjem času se je bencin v Jugoslaviji večkrat podražil, upoštevajoč bodisi dosedanje visoko inflacijo kot tudi podražitev petroleja na svetovnih trgih in nujnost kritja velikih izgub jugoslovanskih rafinerij. Izgleda, da se je zaradi številnih namembnosti poviškov cene bencina, delež namenjen cestam zmanjšal.

Zaradi tega se zdi, da bodo morali opustiti nekatere načrte, oziroma spet časovno podaljšati njihovo izvedbo. Med cestami o katerih naj bi bil govor sta tudi avtocestna odseka Razdrto-Podnanos in Vrtojba-Selo.

V Gorici in Novi Gorici smo si želeli in želimo, da bi se enkrat za vselej začela gradnja avtoceste. Zaradi tega si nadejamo, da bodo v Ljubljani lahko odpravili težave, o katerih je pred dnevi pisalo v Delu.

Na splošno pozitivne ocene, vendar tudi kritike o zaprtju Korza

Zdaj, ko so prazniki mimo in je mesto spet zadobilo svojo običajno podobo, je čas za prve ocene uspeha nekaterih prazničnih pobud. To velja tudi za otok za pešce, ki ga je Občinska uprava ustvarila z zaprtjem dela Verdijevega korza. Poskus, letos jebil že drugič, kot se to dogaja v večini sosodnjih mest in tudi v Novi Gorici ter v večjih mestih Slovenije, je naletel na različne ocene in težko je reči, če je odločitev goriške Občine bila pravilna ali pa bi kazalo to vprašanje kako drugače rešiti.

Za zaprtje Verdijevega korza v obdobju božičnih in novoletnih praznikov so se v prvi vrsti ogrevali trgovci, ki imajo trgovine prav v tem mestnem predelu. Svojo »privrženost« so v glavnem utemeljevali z dejstvom, da je ta del mesta brez prometa zadobil bolj domačo podobo in prispeval k tistemu vzdušju, ki je sicer značilno za novoletne praznike. K temu bi dodali, da je verjetno ta odločitev prispevala tudi, da so se v teh trgovinah povečali posli, kar gotovo ne gre spregledati.

In prav ta vidik je najbrž sprožil polemike s strani tistih trgovcev, ki niso bili deležni brezprometne cone pred trgovinami. Zaradi tega so nekateri predlagali, naj bi (v bodoče) zaprli oba korza do Spominskega parka.

To pa bi seveda povzročilo še večje težave v prometu in zmanjšalo število parkiršč, kar tudi v Gorici (ob koncih tedna in pred prazniki) postaja že resno vprašanje še posebno za mestno središče. Da je tako so ugotovili tudi tisti, ki stanujejo v okolici otoka za pešce, saj so med prazniki s težavo našli prostor za svoja vozila.

Svoj protest so na Občino naslovili tudi predstavniki sindikata stanovalcev Cisl-SICET, ki so ugotovili, da je zaprtje Verdijevega korza vplivalo na večji promet nekaterih trgovcev, poslabšalo pa je položaj v prometu. Zaradi tega, še ugotavljajo, bi kazalo v bodoče dobro premisliti, kaj storiti.

Podobno je tudi mnenje dela občanov, ki so predlagali, da bi otok za pešce »obratoval« le v popoldanskih in večernih urah in to le ob predprazničnih dneh.

Občinska uprava bi morala zato kaj kmalu sprejeti tako ali drugačno odločitev. Tudi zato, da se prepreči nesoglasja v sami večini in to v že napetem ozračju priprav na spomladanske upravne volitve.

Če ne prej, bo vprašanje že spet na dnevnem redu čez kakšen mesec. Trgovci so namreč že postavili predlog, da bi otok za pešce spet uvedli ob ve-

likonočnih praznikih. Po tem sodeč je bila izkušnja za trgovce na Korzu pozitivna.

Vprašanje bi bilo treba vsekakor obravnavati globalno, v sklopu načrta preureditve prometa v mestu. O tem načrtu je sicer govor lep čas, odločitev pa v kratkem prav gotovo ni pričakovati.

V Števerjanu imajo načrt civilne zaščite

Občinski svet v Števerjanu se je na zadnji seji v lanskem letu seznanil z občinskim načrtom za civilno zaščito. Gre za obveznost, ki jo morajo izpolniti vse občine. Načrt predvideva ukrepe v slučaju hudih naravnih nesreč. Posebej bo vodil in usklajeval občinski odbor za civilno zaščito, ki mu načeljuje župan. Štab za usmerjanje pomoči je na županstvu, v slučaju neuporabnosti te stavbe se štab preseli v osnovno šolo, oziroma na odprt in dovolj zavarovan prostor. Načrt obsega tudi točen popis traktorjev in drugih industrijskih vozil, ki bi jih uporabili v slučaju potrebe, razpoložljivost prostorov za eventuelne primere evakuacije itd.

Protest pred sedežem KD proti Forlanijevim izjavam

Nedavna izjava tajnika krščanske demokracije Arnalda Forlanija je povsod po državi povzročila val polemik in protestov. Včeraj okrog poldne so pred sedežem pokrajinskega tajništva KD v Gorici protestirali radikalci, pripadniki anarhističnih gibanj, mirovni-

ki in zeleni. Mimoidočim so delili letake v katerih zahtevajo, naj KD, katoličani in demokratično čuteči občani javno povedo svoje nasprotovanje predlogu o smrtni kazni. Italijanska družba ne potrebuje smrtni kazni, ampak bolj pravično sodstvo.

Kmalu spet urejen prevoz s šolskim avtobusom v Sovodnjah

Sovodenjska občinska uprava bo v kratkem spet lahko poskrbela za prevoz otrok v vrtec. Predpisi namreč določajo posebne varnostne ukrepe in namestitve posebnih sedežev, opremljenih s pasovi, za malčke. Treba je bilo zato poskrbeti za preureditev sedežev in tapiserije, tako da bodo povsem odgovarjali predpisom. Za tak poseg so izkoristili božične počitnice in delo v glavnem opravili. V kratkem bodo urejene tudi formalnosti glede kolavdic in druge obveznosti, da bo zadeva tudi po formalni plati povsem urejena.

Pred podobnim vprašanjem so se v tem šolskem letu znašle malodane vse občine, ki razpolagajo s šolskimi avtobusi. Zakon namreč ne dovoljuje prevažanje učencev in dijakov treh ali več različnih starostnih stopenj.

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 31. 12. 1989 do 5. 1. 1990.
RODILI SO SE: Luca Mavilia, Jennifer Cara, Andrea Bravin, Valentina Cibau.
UMRLI SO: 70-letna gospodinja Maria Visintin, 79-letna gospodinja Elda Brumat vd. Dugo, 76-letni upokojenec Riccardo Cargnello, 92-letna Genoveffa Delmul vd. Soranzo, 78-letni upokojenec

PLANINSKI PLES

v soboto,
27. januarja 1990,
v Kulturnem domu

razstave

V pokrajinskem muzeju na gradu je odprta zanimiva arheološka in dokumentarna razstava o kulturi gradišč na Doberdorskem krasu. Posebno podrobno je prikazano arheološko najdišče Gradina, nad Doberdorskim jezerom, kjer so pravilani in predlanski opravili nova izkopavanja.

Razstava bo odprta do začetka maja.

Prosvetno društvo Štandrež

Dramski odsek uprizori komedijo v treh dejanjih

Jovan Sterija Popović

JARA MEŠČANKA

Režija Emil Aberšek

Premiera bo v nedeljo, 14. januarja, ob 17. uri v župnijski dvorani "A. Gregorčič" v ŠTANDREŽU

razna obvestila

Slovensko planinsko društvo priredi 11. t. m. ob 20.30 društveni večer v čitalnici knjižnice Damir Feigel. Predvajali bodo diapozitive o dejavnosti v lanskem letu ter o pohodu rekreativcev na Triglav.

Kmečka zveza sporoča, da zapade 10. t. m. rok za izplačilo 4. obroka socialnih dajatev IVS. Poravnati je treba tudi dodatni povišek. Znesek poviška je nakazan na poštni nakaznici, ki so jo vsi zainteresirani že prejeli po pošti domov.

kino

Gorica

CORSO 15.15-22.00 »Kick boxer - ultimo guerriero«.

VERDI 15.30-22.00 »Ritorno al futuro II«.

VITTORIA 15.30-22.00 »Oliver & C«.

Risanka.

Tržič

COMUNALE 16.00-22.00 »Fà la cosa giusta«.

Jutri ob 20.30 »L'incerto palcoscenico«.

Gledališka predstava.

EXCELSIOR 14.45-22.00 »Ghostbusters II«.

Nova Gorica

SOČA - Nova Gorica 16.00-20.00 »Batman«.

SVOBODA - Šempeter 18.00 »Operacija šimpanz«.

20.00 »Njej je lepo v svili«.

DESKLE 17.00 »Cocktail«.

19.30 »Osvobajanje Misty Bethoven«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Občinska - Ul. sv. Mihaela - tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Centrale - Trg Republike 26 - tel. 410341.

pogrebi

Danes ob 8. uri Sergio Bonamico iz mrliške veže glavnega pokopališča v cerkev sv. Justa in na glavno pokopališče, ob 10.30 Luigi Basso iz splošne bolnišnice v Zagreb.

Smuka le na visokogorskih smučiščih in ponekod v Avstriji V vseh zimskošportnih središčih upajo na skorajšnje padavine

»Upajmo, da bo čimprej snežilo.« Pričakujemo sneg kot mano z nebes. Te so bile glavne misli, ki smo jih slišali od raznih turističnih operaterjev iz naše dežele in Slovenije, ko smo se pri njih pozanimali, kakšne so posledice pomanjkanja snega v nekaterih zimskošportnih središčih.

Prvi hujši udarec so v zimsko-turističnih središčih občutili za božične in novoletne počitnice, ko so v hotelih, zasebnih sobah in drugod našli precej manj turistov, kot v prejšnjih letih. Tisti, ki so rezervacije opravili že pred meseci, pa so skrajšali čas bivanja, saj je v marsikaterem primeru turistični paket zagotavljal možnost smuke.

V turističnem uradu na Piancavallu so nam povedali, da so med božičnimi prazniki beležili isto število gostov kot lansko leto, to pa je veliko manj od prejšnjih sezon, ko je bila smuka možna na vseh progah. Da bi vsaj delno priskočili na pomoč gostom, so s topovi uredili proge Sauc, Case-re in Daini; v teh dneh pa z umetnim snegom pripravljajo progo Caprioli. Del teh prog pa bo tudi danes »zaseden« zaradi slalomske preizkušnje za ženski svetovni pokal.

Kar pa zaskrblja turistične delavce v tem središču je nizko število rezervacij za naslednje tedne, tako da imajo v

hotelih in zasebnih sobah še veliko razpoložljivih mest. Gostom, ki so v tem času na Piancavallu, pa omogočajo čimbolj prijetno bivanje in jim zato prirejajo vrsto kulturnih in zabavnih večerov, športna palača z ledeno ploskvijo pa je vsak dan zelo dobro obiskana.

Nekoliko boljše gre turističnim delavcem na Nevejskem sedlu, kjer je smuka možna v višjih predelih. Ravnatelj hotela Canin nam je povedal, da so med prazniki našli kar veliko gostov. Sicer v tem času beležijo prisotnost številnih turistov, ki so nameščeni v drugih središčih, kjer ni snega. Ob smuki je tu možen tudi tek na smučeh, saj imajo urejeno progo, kjer v teh dneh vadi tudi jugoslovanska državna reprezentanca. Vodja hotelskega središča pa nam je zaupal, da pričakujejo padavine za konec tedna, kar bi povsem uravnalo kritičen položaj in vsaj delno kompenziralo dosedanj negativni turistični trend.

V Ravasclettu in na Zoncolanu so usposobljene proge Arvenis, Cima Zoncolan, Braidia in proga smučarske šole.

Tudi na Trbiškem je položaj dober, če upoštevamo kronično pomanjkanje snega. V Trbižu denimo so s topovi uredili dve progi, kjer se dnevno zbere veliko smučarjev. Kar zadeva tek, pričakujejo, da bo družba Promotur v kratkem usposobila eno od številnih prog in s tem zadostila vedno večjemu številu rekreativcev, ki se usmerjajo v to smučarsko disciplino.

Zadovoljiv položaj beležijo tudi v Forni di Sopra in na Varmostu. Tudi tu so usposobili topove na progah Ciamacuta in smučarske šole in tako vsaj delno rešili začetek letošnje turistične sezone.

Kako pa je v bližnjih smučarskih središčih v Sloveniji? Smuka je možna le na Kaninu in v Kranjski gori, to pa od ponedeljka dalje, zaradi tekmovanj za svetovni pokal.

Predsednik Turističnega društva z Lokvi Rajmund Kolenc nam je povedal, da v tem kraju že resno razmišljajo, da bi kupili topove in s tem novogoriškim in goriškim ljubiteljem smučanja zagotovili smuko v vseh zimskih mesecih.

V pričakovanju snežnih padavin pa so vse vlečnice nared in tudi izposojevalnica smuči pričakuje prve goste. Z zaskrbljenostjo se ozirajo po nebu tudi na Lazni, kjer so prav lansko spomlad ponovno odprli lokal, ki lahko sprejme več gostov.

Sneg je na Kaninskih smučiščih, vendar kakor pravijo tisti, ki se na to razumejo, je snežna odeja še pretanka, da bi lahko govorili o ugodni in predvsem varni smuki.

V bližnji Avstriji je položaj že boljši. V Bad Kleinkirchheimu trenutno vrtil osem žičnic, do 50 cm snega je na Mokrinah, kjer obratujejo vse žičnice; dovolj snega za smuko pa je tudi v Flachanu, Wagrainu in St. Johannu, kjer so namerili od 15 do 40 cm snega.

Vse to, kar smo zapisali, zadeva položaj do petka dopoldne. Po napovedih nekaterih pa bi lahko prišlo do bistvenih sprememb že v začetku prihodnjega tedna, ko bi se v naših krajih pooblačilo in zima bi nas morda le obdarila s snegom. (R. Pavšič)

Snežni topovi ob pomanjkanju naravnega snega marsikje rešujejo turistične delavce iz zagate.

Koncert M. Gona v Kulturnem domu

Gostovanje pripravlja Glasbena matica

V petek, 12. t. m., bo v Kulturnem domu v Gorici nastopil priznani goriški pianist Massimo Gon. Koncert, ki ga prireja Glasbena matica Gorica, bo posvečen Lisztovim skladbam, boljše rečeno etudam, saj nosi večer naslov Etudes D'execution Transcendante.

Pianist Massimo Gon je svojo uspešno glasbeno kariero pričel na tržaškem Konservatoriju Tartini, kjer je pod vodstvom profesorja Luciana Ganteja z odliko diplomiral. Poleg tega so mu podelili tudi častno diplom. Gonovo izvajalsko sposobnost so nagradili že na številnih mednarodnih tekmovanjih. Naj omenimo le najvišji priznanji, ki ju je prejel na mednarodnem tekmovanju v Stresi in natečaj G. B. Viotti v Vercelliju. Massimo Gon je doslej nastopil na pomembnejših italijanskih koncertnih odrih. Bil je deležen laskavih priznanj v milanski Scali in drugih gledališčih. Nekajkrat je njegove koncerte snemala tudi italijanska radiotelevizija. Trenutno se Massimo Gon pripravlja na daljšo tur-

nejo po Sovjetski zvezi. Med drugim bo koncertiral tudi v Leningradu in Kijevu.

Glasbeni repertoar Massima Gona sega od Bacha do Bouleza in zajema najtežja dela iz klavirske literature. Na petkovem koncertu bo predstavil, kakor smo že uvodoma zapisali, Lisztove etude. V prvem delu bo podal skladbe Preludio, La Minore, Paysage, Feux Follets, Vision in Eroica, v drugem pa Wilde Jagd, Ricordanza, Fa Minore, Harmonies du soir, Chasse-neige, Mazzeppa.

Kritično do načrta prenove starega dela Krmina

Goriška sekcija združenja Italia nostra zelo kritično ocenjuje predlagane spremembe podrobnostnega načrta za prenovo starega mestnega jedra v Krminu. Predlog so pred kratkim predstavili na občini v Krminu. Združenje Italia nostra osporava predvsem načrtovani novi cesti med ulicama Patriar-chi in Cancelleria in ki naj bi služila prvenstveno novi stanovanjski zgradbi na tem območju.

Italia nostra meni, da promet na območju omenjenih ulic ni tolikšen, da bi bilo zato treba zgraditi posebno cesto. Prav tako ni po mnenju Italia nostra utemeljen predlog, da bi na tem območju uvedli otok za pešce. Že zdaj je področje starega mestnega predela precej zapuščen. Predlagana rešitev pa bi stanje po vsej verjetnosti še zaostrila.

Odločen ne, izreka pri združenju Italia nostra načrtu, da bi na območju zgradili večji stanovanjski kompleks (okrog 3200 kv. metrov stanovanjskih površin). Gradnja novega poslopja bi znatno spremenila zunanji videz tega predela, ki je v bistvu še razmeroma neokrnjen. Nova stanovanja bi po mnenju združenja lahko pridobili s prenovo starejših stavb, ki jih v tem predelu ne manjka.

Rahlo več prebivalcev v Sovodnjah in Števerjanu Padec v Doberdobo kjer so zabeležili štiri rojstva

V lanskem letu smo zabeležili v dveh slovenskih občinah na Goriškem in sicer v Števerjanu in v Sovodnjah rahel porast števila prebivalstva, medtem ko so v Doberdobo zabeležili padec. Število prebivalcev se je znižalo za 21. Negativen podatek doberdobske občine sloni na dejstvu, da se je lani rodilo neprimerno manj otrok kot v letu 1988. Lani so namreč privekali na svet le štiri otroci, medtem ko je bilo leta 1988 kar 17 rojstev. Zanimiv je tudi podatek, da so lani zabeležili več izseljenih oseb kot priseljenih, kar je čisto obraten trend glede na leto 1988 (lani 27 priseljencev proti 45 iz leta 1988, lani 40 izseljencev proti 29 iz leta 1988). Zato nas ne sme čuditi, če se je skupno število prebivalstva na Doberdobskem znižalo. Nespodbudno je vsekakor razmerje med rojstvi in smrtmi, saj je slednjih bilo več kot trikrat več.

Kar zadeva število rojstev se za lansko leto lahko najbolj ponašajo Sovodnjci. V njihovi občini se je namreč rodilo kar 21 otrok, medtem ko si jih v letu 1988 našli le 12. Število smrti je ostalo nekako nespremenjeno, tudi lani pa se je na področje občine priselilo večje število oseb kot se jih je odselilo. Skupno število prebivalstva se je spričo tega nekoliko povečalo.

Prebivalstvo števerjanske občine je prav tako naredilo korak naprej. Po-rast je pripisati predvsem izrazitejšemu

mu priseljevanju, ki je bilo v razmerju z odselitvami višje za enajst enot. Lani se je namreč to razmerje popolnoma obrnilo v korist priseljencev, medtem ko je bilo leta 1988 odločno v korist oseb, ki so sklenile se odseliti. Tudi v tej občini so v lanskem letu zabeležili malo rojstev, medtem ko je bilo smrti kar trikrat več.

Podatki, ki jih spodaj navajamo se nanašajo na demografske spremembe v treh slovenskih občinah na Goriškem v letu 1989.

OBČINA DOBERDOB

RODILI SO SE (4): Martina Pellizon, Irene Costariol, Mauro Peric, Elizabet Gergolet.

UMRLI SO (14): Bernard Bagon, Marija Croselli, Jožef Ferletic, Evgen Jarc, Branko Juren, Ana Marusic, Lojze Peric, Marija Peric, Alojzija Vizintin vd. Laurencic, Maria Moretto vd. Pizzo, Mirko Gergolet, Lojzka Ferletic, Stefanija Semolich, Angelo Vogrig.

OKLICI (16): Riccardo Varisco in Alessandra Oretti, Alessandro Cej in Daria Laurencic, Daniele Montana in Donatella Marchetti, Luciano Devetak in Tiziana Gergolet, Antonio Ponsetta in Susanna Cadez, Walter Starec in Manuela Mura, Adriano Lavrencic in Anna Maria Mininel, Marco Benes in Bogomila Perdec, Maurizio Laurentig

in Cinzia Bellucci, Fabrizio Furlan in Michela Kosic, Dario Frandolic in Simona Zupančič, Floriano Moretti in Graziella Colja, Stanislav Perdec in Luciana Pahor, Giuseppe Antoni in Erica Zotti, Riccardo Ferletic in Mara Gorjan, Mauro Fancello in Silvia Racher.

POROČILI SO SE (15): Antonio Ponsetta in Susanna Cadez, Riccardo Varisco in Alessandra Oretti, Alessandro Cej in Daria Laurencic, Marco Benes in Bodomila Perdec, Daniele Montana in Donatella Marchetti, Adriano Lavrencic in Anna Maria Mininel, Luciano Devetak in Tiziana Gergolet, Walter Starec in Manuela Mura, Stanislav Perdec in Luciana Pahor, Flaviano Moretti in Graziella Colja, Maurizio Laurentig in Cinzia Bellucci, Dario Frandolic in Simona Zupančič, Giuseppe Antoni in Erica Zotti, Riccardo Ferletic in Mara Gorjan, Mauro Fancello in Silvia Racher.

ŠTEVILO IZSELJENCEV: 40.
ŠTEVILO PRISELJENCEV: 27.
ŠTEVILO PREBIVALCEV 31. 12. 1988: 1446.
ŠTEVILO PREBIVALCEV 31. 12. 1989: 1425.

OBČINA SOVODNJE

RODILI SO SE (21): Arianna Pinna, Jurij Devetak, Mattia Cucovaz, Veronica Riaviz, Martina Malič, Dalija

Vesnič, Sharon Marega, Klavdija Gomišček, Marlenka Petejan, Alenka Tomsic, Pamela Perdec, Loredana Perdec, Erik Čevdek, Mauro Galliussi, Carol Frandoli, Julijan Černic, Erik Buzin, Alexis Sharmayne Oshat, Karin Ulian, Marilena Piras, Giulia Germeh.

UMRLI SO (22): Ljudomir Volk, Karolina Lutman vd. Devetak, Olga Cernic vd. Paoletti, Jožef Petejan, Marjan Komjanc, Evzebjaja Korošec vd. Cotič, Angela Pahor vd. Vižintin, Emilija Čebtron vd. Luvisutti, Franc Tomsic, Danilo Černic, Danijela Bajt por. Vižintin, Rihard Cej, Stanko Cotič, Alma Mauric vd. Petejan, Amalija Vizintin, Doroteja Lukman vd. Gulin, Ludvika Masten vd. Cijak, Rajmund Klede, Vincenc Devetak, David Malič, Carmela Zotti, Anton Tomsic.

OKLICI (16): Michele Flaiban in Viviana Cijan, Jožef Feri in Nadja Kovic, Roberto Juretic in Elena Orzan, Silvan Devetti in Maria Buso, Renato Volk in Emanuela Turchet, Darjo Semolič in Vesna Skabar, Daniele Čavdek in Suzana Pečenik, David Malič in Rosanna Terpin, Robert Grillo in Rossana Hassek, Pino Černic in Angela Calligaris, Giulio Nobili in Cinzia Lavrencic, Giuseppe Antoni in Erika Zotti, Franco Kenda in Alessandra Carli, Marko Tomsic in Romina Devetak, Rino Cernic in Angela Calligaris, Ranieri Visintin in Paola Devidé.

POROČILI SO SE (13): Jožef Feri in Nadja Kovic, Michele Flaiban in Viviana Cijan, Darjo Semolič in Vesna Skabar, Giuseppe Feri in Nadja Kovic, Giuseppe Antoni in Erika Zotti, Dario Semolič in Vesna Skabar, Daniele Čavdek in Susanna Pecenic, Ranieri Visintin in Paola Devidé, Rino Cernic in Angela Calligaris, Giulio Nobili in Cinzia Lavrencic, Franco Kenda in Alessandra Carli, Robert Grillo in Rossana Hassek, Marko Tomsic in Romina Devetak.

ŠTEVILO IZSELJENCEV: 25.
ŠTEVILO PRISELJENCEV: 34.
ŠTEVILO PREBIVALCEV 31. 12. 1988: 1775.
ŠTEVILO PREBIVALCEV 31. 12. 1989: 1778.

OBČINA ŠTEVERJAN

RODILI SO SE (4): Marko Braini, Zaccaria Colja, Valerio Sorbello, Tadej Lango.

UMRLI SO (13): Francesco Mužina, Angelina Hlede vd. Mužina, Aurora Frandolič por. Prinčič, Ennio Pahor, Genovefa Zorzut vd. Buzzinelli, Marija Dolores Komjanc vd. Skorjanc, Pierina Breganti vd. Marassi, Jožef Skok, Rosalija Hlede por. Marassi, Karel Skorjanc, Ciril Prinčič, Jožica Terpin por. Miklus, Rosalia Marassi.

OKLICI (7): Florjan Lango in Augusta Agnese Bajt, Gianpaolo Marassi in Patrizia Paoluzzi, Adriano Podveršič in Cinzia Maria Olivo, Giovanni Muzic in Orieta Jarc, Dario Jakin in Lucia Canzutti, Paolo Hlede in Viviana Susmelj, Ivan Klanjšček in Aurora Piovesana.

POROČILI SO SE (9): Giampaolo Marassi in Patrizia Paoluzzi, Massimo Fuchs in Nives Corsi, Florjan Lango in Augusta Agnese Bajt, Adriano Podversic in Cinzia Olivo, Roberto Juretic in Elena Orzan, Paolo Hlede in Viviana Susmelj, Ivan Klanjšček in Aurora Piovesana, Ivan Muzic in Orieta Jarc, Dario Jakin in Lucia Canzutti.

ŠTEVILO IZSELJENCEV: 18.
ŠTEVILO PRISELJENCEV: 29.
ŠTEVILO PREBIVALCEV 31. 12. 1988: 851.
ŠTEVILO PREBIVALCEV 31. 12. 1989: 859.

Ulica Alviano jutri zaprta za promet

Jutri dopoldne bo v prostorih nekdanjega semenišča v Ulici Alviano pomembna slovesnost ob odprtju sedeža Univerze. Slovesnosti se bo, kakor smo že pred dnevi poročali, udeležil Predsednik Ministrskega sveta. Ob tej priložnosti bodo, tako poročajo z županstva, od 9. ure do konca slovesnosti, zaprli za ves promet Ulico Alviano. Županstvo naproša profesorje in pomožne osebe in dijake slovenskih višjih srednjih šol, ki so v isti stavbi, da jutri parkirajo svoja vozila v Ulici Alviano.

primorski
dnevnik

**PREDNAROČNINA
ZA
LETO
1990**

Vsi prednaročniki prejmejo v dar knjigo
IZ MORJA V PONEV Marjuče Offizie

Celoletna 192.000 lir
Mesečna 20.000 lir

□ Celoletna prednaročnina za Primorski dnevnik 192.000 + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1990. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 240.000 + 500 lir kolka.

□ Naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno male oglase in čestitke.

□ Naročnino lahko poravnate:
— na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
— pri raznašalcih časopisa
— preko pošte na t/rn ZIT št. 13512348
— in pri vseh slovenskih denarnih zavodih.

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen imek in ime ter naslov naročnika.

Novoletni koncert slovenskih denarnih zavodov

Valčki, polke, koračnice in operetni spevi

Melodije stare Avstrije in njenega starega Dunaja so se povrnila v Trst za novoletni koncert (sinoči so ga ponovili v goriškem Avditoriju, op. ur.), ki so ga v Kulturnem domu v petek zvečer ponudili javnosti slovenski denarni zavodi in Italiji. Res je, da nesmrtni valčki, polke, koračnice in operetni spevi niso priplaval na briljantnih strunah dunajskih simfonikov, toda ti so verjetno tudi za naše banke predragi. A kaj zato, poslušali smo jih vendarle v izvedbi mladostno simpatične instrumentalne skupine "Vecchia Vienna" s sodelovanjem harmonikarja Zorana Lupinca in združenih dekliških zborov Vesna iz Križa, Devina in Primorec-Tabor iz Trebč in z Opčin.

Inštrumentalne skupine "Vecchia Vienna", za to priliko povečane na 21 članov (13 godal, 3 trobila, 4 pihala in klavir), ki jo sestavljajo mladi godbeniki iz raznih deželnih središč (Vidma, Gorice, Tržica, Ronk in Trsta) in med njimi tudi nekaj Slovencev, doslej nismo poznali, toda njeno muziciranje je pokazalo, da gre za individualno kakovostne, skoraj izključno konservatorijsko diplomirane instrumentaliste, ki muzicirajo z veseljem, očitno ne le poslušalcem, marveč tudi sebi v zabavo. To pa so že važni predpogoji za kar solidno ansambelsko muziciranje. Občasnost nastopanja v pomnoženi sestavi in verjetno tudi ne prav dolge priprave, so se seveda tu in tam po-

znale v ne vedno najboljši ritmični skladnosti, zato pa sta toliko lepše prihajali do izraza lahkonost podajanja in znatna zvočna čistost instrumentalnih skupin. V umetniškem vodji Vittoriju Clementeju iz Ronk, ki tudi sam igra kot vodilni violinist in to stoji po uveljavljeni praksi sorodnih dunajskih ansamblov, ima skupina vsekakor nadarjenega, očitno pa tudi resnovega mentorja.

Pri nekaterih izvajanih skladbah je z orkestrom sodeloval naš priznani harmonikar Zoran Lupinc. Čeprav taka kombinacija ni običajna, se je njegovo dovršeno izvajanje kar prijetno prepletalo z ostalimi instrumenti. Še zlasti lep pa je bil pogled na oder, ko se je orkestru pridružilo kakih 45 deklet združenih slovenskih dekliških zborov, ki jih je nalašč za ta koncert pripravil sposobni pevovodja Bogdan Kralj, ki je sicer v orkestru igral na klavir. Mlade pevke so se kar zahtevne naloge lotile s pogumom in prijetno presenetile ne le zato, ker so vse tri skladbe pele v nemškem izvirniku, pač pa tudi zaradi svežine glasov in lepe ritmične razpoloženosti, ne glede na to, da je bilo včasih treba loviti korak z orkestrom.

Na sporedu so bile vsekakor samo znane in priljubljene melodije J. Straussa, starejšega in mlajšega, ki so redno na sporedu zdaj že kar klasičnega novoletnega koncerta dunajskih simfoni-

kov od Pomladnih zvokov do nesmrtni Po lepi plavi Donavi, znane Leharjeve operetne melodije iz Vesele vdove, za konec pa seveda nepogrešljiva, nekakšna "mittelevropska" zaščitna znamka, Radetzky marš, katerega popularnost se v Trstu kaže še posebno (zaradi nostalgije?) in ki se mu ne more izogniti noben tovrstni koncert.

Aplavzov seveda ni manjkalo in tudi valček Po lepi plavi Donavi so morali ponoviti. Razpoloženje med poslušalci je bilo imenitno, v odmoru in na koncu ob kozarčku šampanjca, ki so ga prireditelji ponudili vsem za zdravico novemu letu, pa je bilo slišati tudi kakšno opazko ali pripombo, češ, da razen kratkega pozdrava predsednika hranilnice in posojilnice v Nabrežini Guida Zidariča, v imenu denarnih zavodov, ni bilo slišati nič slovenskega, češ, saj premoremo tudi Slovenci kar zajeten koš valčkov in polk, pa tudi kakšno prijetno operetno melodijo.

Bo že res, a vsega le ni mogoče stlačiti v en tematsko zaokrožen večer. Tokrat smo se pač preselili na Dunaj oziroma se je Dunaj preselil k nam, prireditelji pa naj nejevoljnih ali dobrohotnih opazk ne jemljejo kot kritiko, pač pa kot idejo za svojo prihodnjo novoletno koncertno ponudbo. Navsezadnje, prijetno, čeprav ne ravno izvirno, pa je le bilo in še kakol (jk)

Knjiga »ki ubija«

Ali lahko knjiga »ubije« človeka? To vprašanje se je zadnje dneve z vso močjo zastavilo v Franciji ob izidu knjige Zdrobljena knjiga francoskega pisatelja Sergea Doubrovskega.

Doubrovsky, ki je sicer profesor v New Yorku, se je za svoje zadnje delo, avtobiografski roman, pogodil s svojo ženo, da lahko razkrije prav vse podrobnosti, tudi tiste najbolj kočljive, iz njunega skupnega življenja, a le pod pogojem, da bo prav žena tista, ki bo prva prebrala rokopis. Pisatelj je držal obljubo. Ženi, ki se je prav takrat mudila v Parizu je poslal eno od poglavij svojega romana, v katerem menda z vso potrebno grozljivostjo popisuje njuno nevrotično skupnost kot nezno sobivanje alkoholičarke in potencialnega morilca. Po branju nesrečnega poglavja so žensko, Ilse Doubrovsky, našli mrtvo. Ob njenem truplu je samevala steklenica vodke.

Francoski literarni in ne le literarni svet se sedaj sprašuje, ali je šlo zgolj za naključje ali pa pisateljeva žena ni mogla prenesti tiste resnice, ki jo je bil njen mož zapisal. Roman Zdrobljena knjiga je medtem izšel pri založniku Grassetu, in ni težko napovedati, da bo kmalu v vrhu najbolj prodajanih knjig v Franciji.

Razstava Milka Bambiča »Vsakdanjiki« v Sežani

V sežanski Mali galeriji so odprli razstavo likovnih del Milka Bambiča, sopotnika konstruktivizma na Slovenskem. Avtor je svoja dela poklonil v humanitarne namene. Tako bodo z denarjem, ki ga bodo zbrali od prodanih slik, pomagali novoustanovljenemu društvu otrok s cerebralno paralizo sežanske občine. Bambičeva razstava slik, ki jo je poleg Zveze kulturnih organizacij organiziral še Center za socialno delo Sežana, je na ogled do 20. januarja tudi v bistroju Arkus.

Aleksander Peršolja, tajnik sežanske ZKO, je na otvoritvi predstavil izjemno ustvarjalno Bambičovo delo, saj je Milko Bambič pri svojih 85 letih (rodil se je 26. aprila 1905 v Trstu) še vedno živahen, vitalen ilustrator in slikar, manj pa ga poznamo kot izumitelja. Poznamo ga kot ilustratorja, ki je opremil mnogo knjig, zlasti za mladi-

Milko Bambič

no. Tako je leta 1935 pozabaval cele generacije bralcev z barvnimi risbami o kralju Honolulu. Tako naj bi v letošnjem letu Založništvo tržaškega tiska ponatisnilo omenjeno pravljico in slikanico, ki je skorajda že nekoliko utonila v pozabo. Že prvotna dela M. Bambiča odražajo izrazito ustvarjalno domišljijo, ki se je razbohotila v raznih stvaritvah Bambičeve dejavnosti. Bambič pa je tudi izumitelj, saj ima po en jugoslovanski in angleški ter pet italijanskih patentov.

Razstava v Sežani je v znamenju pomoči otrokom s cerebralno paralizo.

Mozartovo leto 1991

Čeprav do 6. decembra 1991 manjkata še skoraj dve leti, pa se v Salzburgu in tudi v drugih avstrijskih mestih že pripravljajo na počastitev tega datuma. Na ta dan bo namreč minilo 200 let od smrti Wolfganga Amadeusa Mozarta, enega od najbolj genialnih glasbenikov. 200-letnico smrti bodo proslavili z izdajo plošč in kaset, z vključitvijo Mozartovih del v repertoar največjih opernih hiš, s spominskimi prireditvami in drugimi manifestacijami.

Avtor je najprej izrazil željo, da bi slike poklonil sežanski bolnici, vendar spričo humanitarnega društva, ki se ustanavlja v sežanski občini, se je odločil pokloniti izkupicek od prodanih slik novoustanovljenemu društvu. Silvana Šonc, predstojnica sežanskega Centra za socialno delo je zadovoljna, da je pomoč dobrodošla, da bi društvo zaživel in pričelo s svojo dejavnostjo. Na otvoritvi v Mali galeriji pa je Adrijana Špolar Grča, delavka Centra, predstavila in razložila, kaj pomeni pomoč otrokom s cerebralno paralizo, kakšne težave imajo starši s takimi otroci itd. Pomoči je najbolj potrebno področje otrok s cerebralno paralizo. Tako so se na Centru pravilno odločili in denar namenili novoustanovljenemu društvu. V društvo se vključujejo otroci, ki imajo trajno okvaro možganov, ki je neozdravljiva, pa otroci, ki imajo blage možganske okvare, pa vse do zelo težkih telesnih in duševnih okvar, ki so duševno težje prizadeti in so nameščeni v zavodskih tipih varstva. Nekateri pa so prepuščeni staršem, ki potrebujejo veliko terapevtskih pripomočkov, za kar morajo nametiti ogromno materialnih sredstev. Ti nakupi so za starše veliko finančno breme. Najbolj žalostno pri vsem tem pa je spoznanje, da se tak otrok ne bo mogel normalno vključiti v celotno življenje.

Bambičeva razstava je prva taka tovrstna humanitarna razstava na Sežanskem in je neprecenljivega pomena za človeka, za starše in otroke s cerebralno paralizo. Razstava, ki nosi naziv Vsakdanjiki, je na ogled tudi v bistroju Arkus in bo odprta do 20. januarja.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Od petka v okviru abonmajske sezone SSG Ljubljanska Drama gostuje v Trstu in Gorici

Dušan Jovanović je svojo dramo »Zid, jezero« podnaslovlil s »celovečerna enodejanka«. In res, zgodba teče pred nami v enem dihu, kot življenje dveh ločenih zakoncev, ki sta razmejila stanovanje z visokim zidom in živita le od slutenj in šumov, ujeta pač v neponovljiv utrinek. Zid seveda povzroča neverjetne travme in bolečino. Samo nakazali smo nekaj misli o predstavi, ki jo bomo gledali v okviru repertoarne sezone SSG v petek, soboto in nedeljo v Trstu, v ponedeljek in torek (15. in 16. januarja) pa v Gorici. Predstava je na Boršnikovem srečanju prejela najvišje priznanje, v režiji Dušana Jovanovića in na sceni Marjana Kravosa pa nastopajo Milena Zupančič, Polona Vetrih, Radko Polič (na posnetku) in Aleš Valič

Jadranski koledar tudi letos z dobro vsebino

»Zapuščaš potem njegov dom z občutkom, da si bil v svetišču upodablajoče umetnosti in se srečal z njenim svečnikom, s človekom neuklonljivega duha, ki se ob visokem 85. življenjskem jubileju čuti pri izredni moči, poln volje in gonilne sile, da še marsikomu pokaže pravo pot vrednotenja lepote in oblikovanja umetniških stvaritev«. Zakaj ne bi začeli zapisa o letošnjem Jadranskem koledarju s stavki Lojzeta Abrama, s katerimi pisec zaključuje vtise o Milku Bambiču? Kajti tudi Jadranski koledar je ob svoji častitljivi obletnici (več kot štirideset let izhajanja) močan, poln volje in gonilne sile. Zbornik pač, ki v kleni in homogeni obliki prinaša utrinek iz našega življenja, zgodovine, književnosti, z eno besedo — stvarnosti. Zdi se, da je tak tudi letošnji, z dodatnim pečatom tokratnega urednika Mirana Košute, ki je ohranil ustaljeno shemo poglavij, impaginacije in tematik, a je bil v izboru prispevkov dosleden: značilnost objavljenega gradiva je namreč ta, da spisi ohranjajo vsakršno dokumentarno, družbeno in zgodovinsko vrednost, so pa podani sodobno esejistično. To se pravi, da so domala vsi prispevki lepo berljivi, dostopni vsem, na straneh JK pa je še prostor za Jadranka, nekakšnega koledarskega šaljivca, ki popestruje celotni zbornik. Skratka, že nekaj let imamo opraviti z vsebinsko bogato knjigo, ki ni samo zbirka nekakšnih spominov in obujanj, ampak sega na vsa tista področja (razen športa), ki so pomembna za vedenje o nas samih, za odkrivanje preteklosti in današnjosti, za širjenje kulturnih obzorij. Tak je tudi letošnji Jadranski koledar, ki je privekal na svet še z drugimi knjigami: »Pogledi« Alda Rupla, »Starim gringom« Carlisa Fuentes, vodnikom »Sto najlepših kmečkih hiš na Slovenskem« in namiznostenskim koledarjem za letošnje dvanajst mesece.

A omejimo se na letošnji zbornik, ki ga uvaja zelo skromen koledarski del in takoj za njim običajni uvodnik predsednika SKGZ Klavdija Palčiča. Palčič v svojem razmišljanju izhaja iz Evrope oziroma »evropskega odnosa do manjšin«, nakar seveda preide na našo stvarnost in Maccanico zakon, ko zatrjuje, da bi le-ta »predstavljala, ko bi bil sprejet, kršitev osimskega sporazuma«. »Zato pričakujemo,« pravi v nadaljevanju predsednik SKGZ, »novo verzijo z upanjem, da bo tokrat zaznamovana s pogumom in odprtostjo za razumevanje nas, pa tudi sveta, ki nas obkroža.«

Uvodniku sledijo pregledi italijanske gospodarske politike (Odo Kalan), osemdeset let dela Glasbene matice (Gojmir Demšar), gledališke sezone SSG (Marij Čuk), slovenske tiskane besede v Italiji (Marko Kravos). Ferruccio Clavara nato razmišlja o Evropi in naši »jutrišnji« prisotnosti v njej, posebno odmeven pa je tudi intervju Vojmira Tavčarja z Milanom Kučanom, ene osrednjih osebnosti slovenskega političnega zemljepisa in pa razmišljanje Igorja Škamperla o krizpotjih slovenske pomladi. Kot vsakič, s posebnim zanimanjem sledimo statistikam Pavla Stranja o našem šolstvu, ki se po mnenju člankarja težavno, a pozitivno prilagaja novim razmeram. Očiten je upad vpisanih na slovenske šole (splošni demografski padec v tržaški in goriški pokrajini) in če bo trend točen, bomo »dno« vpisov v prve razrede osnovnih šol dosegli v šolskem letu 1993/94. V vsem tem okviru bo prav zanimiva primerjava z naslednjim razmišljanjem Janka Malleja, ki piše o šolstvu na Koroškem.

Razdelek »Obletnice« je že po običaju zelo bogat. Tokrat ga uvaja zapis Milana Pahorja »Bazovica 1930-1990«. Krvava obletnica, ki naj ne bi smela iz naše zavesti, kot tudi spomenik Bidovcu, Milošu,

Marušiču in Valenčiču ne, saj je »simbol boja slovenske narodne skupnosti za dosego dejanske enakopravnosti in zakonske zaščite v sklopu italijanske republike«. »Ata Bevk«, tako je Ciril Zlobec naslovil svoj priložnostni zapis ob 100-letnici rojstva in 20-letnici smrti pisatelja Franceta Bevka. Slavica Plahuta se je pomudila ob mladinski šolski periodiki med NOB na Primorskem, medtem ko piše Sandi Volk o 100-letnici izida Delavskega gibanja.

Likovni portret je upravičeno namenjen Milku Bambiču, katerega akvalel krasi tudi letošnja naslovnica Jadranskega koledarja, marsikoga pa bo pritegnil tudi članek Branka Marušiča o jugoslovanski historiografiji o Julijski krajini med obema vojnama. »Sledovi v času« je razdelek, ki ga zapolnjuje Pavle Merku z objavo raziskave o stari tržaški slovenski družini (pred letom 1308), Lojzka Bratuž s krajšim zapisom o Attemsovih slovenskih pridigah in Eva Holz o življenju v avstrijskem delu Istre ob koncu 18. stoletja.

Še mnogo je branja vrednih zapisov in če smo doslej omenili vse avtorje, bomo še vse ostale. Marko Jagodic in Igor Pahor poročata o mladinskem raziskovalnem taboru Režija 89, Martina Repinc in Kristina Kovačič pišeta o svatbah naših dedov, Marko Pozzetto o Narodnem domu v Trstu, Miran Košuta o evropskem uspehu Bartolovega Alamuta in Vitjan Sancin o biološkem kmetijstvu. Jadranski koledar zaključuje čista literatura. Urednik je sestavil antologijski prikaz ustvarjalcev in ustvarjalnosti slovenskega leposlovja v Istri in da bi bil konec čimbolj veder objavil še humoresko Alekse Šušulčiča »Kako sem se zaljubil«. In čisto na koncu, a ne po vrednosti in pomenu: Magda Pavlič Maver je pripravila dragocen pregled slovenske bibliografije v Italiji.

MARIJ ČUK

Trst se lahko ponaša, da so v njem živeli in delovali ljudje, ki v zgodovini zasedajo pomembna mesta. Med njimi pa je bilo tudi več takšnih, ki so v Trstu prišli iz drugih krajev in se v njem potem niso dokončno ustalili, tako da niso nikoli postali pravi »Tržačani«. Pomislimo le na humanista, škofa in poznejšega papeža Enea Silvia Piccolomini, na reformatorja Primoža Trubarja vse tja do pisatelja Jamesa Joycea.

V to galerijo velikih mož bi po pravici sodil tudi Abdus Salam, Nobelov nagradenec za fiziko in ravnatelj Mednarodnega centra za teoretsko fiziko. Že več kot četrto stoletja deluje v Trstu oziroma v Miramaru, kljub temu pa bi težko rekli, da je postal Tržačan v pravem ali vsaj običajnem pomenu, saj živi predvsem v mednarodnih znanstvenih krogih, tako da ni občutil niti potrebe, da bi se naučil jezika, ki je v Trstu doma.

Abdus Salam se je rodil 29. januarja 1926 v Jhangu v današnjem Pakistanu kot sin nižjega javnega funkcionarja. Pri 14 letih je briljantno opravil vstopni izpit na Punjab University v Lahoreju in jo po štirih letih prav tako uspešno dokončal. S štipendijo je nadaljeval študij v Londonu in nato diplomiral iz matematike v Cambridgeu. V londonskem Cavendish Laboratoriju se je seznanil z metodami eksperimentalne fizike, a kmalu je uvidel, da je njegovo pravo področje teoretska fizika. Leta 1951 se je čutil dolžnega, da se vrne v Lahore, kjer je prevzel vodstvo matematičnega inštituta tamkajšnje univerze, vendar je trpel zaradi izoliranosti od svetovnih znanstvenih središč. Zato je sprejel mesto znanstvenega tajnika na Konferenci o miroljubnem uporabljanju atomov, ki jo je priredila Organizacija združenih narodov leta 1955 v Ženevi. Dve leti pozneje je postal ravnatelj Inštituta za teoretsko fiziko pri Imperial Collegeu v Londonu, leta 1964 pa je ob spodbudi tržaškega fizika Paola Budinicha prevzel vodstvo novoustanovljenega miramarskega Mednarodnega centra za teoretsko fiziko. S tem je tako rekoč uresničil svoj življenjski sen, saj je po eni strani lahko gojil vrhunsko znanost, po drugi pa tudi delal za tretji svet, kateremu se ni nikoli izneveril. Pa tudi razvoju Trsta je dal pomemben doprinos, saj si je težko predstavljati, da bi brez njega Trst lahko zrasel v pomembno znanstveno središče, kakršno je danes.

O Salamovem zasebnem življenju malokdo kaj ve. Znano je, da ima po muslimanski navadi več kot eno ženo, pa tudi, da je večkratni oče. V zadnjih letih se spopada z očitnimi zdravstvenimi težavami. A če je Abdus Salam kot zasebnik v marsičem skrivnost, pa je v zameno toliko bolj znan po svojem znanstveno-raziskovalnem in znanstveno-organizatorskem delu. Napisal je več kot 250 del. Kot raziskovalec se je posvetil predvsem fiziki najmanjših delcev in teorijam o enotnosti štirih temeljnih fizikalnih sil, se pravi elektromagnetne, šibke jedrske, močne jedrske in gravitacijske sile. Nobelovo nagrado je prejel leta 1979 skupno z Američanom Sheldonom Glashowom in Stevenom Weinbergom prav za prispevek k enotni teoriji elektromagnetne in šibke sile. Po Nobelovi nagradi, a delno tudi že pred njo, pa je dobil še vrsto drugih priznanj in častnih naslovov. Med drugim je prejel kolajno Inštituta Jožef Stefan in Ljubljane in je dopisni član Jugoslovanske akademije znanosti iz Zagreba.

Gospod profesor, je mogoče določiti neko vodilno idejo ali rdečo nit, ki bi povezovala vašo znanstveno dejavnost?

Da. Verjamem v simetrijo v fiziki. In to do takšne mere, da ne jemljem resno v poštev tiste, ki simetrijo prezirajo.

Eden izmed problemov, s katerimi ste se najbolj in tudi najuspešneje spopadali, je vprašanje enotnosti temeljnih fizikalnih sil. Nobelovo nagrado ste dobili za prispevek k enotni teoriji elektromagnetne in šibke sile. Toda številni poznejši poskusi, da bi dokazali enotnost elektrošibke z močno jedrsko ter naposled z gravitacijsko silo niso še obrodili res zadovoljivih rezultatov. Kaj pa če bi se trdovratno iskanje temeljne enotnosti izkazalo za zasledovanje fatamorgane?

S tem bi se ne strinjal. Veliko enotno teorijo bi morebiti lahko celo empirično potrdili oziroma preverili, ko bi razpolagali s pospeševalniki najmanjših delcev, ki bi bili, denimo, 20 do 30 svetlobnih let dolgi. To je seveda praktično neuresničljivo in samo v tem smislu bi govoril o utopiji oziroma prividu.

Na katere teoretske probleme danes osredotočate svojo pozornost?

Lahko bi rekli, da je teoretska fizika, vsaj na tistih področjih, na katerih delujem, šla tako daleč, da mora zdaj nekoliko počakati. Potrebnih bo od 5 do 10 let, da bomo v stanju izvesti poskuse, s katerimi bi preverili pravilnost naših teoretičnih izjavjanj. Tudi zaradi tega sem zadnje čase začel zahajati na zame povsem neobičajna področja, kot sta npr. kemija in celo

Pogovor z nobelovcem Abdusom Salamom

mikrobiologija. Posebno me je pritegnilo vprašanje diferenciacije celic z isto genetsko vsebino, se pravi vprašanje, kako je mogoče, da se iz ene celice razvijejo npr. jetra in iz druge celice možgani, kljub temu da obe celici vsebujeta isto genetsko informacijo. Na teh zame neobičajnih »sprehodih« sem naletel tudi na zanimive primere učinkovanja elektrošibke sile...

...se pravi prav tiste sile, za katero ste skupno z Weinbergom in Glashowom izdelali enotno teorijo. Toda v zvezi z vašo pripombo o čakanju, v katero je zdaj prisiljena teoretska fizika, bi smeli pristaviti, da je bazično raziskovanje danes vse bolj odvisno od uporabnega, recimo tudi zaradi lažjih financiranj, ki ga je slednje deležno?

Rekel bi, da je vse skupaj ena sama igra, v kateri je težko izolirati eno od drugega.

Toda po drugi strani so znanstveniki vse bolj specializirani na svojih specialističnih področjih in — ker so resni poskusi sintetiziranja redki — v tem smislu tudi vse manj med seboj povezani.

Težko je govoriti o kakih velikopoteznih sintezah, saj je pri tem velika nevarnost, da zdrkneš v površnost. Skoraj bi rekli, da je vsak resnejši raziskovalni napor nujno specialističen. Da je stvarjem tako, lahko ugotovimo tudi tako rekoč *per negationem*. Vzemimo primer Asimova. Res lepo piše, toda za svoje delo bo težko dobil znanstvena priznanja. Preveč splošen je.

Ob 25-letnici vašega centra ste priredili mednarodni posvet, da bi opravili nekakšen obračun dosežkov in odprtih vprašanj današnje fizike. Kako bi prikazali širšemu občinstvu glavne ugotovitve, ki so prišle na njem do izraza?

No, mislim, da je te rezultate nemožno strniti v nekaj besed na način, ki ne bi bil banalen. Šlo je vsekakor za zelo specialistične pogovore. Mislim, da imajo specialisti kdaj pa kdaj tudi pravico, da govorijo med sabo...

Eden izmed ameriških udeležencev je na vašem posvetu dejal, da je evropska znanost obsojena izgubiti korak za ameriško in za japonsko, ker da si raziskovalci Stare celine vsako leto privoščijo po mesec dni počitnic... Kaj menite?

Menim, da se tisti Američan krepko moti. Ni res, da smo tu manj delavni kot v ZDA ali na Japonskem. Prav na področju fizike bi lahko brez težav trdili, da Evropa marsikdaj prednjači. Novi veliki elektronsko-pozitronski trkalnik (LEP) Evropske organizacije za jedrsko raziskovanje (CERN) v Ženevi je dosegel rezultate, ki jih ameriški fiziki upravičeno zavidajo.

Kolikšno težo ima »estetski moment« v znanstvenem raziskovanju?

Zelo veliko. Dirac je nekoč rekel, da če je neka teorija lepa, potem je točna, pa čeprav je dejstva ne potrjujejo —

ali vsaj se zdi, da je ne potrjujejo. Spomnimo se Eisteinove teorije. Preizkusi so jo najprej le deloma potrdili, potem je bilo videti, da so jo celo ovrgli. Na koncu pa se je izkazalo, da so bili preizkusi zgrešeni. Preveč lepa je bila, da ne bi bila tudi pravilna!

V svojih spisih nekajkrat poudarjate, da je islamskemu svetu, katereму pripadate, dokaj tuje strogo ločevanje ali celo kontrapozicija med vero in znanostjo, kakršno pozna Zahod.

Francoski zdravnik dr. Bucailles je ugotovil, da osmina vrstic Korana slavi naravo in spodbuja k raziskovanju, nobena vrstica pa da ni v protislovju z znanostjo. Eno izmed njih bi lahko celo tolmačili kot opis Velikega poka (Big Banga), s katerim naj bi se rodilo vesolje.

Sicer pa sem prepričan, da se moderna znanost ni rodila samo z evropskim ponovnim odkrivanjem grških filozofov, ampak tudi iz iščočega in eksperimentalno usmerjenega duha zlate dobe islama okrog leta 1000 po evropskem štetju. Potem je žal prevladal sufizem in ortodoksija je zadušila vsako ustvarjalnost. Tisk je bil prepovedan in medtem ko je Gutembergova revolucija širila Biblijo in druga dela vsepovsod, je bil Koran prvič natiskan šele leta 1875. Toda jaz verjamem v možnost islamske renesanse. Mislim, da bi jo olajšal *ijtihad*, t. j. postopek, ki je bil razširjen že v prvotnem islamu in ki bi ob svobodi mišljenja pospeševal razvoj pomenov v sami islamski kulturi.

V svojem slavnostnem govoru na nedavnem proslavljanju 25-letnice miramarskega centra ste čutili potrebo, da se najprej in predvsem zahvalite Alahu. Kakšen pomen ima vera v vašem življenju?

O vsem tem sem pred kratkim govoril s časnikarjem londonskega Guardiana. Vero mi je dal oče. Ko sem bil mlad, je on vstajal vsako noč ob 3. uri in molil zame. Potlej sem vedno skušal živeti po zapovedih Korana, seveda ob upoštevanju osebne izkušnje.

Z življenjem in delovanjem v Londonu, Trstu in drugod po svetu ste v praksi postali kozmopolit. Kljub temu pa se radi in s ponosom sklicujete na lastne pakistanske korenine. Kakšen smisel mislite, da lahko imajo nacionalne kulture v svetu, ki ga vedno bolj urejata in zedinjata znanost in tehnika? Kako je mogoče usklajevati znanstveno univerzalnost z narodnostnimi in etničnimi partikularnostmi?

Vsaka kulturna tradicija ima svoje značilnosti. Tako so npr. Kitajci znani po svojem pragmatizmu, in to tudi v fiziki, medtem ko se Indijci lotevajo problemov tako, da jih poglobljajo in razpredajo na abstraktni ravni. Ne poznam nobenega Jude, ki bi bil specialist v matematični analizi in sploh v matematiki kontinuuma, medtem ko vem za Jude, ki so mojstri v teoriji množic, grup in števil, kratka je ma-

Med vrhunsko fiziko in Tretjim svetom

Martin Breclj

tematiki diskretnega. Po vsej verjetnosti je treba to pripisati talmudski tradiciji. Kot človek, ki verjame v simetrijo najmanjših delcev, sem se nekoč tudi vprašal, ali ne bi kak črnc znal s pridom vnesti na to področje svoje pojme »ritma« in harmonije. No, da povzamem, mislim, da različne kulturne tradicije pomenijo bogastvo, in to tudi za znanost, saj omogočajo različne pristope k problemom, pa tudi spodbujajo različne rešitve.

Predstavljam si, da ste prav zaradi navezanosti na lastne korenine kot uveljavljen znanstvenik v bogatih državah Severa vseskozi čutili potrebo, da ste se ukvarjali tudi s problemi svetovnega Juga. Menite, da ste izdelali dovolj učinkovito teorijo za »poenotenje« teh dveh delov sveta, ki sta danes tako dramatično ločena?

V resnici je vprašanje Tretjega sveta zame zelo važno. Glede tega, kako se ga lotiti na učinkovit način, pa bi najprej in predvsem podčrtal dejstvo, da vsak človek nekaj napravi, če za to čuti lasten interes. To v našem primeru pomeni, da če bomo znali prepričati »severnijake«, da je v njihovo lastno korist pomagati Jugu, potem se bodo stvari začele spreminjati; v nasprotnem primeru pa je zaman čakati kaj dobrega. Da je stvarjem res tako, so vsaj delno dokazali razni primeri, ki zadevajo okolje. Danes Severu ni vseeno, kaj se dogaja z gozdovi Juga ali pa z ozonsko luknjo nad Antarktiko.

Kako bi se po vašem dalo učinkoviteje uveljaviti to spoznanje?

Najprej bi rekli, da bi sam Jug moral razumeti, da mu Sever ne bo resnično pomagal, dokler ne bo čutil za to lastnega interesa. Potem bi bilo potrebno nekoliko natančneje ugotoviti, katera pomoč je res učinkovita na dolgo roko. Prepričan sem, da se danes vsak resnični razvoj začneja z razvojem znanosti in tehnologije in da v vsakem primeru si ga ni mogoče predstavljati brez slednjega. In v tem smislu države v razvoju pogosto hodijo kriva pota. Jug danes troši sorazmerno veliko več denarja za vojsko kot pa za znanost, in to tudi v primerjavi s Severom. Za vojsko gre danes približno 5,6 odstotka svetovnega kosmatega proizvoda, in v tem so si razviti in nerazviti dokaj podobni. Toda po drugi strani države Severa namenajo znanstvenemu in tehnološkemu raziskovanju povprečno 2,5 odstotka svojih sredstev, države Juga pa komaj 0,3 odstotka.

Vas je kdaj vznemirjal dvom, ki ga je med prvimi izrazil znani angleški filozof - in, če se ne motim, tudi vaš osebni prijatelj - Bertrand Russell, da bi se namreč naša znanstveno-tehnična civilizacija naposled lahko izkazala za samomorilsko?

Z Russellom sva se osebno spoznala in si med drugim dopisovala, vendar težko bi se imel za njegovega prijatelja, saj je on v tistem času bil že okrog

90 let star. Posebno se spominjam, kako sem nekoč šel k njemu na čaj z nekim pakistanskim ministrom. Ta ga je vprašal, če verjame v Boga, ko pa bi ga moral kmalu srečati. Russell ni odgovoril. Potem, ko sva bila sama, sva ugotavljala, da sva glede tega vprašanja različnih mnenj, in iskati sva začela, kje bi se lahko ujela. Predlagal sem Gandhija, a Russell je rekel, da je to krut človek. Kako krut, sem ugovarjal, ko pa se je tako izpostavljal za muslimane. A Russell me je zavrnil rekoč, da je gotovo zelo krut moški, ki pri štiridesetih letih ne spi s svojo ženo... To je Russellu hodilo po glavi pri devdesetih!

Sicer pa ta zgodba najbrž ne spada v časopis. Povrnimo se k vašemu vprašanju. Russell je verjetno res kdaj obhajal dvom, ali ni naša civilizacija samomorilska. Gotovo je bil tedaj pod vtisom prvega atomskega bombardiranja. Kar se mene tiče, pa mislim, da nismo obsojeni takšni pogubi. Tudi z Gorbačovom prihaja na dan, da so ljudje pametnejši, kot si včasih mislimo.

Mimo primerov »slabe uporabe«, kakršno lahko predstavlja hirošimska bomba, nekateri menijo, da je znanost (vključno s tehnologijo) že po svoji naravi nasilna, in sicer zato, ker ne spoštuje stvari v njihovi celovitosti, saj jih praviloma obravnava le »z določenih vidikov« in jim pri tem dela silo. Kaj menite?

Povedati moram, da je ta misel zame dokaj nova, zato ne bi imel premišljenega odgovora.

Nekajkrat ste se pritožili, da vaš center po svetu malokdo posnema, kljub temu da ga mnogi kažejo za vzor. Toda prav v zadnjih časih se je začelo v tem smislu marsikaj premikati, tudi po vaši osebni zaslugi.

Dejansko je več novosti. Prav pred kratkim so v Edinburghu na Škotskem ustanovili Mednarodni center za matematiko, ki se zgleduje po nas in s katerim bomo sodelovali. V resnici se bo od nas tudi v nekaterih stvareh razlikoval, vendar upoštevati je treba, da so zdaj drugačne razmere kot pa v letih šestdeset, ko smo mi začeli.

Poleg tega se marsikaj premika v samem Trstu, kjer se ob podpori italijanskega zunanjega ministrstva postopoma začena uresničevati Mednarodni center znanosti, ki bi poleg centra za fiziko in za biologijo, ki že obstaja, obsegal tudi centre za kemijo, ekologijo in geologijo ter za visoko tehnologijo. Ta projekt vodi ministrski svetnik Giorgio Rosso Cicogna.

Nazadnje naj omenim še načrt, ki sem ga pred nedavnim predstavil tudi Svetovni banki, da bi ustanovili 20 znanstvenih centrov v različnih predelih sveta. O tem je bil govor tudi na konferenci neuvrščenih lanskega septembra v Beogradu in o tem so že pisali razni časopisi in revije, med njimi New Scientist. Gotovo pa je uresničitev takšne zamisli veliko odvisna tudi od držav v razvoju in bo vsekakor zahtevala veliko let.

Kaj pa odnosi Vzhod-Zahod, ki v teh časih doživljajo tako globoke spremembe? Pred nedavnim ste napovedali, da boste v Trstu priredili poseben mednarodni posvet o novih možnostih, ki se ob tem odpirajo tudi mednarodnemu sodelovanju na znanstvenem in tehnološkem področju.

V resnici smo prvotno zamisel medtem nekoliko spremenili oziroma izpopolnili. Ne bomo priredili samo enega, ampak tri posvete. Prvi bo posvečen Vzhodni Evropi in bo predvidoma 5. in 6. aprila 1990. Drugi bo namenjen Sredozemlju, ne vemo pa še, kdaj ga bomo priredili. Tretji bo namenjen vsem in se bo odvijal pred koncem aprila.

Glavni cilj teh mednarodnih srečanj, ki se jih bodo udeležili ministri za znanost in tehnologijo, visoki funkcionarji ter ugledni znanstveniki iz številnih držav, je najti način, kako izkoristiti sredstva, ki se sproščajo ob popuščanju napetosti med blokoma, za razvoj znanosti in tehnologije, še zlasti na svetovnem Jugu. Sicer pa namera naš center v bodoče posebno okrepiti sodelovanje z vzhodnoevropskimi državami. V 25 letih delovanja se je v naših učilnicah in laboratorijih zvrstilo 42 tisoč znanstvenikov iz vsega sveta, 5.800 od katerih je prišlo iz Vzhodne Evrope. Iz Jugoslavije jih je bilo na stotine. Upam, da se bodo te številke v bodoče krepko povečale.

Koliko je Trst oddaljen od Miramara? V teh 25 letih ste si ustvarili osebno mnenje npr. o odnosih, ki vladajo med italijansko večino in slovensko manjšino v teh krajih?

Vtis imam, da nekaj ni v redu, vendar bi najbrž ne bilo oportuno, če bi se spuščal v ocene, še zlasti ko zadeve ne poznam.

Pričujoče besedilo je nastalo na osnovi odgovorov, ki jih je prof. Abdus Salam posnel na magnetofon, neposrednega pogovora z njim in na osnovi predhodno napisanih tekstov, ki jih je posredoval sam intervjuvanec. Zato so navedeni odgovori marsikje rekonstrukcije, a upam vsaj po duhu verne. (M. B.)

Novo desetletje bo modre barve kot nebo in morje

Leta '90 obljublajo ekološki vdih v modi

Zadnje desetletje tega stoletja, ki nas bo med drugim popeljalo v tretje tisočletje naše ere, bo v splošnem občutilo težnjo povratka k naravi. Leta '90, pravijo ocenjevalci vedenjskih sprememb v družbi, bodo odločneje kot doslej izražala in odražala željo po bolj uravnovešenem odnosu med človekom in naravnim okoljem. To splošno željo naj bi seveda spoštoval oziroma na njemu svojstven način ovrednotil tudi muhasti, a na podobne pojave zelo pozoren svet mode.

»Spojiti se z naravo« ima seveda za modne ustvarjalce in proizvajalce poseben pomen. Na eni strani to prinaša valorizacijo naravnih tkanin in odklanjanje sintetičnih vlaken; na drugi strani pa poudarja prav pomen oziroma že kar nujno ustvarjanja novih tkanin oziroma materialov, ki naj nadomestijo z raznih vidikov predrage osnovne materiale.

V prvem primeru smo se nanašali na izražen namen, da se na primer pri poletnih modelih stiliisti in proizvajalci poslužujejo lepim in primernih tkanin kot je bombaž oziroma še bolj cenjen lan. Istočasno je že vsa zadnja leta prisotna težnja po večji uporabi naravne svile.

Vendar pa dosledna uporaba teh naravnih vlaken nujno vodi k višanju cen, tudi ker takšne naravne tkanine, še zlasti vrhunski stiliisti, predhodno obdelajo, tako da izgubijo nekaj napak oziroma, da jim vtisnejo svojstven pečat. V tem, kot tudi v precej drugih primerov, »vračanje k naravi« za potrošnika, pomeni višji strošek.

To ni povsem izključeno niti v drugem primeru, ko uporaba sintetičnih materialov izraža spoštovanje do narave. Tako imenovana ekološka krzna so se namreč na valu zavzemanj za varstvo okolja nesorazmerno podražila. Kljub

temu so seveda pobarvana in marogasto potiskana sintetična krzna nedvomno sprejemljivejša od pravih krzen »divjih mačk«.

Tehnološki napredek in vsestranska opažanja pa bodo kot kaže mirnejše življenje od dosedanjega prinesla tudi krokodilom. Živali, ki sicer nimajo najbolj ljubkega izgleda, izredno cenijo zaradi njihove kože, iz katere so že desetletja izdelovali zelo drage torbice, čevlje, pase in podobno. Zdaj pa kaže, da bo v tej vlogi krokodile zamenjal že drugače cenjeni losos.

Na zamisel, da bi kožo prekaljenega lososa, ki so jo doslej metali stran, uporabili za izdelovanje torbic in podobnega, so prišli v centru za pridelovanje lososovih dobrin na otokih Shetland. Prvi poskusi so pripeljali do zelo spodbudnih rezultatov.

Večji pomen naravnih elementov naj bi se v modi naslednjih let odražal tudi v barvi. Modra v vseh odtenkih je barva novega desetletja, ki hoče biti v svojih željah neskončno kot sta lahko samo morje in nebo. Plave pa so tudi kot kaže neuničljive kavbojke.

Astrološko vzeto se bo letos spomladi začela era vodnarja, ki prinaša velike spremembe, težnjo k odpiranju in mogoče tudi obuditev želje po avantgardnih posegih v modi. Želja po novosti se bo prepletala z željo po ovrednotenju naravnih materialov, tako da bodo nastajale neobičajne kombinacije. Ovrednotili naj bi nadalje težnjo po lepo izdelanih in enkratnih predmetih, kar naj bi pripeljalo še do valorizacije umetniške obrti.

Predvsem pa naj bi se v letih '90, ki so se komaj začela, uveljavile »mešanice« oziroma prepletanje raznih materialov na način, ki je naravi blizu ali pa ji vsaj ni sovražen. (bip)

Športni modeli vse bolj privlačijo širok krog kupcev Pisana in topla ponudba za smučarje ki še čakajo na zasnežena smučišča

Letošnja zima doslej smučarjem sploh ni bila naklonjena. Ne gre sicer za izreden pojav zadnjih let, saj snega ob decembrskih praznikih v naši deželi in bližnji okolici že dolgo ni. Zato pa se navadno, vsaj v minimalnih količinah, pojavi kasneje.

To pa seveda pomeni, da je smučarska sezona še vsa pred nami oziroma pred smučarji, katerih vrste so tudi pri nas izredno številčne. Ob alpskih disciplinah pa se tudi pri nas vse bolj uveljavlja tek na smučeh, kar je med drugim navedlo modno športno proizvodnjo, da je pripravila vrsto modelov tudi za panogo, ki je bila v Italiji precej neobičajna.

Sicer pa je športna moda že pred leti močno popestrila svojo ponudbo. Dandanes je ta veja izredno bogohotna, saj po modelih za šport in prosti čas vse bolj pogosto sega zelo širok krog ljudi, športnih in ne. Modeli, ki so namenjeni športnikom-amaterjem, seveda upoštevajo trenutne modne zapovedi in pa značilnosti, ki jih narekuje posamična športna zvrst.

Smučarji vseh stopenj in okusov imajo na voljo, še zlasti v tem času, izredno široko izbiro. Zadnja leta so posebej priljubljeni kombinezoni raznih barv in izdelani iz različnih materialov. Tudi na področju za vodo nepropustnih materialov so namreč iznašli veliko in način, ki so najbolj odgovarjajoča rešitev na posamezne zahteve. Od lahkega sintetičnega blaga, ki ga navadno uporabljajo za vetrne jopiče, do precej dragega, a veliko odpornjšega blaga, ki se nikakor ne premoči in tudi greje.

Glede pač na uporabljen material so cene kombinezonov in kompletov, ki ga sestavljajo različno krojene hlače in pa vetrni jopiči, precej različne. Priznati je treba, da zelo poceni niso, vendar je prav pri zimski športni opremi prav gotovo boljše plačati nekaj več, da bi se v vetru in snegu izognili neprijetnim presenečenjem.

Pri hlačah so se pojavile spet klasične smučarske hlače, se pravi ozke, elastične, ki so primerne tudi za tek na smučeh. Sicer pa so vsi predlogi primerni tudi za vse, ki se gredo na sneg oziroma v zaenkrat nepobeljena zimska športna središča samo sprehat. Za to zdravo rekreativno dejavnost pa pride v poštev tudi manj obvezujoča oprema, kot so lahko navadne, debelejšje hlače in topli, tudi ročno pleteni puloverji.

Modni stiliisti, ki se posvečajo modelom za šport in prosti čas, seveda niso pozabili na ure, ki naj bi ga smučarji preživeli v hotelih oziroma v kočah. Zato ponujajo veliko izbiro tople, volnene trikotaže in še udobnejših trenirk, ki so postale že nekakšen sestaven del »obvezne« garderobe mlajših in starejših.

Barvne kombinacije v smučarskih modelih v glavnem sledijo izbiram, ki jih lahko zasledimo v celotni ponudbi za letošnjo zimsko sezono. Tako se ob beli, sivi in črni barvi letos pojavlja precej rdečih njans in številni odtenki vijoličaste palete. (bip)

LINEA

VABIMO VSE NAŠE
PRIJATELJE NA
RAZPRODAJO

od 10. januarja dalje
s popusti od 20% do 80%

PRIČAKUJEMO VAS

LINEA - Ul. Carducci 4 - TRST

obv. občini

tommaSini
port

TRST - Ulica Mazzini 39

POPUSTI

OD 20% DO 80%
NA VSEH ARTIKLIH

obv. občini

Oglase zbral
in pripravil

publiet

oglasni
oddelek

telefon: (040) 7796688

OD PONEDELJKA, 8. JANUARJA DALJE
RAZPRODAJA OB KONCU SEZONE
S POPUSTI

OD 20% DO 60%

RIFLE

B
I
G

FASHION

TRŽIČ - Ul. Duca d'Aosta 91-93

CARRERA

Jeans

obv. občini 2. 1. 1990

Najzanimivejši med njimi je langobardski tempelj

V Čedadu je več zanimivih spomenikov

Na Praznik emigranta v čedajsko gledališče Ristori bo danes popoldne prišlo veliko ljudi iz vseh krajev Benečije. Prišli bodo še zlasti tisti Benečani, ki so na delu v tujini, in ki so ob božičnih in novoletnih praznikih prišli na nekajtedenski počitek v domači kraj. Brez dvoma bodo za to priložnost pohiteli v Čedad tudi številni Slovenci iz Gorice in Trsta, da bi tudi na tak način izrazili svojo solidarnost s pravično borbo, ki jo Benečani bijejo že dolgo vrsto let.

Marsikdo bo priložnost izkoristil, da gre na celodnevni izlet. Preden prične popoldanska prireditev v gledališču Ristori nam bodo zelo dobro postregli v številnih čedadskih gostilnah in restavracijah. Na poti iz Trsta in Gorice v Čedad se lahko ustavimo v eni tolilikih gostiln na območju Krmna in Dolenj. Če pa si želimo domače beneške jedi potem je najbolje, da gremo že predpoldne v kako gos-

tilno v nadiške doline. Tudi tu nam bodo postregli zelo dobro. Morda pa si nedeljski izletniki že lijo še kaj drugega. V Čedadu je vse polno starih spomenikov, ki spominjajo na langobardsko preteklost. Letos bodo v naši deželi Langobarde počastili z veliko razstavo, ki bo razdvojena med Čedadom in Passarianom. Obrtniki iz vse dežele so že pokazali, da znajo narediti tiste izdelke, ki so bili domena Langobardov. Še danes je v bivši cerkvi sv. Frančiška v Čedadu odprta razstava obrtnih izdelkov, ki jo je priredila ESA.

Poleg drugih spomenikov iz davnih časov je v Čedadu znamenit langobardski tempelj, uradno nazvan Tempio longobardo. To je pomemben spomenik iz 8. stoletja, eden redkih v Evropi. V Čedadu je to najpomembnejši spomenik. Zgrajen je ob Nadiži. Svoji čas je tempelj bil v naselju Gastaldaga, kjer je bival kraljev namestnik. Kasneje je cerkva bila v sklopu benediktinskega samos-

Palača De Nordis: v njej je arheološki muzej

tana. Tempelj je zares vreden ogleda.

V Čedadu si je vredno ogledati tudi rimske terme, hudičev most, stolnico, občinsko palačo. Zelo po-

memben je državni arheološki muzej. Ta je v palači grofov De Nordis na glavnem trgu. V Čedadu pa je še cela vrsta drugih zanimivosti.

Velika večina evropskih turistov ne gre čez mejo

Le 30 odstotkov evropskih turistov potuje na tuje. 20 odstotkov gre na počitnice v kakšno drugo evropsko državo, 10 odstotkov gre na daljšo pot, v prekomorske države. Celih 70 odstotkov turistov si v času počitnic izvoli kraj v lastni državi. To velja tako za tiste, ki si žele daljše počitnice v enem samem kraju, ob morju ali v gorah, kot za tiste, ki gredo na krožna potovanja.

Te podatke so evropski ministri za turizem obelodanili na sestanku v Strasbourgu, kjer so leto 1990 svečano proglasili za evropsko leto turizma.

Turistične ustanove bodo v letošnjem letu skušale prepričati turiste v svojih državah, naj več kot doslej pogledajo čez državno mejo. Že letos naj se pripravijo na popolno odprtje meja in odpravo carin v letu 1993.

■ S 1. januarjem so se na Poljskem podražili številni artikli široke potrošnje. Dočim je cena premoga danes kar sedemkrat višja od prejšnje, se je cena litra bencinskega goriva podvojila, od 1.200 na 2.400 zlotov. Cena je za Poljake zelo visoka, za zahodne motorizirane turiste pa dokaj nizka, saj za en ameriški dolar dobimo na Poljskem 9.500 zlotov.

Takrat ko letala ne vzletajo

V zimskem meglenem času gotova vožnja z vlakom

Na vseh železnicah v Evropi nudijo razne popuste. Tako je tudi v Italiji. To prihaja še zlasti v poštvi sedaj, sredi zime. V Severni Italiji je velikokrat tako gosta megla, da se le s težavo kretamo z avtomobilov, letala pa ostajajo na letaliških stezah. Vlak pa teče po tračnicah dan za dnem, v poštvi prihajajo ob takih priložnostih le zamude.

Zaradi tega je prav vedeti kakšen popust lahko dobimo in kdo ga lahko zahteva. Otroci do 4. leta se z vlakom vozijo brezplačno, otroci do 12 let plačajo le 50-odstotno tarifo.

«Carta d'argento» - srebrna karta je izkaznica, ki si jo lahko nabavijo starejši od 60 let in ima enoletno veljavo. Karta stane 10.000 lir (veljavna za 5 let stane 18.000 lir, dosmrtna 24.000 lir). S to karto si je mogoče nabaviti vozne listke s popustom 30 odstotkov.

«Carta verde» - zelena karta je namenjena mladim med 12. in 26. letom. Naročnina za eno leto stane 10.000 lir, za tri leta 18.000 lir. Tudi s to karto si mladi lahko nabavijo listke s 30-odstotnim popustom. Ob praznikih pa se popust zmanjša na 20 odstotkov.

Italijanske državne železnice nudijo tudi «Carta famiglia» - družinsko karto. Zanje je treba odšteti 10.000 lir, velja tri leta. Velja za družinske skupine z najmanj 3 člani. Tudi zanje velja 30-odstotni popust.

Če na pot gre skupina najmanj desetih oseb Državne železnice priznajo

20-odstotni popust. Če gre na pot skupina 25 oseb je popust 30-odstotni, za skupino 40 oseb pa je popust 40-odstotni.

To so, poleg mesečnih abonmajev za študente in delavce, najbolj razširjene karte s popustom na italijanskih državnih železnicah. V sodelovanju z drugimi železnicami v Evropi nudijo mladim enomesečne karte za potovanja po vsej evropski železniški mreži. V turističnih pisarnah nudijo zainteresiranim podatke o številnih drugih popustih.

Italijanske državne železnice so že pred leti začele z modernizacijo železnice in voznega parka. Najsodobnejši vlaki imajo naziv Intercity. Proge pa so žal še vedno zastarele.

Čisto drugače je v nekaterih drugih evropskih državah, še zlasti v Franciji in v Nemčiji, kjer so v povojnem času zelo posodobili železniško omrežje na katerem vozijo tudi zelo hitri in sodobno opremljeni vlaki. V teh državah so gospodarstveniki in vlade bili mnenja, da je treba posodobiti železniško omrežje, ne pa samo avtocestnega, kot je bilo narejeno v Italiji.

V teh in še drugih evropskih državah veliko blaga prevažajo z vlakom. Na hitrih in sodobno zgrajenih železnicah pa vozijo tudi hitri potniški vlaki. Marsikdaj, to je francoski primer, iz Pariza prideš z vlakom hitreje kot z letalom v marsikatero pomembno mesto.

Že kmalu en turist na dva prebivalca

Vedno več turistov v Benetkah

V Benetkah živi danes le 80.000 prebivalcev. V Mestrah, na kopnem, pa je več kot 200.000 prebivalcev. Na nedavnem referendumu o ločitvi Mester od Benetk (oba kraja tvorita, skupno z Marghero, eno samo občino), so zmagali zagovorniki enotne občine. Tistim, ki so se zavzemali za ločitev, je tokrat spodletelo že v drugo.

V Benetkah so tudi številni pokrajinski ter deželni in državni uradi. Zaradi tega tja prihaja vsak dan veliko uradnikov in tudi veliko ljudi, ki imajo opravka v teh uradih. V Benetkah je več višjih srednjih šol, tu so tudi univerze. Zaradi tega tja prihaja vsak dan veliko dijakov in študentov, mnogi tam tudi bivajo.

V Benetke pa prihaja zelo veliko turistov. Ob nekaterih priložnostih je že sedaj v Benetkah več tujcev kot domačinov. Že več let so v Benetkah pomembne razstave, ki privabijo turiste iz vseh koncev sveta. V pustnem času pa je skoro nemogoče hoditi po ozkih beneških ulicah. Veliko polemik je lani poleti vzbudil koncert znane glasbene skupine, ki je privabil nad sto tisoč mladih. Prav zaradi tega so sedaj v Benetkah

velike polemike o predlogu prirediti leta 2.000 v tem mestu Svetovno gospodarsko razstavo. Nasprotniki menijo, da Benetke ne bi vzdržale veliko tujcev. Zagovorniki razstave pa predlagajo, da bi bili razstavniki prostori tako v Benetkah kot v drugih krajih Veneta.

Podatki ankete, ki jo je izdelala Univerza v Benetkah, dajejo zelo zgovorne rezultate. Do leta 2.000 naj bi se prebivalstvo Benetk zmanjšalo za nadaljnjih 20.000 enot. V Benetkah naj bi ostalo le 60.000 prebivalcev. V normalnih razmerah (brez priredbe svetovne razstave EXPO) naj bi vsako leto v Benetke prišlo najmanj 8 milijonov turistov (sedaj jih pride 6.800.000). Število nočitev bi povečali od sedanjih 7.300.000 na 10 milijonov. Čisto jasno je, da velika večina turistov pride v Benetke samo na enodnevni obisk. Turisti prespijo noč v enem tolikšnih hotelov v Mestrah, Trevisu, Padovi, ob Brenti in v krajih ob Jadranu.

Če bi se te napovedi uresničile potem bi leta 2.000 na dva domačina imeli enega tujca. Število vsakodnevnih turistov naj bi doseglo 30.000, domačinov pa bo 60.000.

Če pa bi v Benetkah priredili EXPO, bi lahko vsak dan prišlo med 90.000 in 140.000 obiskovalci. Benetke pa ne zmorejo tolikšnega števila tujcev. Zaradi tega bo nujno, da bi prireditve EXPO bile v raznih krajih na kopnem, v Benetkah pa naj bi priredili le elitne razstave, ki bi privabile v mesto sredi lagune manjše število obiskovalcev.

Priprave na zimsko olimpiado

Leta 1992 bodo zimske olimpijske igre že v tretje v francoskih Alpah. Leta 1924 so igre bile v Chamonixu, leta 1968 pa v Grenobleu. Leta 1992 bodo 16. zimske olimpijske igre v Albertvillu. Zimskošportni tekmovalci bodo v ta kraj prišli iz 55 držav. V Albertvillu so že pričeli graditi športno palačo v kateri bo prostora za 10.000 gledalcev. V bližnjem Courchevelu že gradijo smučarske skakalnice, v Maribelu pa gradijo športno halo v kateri bodo tekme v hokeju na ledu. V palači bo prostora za 7.500 gledalcev. V raznih krajih Visoke Savoye urejajo sedanje zimskošportne naprave, za nekatere bodo morali poskrbeti čisto na novo. Francozi so obljubili, da bodo vse naprave dokončane še pred koncem leta 1991. Olimpiada se bo pričela 8. februarja 1992.

V Alpah ni snega, drugod je vroče

V Alpah ni snega, zaradi tega se turisti namenjeni v gore zelo jezijo. Prav tako so jezni hotelirji, ki so letos že v drugo ob zasluzek zimske sezone. Bolje se imajo tisti, ki so si v

tem času, ko nam ni vreme najbolj naklonjeno, za svoje počitnice izbrali tople kraje. Naša slika nam kaže plažo na otoku Mauritius sredi indijskega oceana, lahko pa bi bila na-

rejena kjerkoli v toplih krajih. Ni treba, da zavidamo srečnejšem, ki so šli na sončenje in kopanje. Tudi pri nas v sredozemlju bo sredi poletja tako kot na gornji sliki.

Ob 200-letnici revolucije

43 milijonov tujcev v Franciji

V pravkar minulemu letu so Francozi imeli izreden turistično-devizni izrizek. V letu 1989 je v Francijo prišlo 43 milijonov tujih turistov, kar 5 milijonov več kot leto prej. Uspeh je treba seveda pripisati veliki reklami, ki so jo Francozi naredili v inozemstvu, da bi tujce privabili na manifestacije v počastitev 200-letnice republike. Vse polno prireditve je bilo v vsej državi. Na prvem mestu je seveda bil Pariz, kjer so bile v tem letu zgrajene in otvorjene piramida na dvorišču Louvra, zgrajena nova operna hiša na Trgu Bastilje, zgrajen nov slavolok v upravnem središču La Defense itd. V vsej Franciji so bile številne prireditve z mednarodno udeležbo.

Na tak način so se Francozi lani uvrstili na drugo mesto v svetu kar se tiče turističnega priliva in so takoj za ZDA. Prekosili so Špance in Italijane, ki so lani zabeležili manj tujcev kot v prejšnjih letih, ter so zaradi tega sedaj za Francozi.

Francoski minister za turizem Stirn je z zadovoljstvom ugotovil, da je turistična bilanca bila lani za Francijo aktivna za 40 milijard frankov (8.700 milijard lir). Tujci so v državo prinesli tuje devize v vrednosti 105 milijard frankov, Francozi pa so v tujini porabili 65 milijard frankov. Znano je, da Francozi veliko potujejo v turistične namene, še zlasti v tiste države, ki so nekoč bile francoske kolonije.

Francozi si seveda manejo roke, saj so lani imeli približno 15 odstotkov več deviznega priliva. Investicija v nove spomenike in naprave se jim je dobro obrestovala. Zaslužek pa bodo

imeli tudi v prihodnjih letih. Eifflov stolp, ki stoji sredi Pariza že sto let, je dokaz dobre turistične investicije.

V Maroku strah zaradi črne gmote

Maroko je dežela, ki je v zadnjih letih zabeležila velike rekorde v turizmu. Evropejci in Američani prihajajo na turistični obisk v to deželo, da bi si ogledali tako imenovana cesarska mesta, da bi odšli v puščavo na ogled tamkajšnje pokrajine, in tudi, da bi prebili nekaj časa ob morju.

V poštvi za to zadnjo obliko turizma prihaja še zlasti mesto Agadir, na jugu Maroka, nekako v isti legi kot španski Kanarski otoki, ki so postali prava turistična atrakcija. V Agadirju so v zadnjih letih zgradili vrsto sodobnih hotelov, kamor turisti prihajajo v vseh letnih časih. Nekateri menijo, da je tudi Casablanca prostor za turistično dejavnost ob morju. Ni tako, kajti tu je obala skalnata. Ob morski obali Casablance je sicer nekaj večjih hotelov, vsi pa imajo plavalne bazene. Tudi na dolgi plaži so plavalni bazeni.

Sedaj so Maročani zelo zaskrbljeni zaradi ekološke katastrofe, ki jim grozi na odprtem morju, potem ko se je že 19. decembra lani poškodovala petrolejska ladja Kharg. Iz njenih cistern je prišla večja količina petroleja. Če bo črna gmota dosegla obalo pri Agadirju bodo Maročani utrpeli veliko izgubo.

Danes se zaključi prvi del prvenstva nogometne B lige Najmanj točka za Tržičane v Cosenzi?

COSENZA — Danes se bo zaključil prvi del italijanskega drugoligaškega nogometnega prvenstva. Po predvidevanjih so na vrhu lestvice tri daleč najmočnejše ekipe v tej konkurenci (Torino, Pisa in presenetljivi Parma), za četrto mesto, ki še vodi v A ligo, pa se poteguje najmanj devet ekip, med katerimi je nepričakovano tudi Triestina. Slednja je začela prvenstvo z edino željo, da si čimprej zagotovi miren obstanek v ligi, nadaljnji potek pa je prinesel Tržičanom nič manj kot status protagonistov.

Varovanci novega trenerja Giacominija, ki je v štirih tekmah dosegel neverjeten izkupiček kar sedmih točk (in edina oddana je bila v Turinu), pa bodo danes pred res zahtevno preizkušnjo. Igrali bodo namreč v Cosenzi proti istoimenskemu moštvu, ki je trenutno v slabih vodah, poleg tega pa je pred tednom dni izgubilo v Avellinu kar s 4:0, tako da se bo prav gotovo tokrat skušalo oddolžiti.

Triestina bo v Cosenzi verjetno igrala s postavo, ki je pred tednom dni gladko in prepričljivo premagala sicer odlični Cagliari. Manjkal bo le disqualificirani Danelutti, prav gotovo pa bo Giacominij potrdil Polonio v vlogi branilca in Trombetta kot tretjega (!) napadalca, poleg Lerde in Romana.

Danes bo na vrsti mnogo zanimivih tekem. Cagliari bo igral doma proti Messini in skušal ohraniti četrto mesto na lestvici, osrednja tekma kola pa bo v Parmi, kjer se bodo domačini spoprijeli z vodečo Piso. Torino bo igral doma proti Monzi in bo moral nujno zmagati, če se bo hotel spet povzpeli na sam vrh razpredelnice, Pescara, ki ima enako število točk kot Triestina, pa bo igrala doma proti močnemu Avellinu.

DANAŠNJI SPORED (ob 14.30): Bartoletta - Catanzaro; Cagliari - Messina; Como - Ancona; Cosenza - Triestina; Foggia - Reggiana; Padova - Brescia; Parma - Pisa; Pescara - Avellino; Reggina - Licata; Torino - Monza.

Prvo povratno kolo nogometne A lige Vrsta zanimivih tekem

Sergej Alejniov (Juventus)

RIM — V prvem povratnem kolu italijanske nogometne A lige bo na sporedu vrsta zanimivih tekem. Prav v zadnjem kolu je vodeči Napoli dokazal, da nikakor ni nepremagljiv (obratno!), saj je gladko izgubil v Rimu z Laziom, ki je trenutno v veliki formi. Takoj za njim se na skupni lestvici sedaj nahaja cela vrsta ekip, ki komaj čakajo na naslednji spodrslij Maradone in tovarišev.

Slednji bodo danes igrali doma proti sicer šibkemu Ascoliju, ki se krčevito bori pred izpadom in je prav težko, da bo v tem boju uspešen, saj je tokrat igralški kader Ascolija res skromen. Vsekakor so domačini favoriti. Neposredni tekmeec Napoliju za naslov, Inter, bo danes igral na tujem pri presenetljivem Cremoneseju, ki je v soboto izenačil v Genovi proti Sampdoriji (in

bi si celo zaslužil nekaj več!). Tudi nedoločen izid bi zadovoljil obe ekipi.

Milan bo igral doma proti Ceseni in seveda računa na gladko zmago. V primeru slednje, pa tudi zmage v zaostalem srečanju proti Veroni, bi se Sacchijski varovanci povzpeli na drugo mesto na lestvici, kar je seveda velika motivacija. Sampdoria, ki je letos (kot že celo vrsto let) eden od favoritov za osvojitve svojega prvega državnega naslova, bo igrala doma (brez disqualificiranih Cereza in Manninija in poškodovanih Viallija in Pellegrinija) proti Laziu, ki je zelo nevarno moštvo. Katanec se bo po daljši odsotnosti zaradi poškodbe spet vrnil na igrišče. Videmčani pa bodo igrali v Rimu proti domači Romi, ki bo seveda spet brez Manfredonie (kateremu pa gre na bolje). Trener Marchesi računa na točko.

DANAŠNJI SPORED (ob 14.30): Bologna - Juventus; Cremonese - Inter; Fiorentina - Bari; Verona - Atalanta; Lecce - Genoa; Milan - Cesena; Napoli - Ascoli; Roma - Udinese; Sampdoria - Lazio.

V meddeželni ligi Pro Gorizia - Conegliano

GORICA — Pro Gorizia bo danes v meddeželni nogometni ligi gostila šibki Conegliano, ki se bori pred izpadom. Goričani so se z zadnjim porazom z ekipo Ponte di Piave dokončno odpovedali vsakemu upanju na napredovanje in bodo, po besedah trenerja Trevisana, ves ta povratni del prvenstva »živeli iz dneva v dan«. Danes so Goričani favoriti. Monfalcone pa bo igral v Ponte di Piave in računa na neodločen izid.

Najdaljša etapa rallyja Pariz - Dakar

Peterhansel odstopil Orioli utrdil vodstvo

AGADEZ (Niger) — Drugouvrščeni na lestvici motociklistov, Francoz Peterhansel (yamaha), ni dokončal včerajšnje najdaljše etape na rallyju Pariz - Dakar (N'Guigmi - Agadez, 780 km posebne vožnje). Ko je bil pri 410. km, so mu zmanjkale moči in je poklical na pomoč helikopter, ki ga je popeljal do cilja.

Dirka se je končala tudi za Peterhanslovega rojaka Neveua, prav tako na yamahi, na kateri se je pokvaril menjalnik. Neveu je bil na 5. mestu skupne lestvice in je za vodečim Oriolijem, ki je osvojil včerajšnjo etapo pred Špantom Masom in Francozom Piccardom (oba yamaha), imel uro zaostanka. Peterhansel je za Oriolijem imel 32'29" zaostanka.

Do presenečenja je prišlo med avtomobilisti, med katerimi so vozila Mitsubishi osvojila svojo prvo zmago. Etapni uspeh je šel namreč Japoncu Shinozuki, ki je prehitel Wamberguejev peugeot in Ickxovo lada.

Skupni lestvice:
MOTOCIKLISTI: 1. Orioli (It.) cagiva 48.26'16"; 2. Mas (Šp.) yamaha po 1.09'46"; 3. Picco (It.) yamaha po 2.23'21"; Magnaldi (It.) yamaha 2.30'10"; 5. Piccard (Fr.) yamaha 2.43'43".

AVTOMOBILISTI: 1. Vatanen (Fin.) peugeot 15.54'55"; 2. Wambergue (Fr.) peugeot po 1.49'55"; 3. Ambrosino (Fr.) peugeot 4.23'15"; 4. Cowan (VB) mitsubishi 4.48'13"; 5. Shinozuka (Jap.) mitsubishi 5.51'24".

Garri Kasparov na... Playboyu

MOSKVA — Svetovni šahovski prvak Garri Kasparov spet buri duhove. Vendar ne zato, kot bi lahko marsikdo mislil, ker je pred kratkim dosegel magično mejo šahovskega ratinga 2800 točk ter tako celo prehitel mitičnega Bobbyja Fischerja, ali ker je prav te dni postal športnik leta Sovjetske zveze. Sploh ne. Prvak buri duhove, ker se je znašel na ameriški erotični reviji Playboy. Pa naj se njegovi (športni in šahovski oboževalci) ne prestrašijo. Kasparov ni razkazoval svojih fizičnih, temveč... svoje »možganske čare«.

V intervjuju za to priljubljeno revijo je dal vrsto, prizanesljivo povedano, »čudnih« izjav. Začel je namreč s trditvijo, da bi lahko Sovjetska zveza žive la od pet do deset let z zaslužkom od prodaje dela svojih rezerv zemeljskega plina Japonski, ter nadaljeval da bi lahko njegova država enostavno pro-

dala Vzhodno Nemčijo... Zahodni, ali pa celo služila s tem, da bi tega ne storila...

Zadnja »fantastična ideja«, kot jih je prvak sam imenoval, pa je bila, da bi lahko SZ prodala... Mongolijo Kitajski. Prav ta izjava je dvignila ogromno prahu po vsem svetu, predvsem pa seveda v Mongoliji. V glavnem mestu Ulan Batorju so na zadnji dan leta celo oklicali celodnevno splošno stavko proti takim trditvam ter seveda zahtevali preklit takih »fantastičnih izjav«.

Glede na to, da je Kasparov zelo inteligenten in umirjen človek, pa tudi da ima (kot trdijo tisti, ki ga dobro poznajo) velik smisel za humor, je očitno, da si je privoščil revijo, ali bolje, njene bralce. Vendar je tudi očitno, da so Mongoli to šalo vzeli presneto resno. Še dobro, da je Džingiskan že stoletja v grobu...

V zadnjem kolu 1. dela košarkarskega prvenstva B-2 lige v Montebelluni Dober konec tekme ni rešil Jadrana pred porazom

Montebelluna - Jadran TKB 98:91 (59:46)
MONTEBELLUNA: Milani 24 (9:11), Bristot, Guerra 16 (3:4), Tegen, Nobile 8 (4:9), Morellato 22, Castellani 4 (2:4), Perussato 2 (0:1), Zanatta 8 (2:2), Tomasini 14 (4:4).

JADRAN TKB: Oberdan 3, Čuk 33 (9:11), Pregarc 11 (3:4), Stanissa, Sosič 11 (5:7), Pertot 6, Battini, Rauber 18 (5:5), Daneu 9 (3:6), Lesica.

SODNIKA: Pugliese in Mattioli (Pesaru). PM: Montebelluna 24:35; Jadran TKB 25:33. ON: Montebelluna 26, Jadran TKB 26. PON: Castellani (35), Nobile (37), Daneu (37), Sosič (38), Pregarc (39), Rauber (40). TRI TOČKE: Morellato (4), Milani (1); Oberdan (1), Rauber (1).

MONTEBELLUNA — Jadranovim košarkarjem v zadnjem kolu prvega dela prvenstva B-2 lige v Montebelluni ni uspel podvig. Zaslužno so namreč izgubili proti močnim domačinom, toda zapustili so igrišče z dvignjeno glavo. Večji del drugega polčasa je namreč kazalo, da bodo naši doživeli pravo katastrofo, saj so že izgubljali z 19 točkami razlike. Proti koncu tekme pa so jadranovci z zagrizeno, borbeno in požrtvovalno igro nadoknadili razliko, več pa niso zmogli.

li in domačini so tako po treh zaporednih porazih tudi zaslužno slavili. Naši so začeli s postavo: Sosič, Pregarc, Čuk, Rauber in Daneu in se povsem enakovredno upirali gostiteljem. Z razpoloženim Čukom, ki je v tem

delu dosegel kar 12 točk, so celo povedli s 16:9 in minuto kasneje z 20:14. Ko pa je Robert Daneu napravil svojo že tretjo osebno napako in ga je trener Vatovec zamenjal, se je v Jadranovi vrsti nekaj zataknilo. To so izkoris-

tili domačini, ki so predvsem z razpoloženim Morellatom zmanjšali zaostanek najprej v 10. min. na 1 točko, nato povedli, da bi do konca polčasa stalno večali razliko, ki je nakakrat znašala tudi 14 točk. Gostitelji so očitno dobili nekdanjo natančnost, ko so na domačem igrišču vselej dosegali zelo visoko število točk. Morellato in Milani so namreč kot za stavo polnili Jadranov koš in tako je bilo vodstvo gostiteljev ob polčasu kar 13 točk. V drugem delu tekme so naši začeli poprečno. Tako v obrambi kot v napadu so dosti grešili, tako da so v 28. min. domačini vodili že z 19 točkami razlike (75:56). Takrat pa je stopil na igrišče mladi Martin Pertot, ki je dosti prispeval, da se je naša ekipa znatno približala domačinom. Od posameznikov sta bila od naših torej najboljša Mauro Čuk, ki je bil s 33 točkami tudi najboljši strelec tekme, in Martin Pertot.

Že v prihodnjem kolu bodo jadranovci spet igrali v gosteh in sicer na navarnem in neugodnem igrišču Ozara. Proti tej ekipi so naši v prvem kolu doma izgubili s točko razlike. Upajmo, da bodo v soboto v Ozzanu le imeli nekoliko več sreče kot sinoči v Montebelluni. (bl)

Na sliki: akcija z nedavne domače prvenstvene tekme med Jadranom in Oderzom.

Košarkarska promocijska liga

Poraz Kontovelcev

CGI - KONTOVEL ES 89:86 (40:37)
KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Gregori, Ban, Grilanc 25 (1:2), Š. Gulič 13 (1:2), Sterni 8, Štoka 13 (1:4), D. Gulič, Starc 5 (1:2), Civardi 10, Čuk 12.

Sodniška negotovost na samem koncu srečanja je odločilno prispevala k sinočnjemu porazu Kontovelcev. Slednji so srečanje dobro začeli in po 10 minutah so vodili z 20:13. Kljub temu, da so domačini v nadaljevanju igrali bolje in Kontovelce začasno prehiteli (23:30), se je prvi polčas končal v korist naših fantov.

Dober je bil za Kontovel tudi začetek drugega polčasa, v katerem so prednost za nekaj pik še povečali. CGI pa je uredil svojo igro in naše dokončno prehitel. Odličen je bil ob koncu tekme posebno Grilanc, ki je v samih 3 minutah 4-krat uspešno metal za 3 točke ter svojo ekipo privedel do same ene točke zaostanka. V zadnjih sekundah je v zaburljivi akciji en sodnik dosodil mrzvo žogo, drugi pa se je odločil za napako v korist CGI, ki je žogo uspešno izkoristil. (Sterni)

V moški rokometni C ligi

Kras Trimac - S. Donà

Po dvotedenskem premoru bodo Krasovi rokometišči danes spet na igrišču. Ob 11. uri se bodo v Zgoniku pomerili s San Donajem, ki velja za vse prej kot lahkega nasprotnika. Kljub temu so krasovci v lanskem prvenstvu proti S. Donaju na domači tekmi dosegli neodločen izid. Naši rokometišči niso torej brez možnosti, čeprav se bodo morali zares potruditi, da vsaj ponovijo lanski rezultat. Zmaga sicer ni nujna, saj je cilj Krasove ekipe premagovati le moštva, ki se borijo za obstanek (in v dosedanjih petih kolih so se naši izkazali objektivno boljši od vsaj treh ekip...), točka več pa seveda ne bi škodila. (Pjotr)

Nova trenerja v Kopru

KOPER — Dve uspešni koprski športni ekipi v republiških ligah, košarkarji in odbojkarice, sta dobili nova trenerja. Skrb za košarkarje, katere je vodil kapetan Branko Cvetičanin, je prevzel priznani košarkarski strokovnjak, Zagrebčan Željko Ciglar, za odbojkarice (začasno jih je vodil bivši košarkar Silvo Obid) pa Željko Rulofs, ki je bil doslej pri poreških drugoligaših. (Kreft)

Prijateljska tekma v Dolini

V Dolini bo danes ob 10.30 prijateljska nogometna tekma med naraščalniki Brega in CGS.

Začetek povratnega dela košarkarskih prvenstev

Stefanel v Forliju

Italijanska košarka začenja danes povratni del prvenstev v A-1 in A-2 ligi in vsaj v slednji izgledajo pari bolj izenačeni.

Tržaški Stefanel bo na primer odigral srečanje bistvene važnosti v Forliju proti moštvu Jollycolombani, ki ima na lestvici točki več. Ekipi na samem vrhu (Garessio in Ipifim) bi morali imeti vsaj na papirju lažje delo, tako da bo Stefanel moral poskrbeti za res velik podvig, če bo hotel še zasledovati vrh lestvice. Jollycolombani je že prejšnji teden v Vidmu z zvenečo zmago dokazal, da je v izredni formi.

Goriški San Benedetto bo meril moči z Alnom, ki je neposredni tekmeec Stefanela. Sodeč po zadnji tekmi, je Alno trenutno v rahlih težavah, jasno pa je, da naloga Goričanov, ki so ponovno pridobili Aleksinaso, ne bo lahka. Videmski Fantoni bo nastopil v Benetkah proti Hitachi.

DANAŠNJI SPORED (ob 17.30): Braga - Ipifim, Kleenex - Garessio, San Benedetto - Alno, Popolare - Marr, Glaxo - Annabella, Teorema - Filodo-

ro, Hitachi - Fantoni, Jollycolombani - Stefanel.

V A-1 ligi je že včeraj Enimont premagal Panapesco s 107:93 (54:46), danes pa ne bo neposrednih srečanj med prvimi na lestvici. Najbolj izenačen naj bi bil par Viola - Phonola, ki bo zmagovalcu verjetno dal možnost, da se priključi vrhu lestvice.

Irge Desio, ki je s samimi porazi verjetno dosegel edinstven rekord, bo danes igral proti Rangjeru in perspektive so še naprej črne.

DANAŠNJI SPORED (ob 17.30): Neutroroberts - Philips, Paini - Knorr, Arimo - Benetton, Viola - Phonola, Irge - Ranger, Messaggero - Vismara, Scavolini - Riunite.

Finale Muster - Arias

ADELAIDE — Finalista mednarodnega teniškega turnirja v Adelaideu sta Muster (Av.) in Arias (ZDA). Prvi je z 2:6, 6:2, 7:6 premagal Bruguero (Šp.), drugi pa s 6:2, 6:3 Fleuriana (Fr.).

V 12. kolu jugoslovanske košarkarske lige

Gladek poraz Olimpije

SMELT OLIMPIJA - BOSNA 76:86 (37:43)

SMELT OLIMPIJA: Šiško, Daneu, Zdovc 14, Bačar, Virant, Hauptman 13, Kraljević, Vilfan 16, Kotnik 16, Djurišić 17.

BOSNA: Marković 7, Firić, Popivoda, Mušanović, Bukva, Primorac 15, Avdić 11, Alilhodžić 26, Radulović 21, Mitrović 6.

LJUBLJANA — V ljubljanski hali Tivoli se je sinoči zbralo kar 4 tisoč gledalcev, ki pa so zaman bodrili domače. Sarajevska Bosna je zanesljivo osvojila dve točki v 12. kolu jugoslovanske zvezne košarkarske lige.

Bosna je vodila skoraj čez vso tekmo. Le v 10. minuti so imeli domači 3 točke prednosti (24:21), v 31. minuti pa je Hauptman izenačil na 65:65.

Olimpija, ki je igrala brez Čurčica, ni mogla najti pravega orožja proti čvrsti obrambi Bosne. Najboljši mož na igrišču je bil Alilhodžić.

OSTALI IZIDI: Partizan - Sloboda 84:83, Zorka - Crvena zvezda 88:109, Vojvodina - IMT 93:79, Novi Zagreb -

Zadar 98:90. Tekmo Jugoplastika - Cibona bodo odigrali danes.

LESTVICA: Crvena zvezda 18, Jugoplastika in Cibona 16, Bosna, Olimpija, Zadar in Vojvodina 14, Novi Zagreb in Partizan 10, IMT in Sloboda 6, Zorka 4.

PRIHODNJE KOLO (13. 1.): Novi Zagreb - Jugoplastika, Zadar - Olimpija, Bosna - Zorka, Crvena zvezda - Partizan, Sloboda - Vojvodina, IMT - Cibona.

Zmaga Real Madrida

MADRID — V anticipiranem srečanju 18. kola španskega prvligaškega nogometnega prvenstva je v madridskem derbiju Real premagal mestne tekmece Atletica Madrida s 3:1.

Uspeh francoskih sabljačev

STRASBOURG — Sabljaška ekipa Francije, ki je svetovni prvak v tej disciplini, je na prijateljskem srečanju gladko premagala Italijo z 9:4.

Danes spet moški slalom za SP v Kranjski gori

Včeraj Nilsson po štirih letih

KRANJSKA GORA — Kazalo je že, da bo svetovnemu prvaku v slalomu iz Bormia leta 1985, Švedu Jonasu Nilssonu, odzvonilo. Ko je osvojil naslov svetovnega šampiona februarja v Bormiu, je decembra istega leta dobil slalom v Madonni di Campiglio, nato pa je bilo zmag tega težkokategornika med slalomisti konec. Res je bilo vide-ti, da bo ostal le, pri naslovu svetovnega prvaka in pri eni sami zmagi na tekmah svetovnega pokala, pomalem potemtakem že odpisan za poln zade-tek v svetovnem pokalu. Toda včeraj je s 27 leti na strmini Vitranca dosegel svojo drugo slalomsko zmago za točke svetovnega pokala.

Kot dolgoletni član prve jakostne skupine v slalomu in kot eden najbolj izkušenih tekmovalcev v slalomu, prvi specialist v tej disciplini, je sicer sodil v širši krog favoritov, vendar je z zmago v izredno napeti tekmi marsikoga presenetil. Spet se je izkazalo, da najbolj zahtevne slalomске tekme, med temi pa je prav gotovo tudi kranjskogorska, terjajo zlasti zrelost in veliko izkušnost. Na las podobno kot slovita strmina Miramonti v Madonni di Campiglio, kjer je Nilsson prvič v eni sami tekmi dosegel polnih 25 točk svetovnega pokala. Včerajšnji slalom v Kranjski gori pe je bil še v sorodu s tekmo v Madonni di Campiglio, saj so morali tamkajšnji slalom 17. decembra lani zaradi silnih naličiv odpovedati, od italijanskih prirediteljev pa ga je prevzela Kranjska gora, ki se je tako vključila v program svetovnega pokala v alpskih disciplinah z dvema slalomskima tekmama, včerajšnjim in današnjim, ki bo prav gotovo dostojna repriza letošnje premiere svetovnega pokala v moški konkurenci.

Nilssonu se na prvi progi zmagal še ni kaj posebno nasmihala. Dosegel je osmi čas, resda ni imel velikega zaostanka, vendar je imel pred seboj vrsto mladih, napadalnih tekmovalcev, ki pa mu niso nagnali strahu v kosti. Na drugi progi je tvegati in pogum se mu je bogato obrestoval. Res pa eden poglavitnih favoritov, reprezentant ZRN Armin Bittner, tokrat ni imel posebne sreče. Kot vodilni s prve proge je v nadaljevanju plačal davek slalomске-mu hazardu: primerila se mu je tista

nepredvidljiva slalomska napaka, tako pogosta, ki se konča z diskvalifikacijo, ko mu je leva smučka nenadoma ušla, kolec vratnic pa je dobil med obe smučki. Še pred tem razpletom, ki je bil nazadnje za tekmo odločilen, pa je Avstrijec Hubert Strolz zaigral svojo prednost, ki jo je imel s prve proge pred Nilssonom. Strolz, ki je sicer na drugi slalomski progi dosegel drugi najboljši čas, je bil v skupnem seštevku vsega za stotinko sekunde počasnejši od zmagovalca. Tako se je tega avstrijskega reprezentanta še trdneje oprijel vzdevek: večno drugi. Doselej mu tega zla vsaj ni prinašal slalom, saj je bil kar desetkrat drugi v veleslalomu. Včeraj pa je bil drugi še v slalomu, in to vsega za stotinko sekunde. Zares nesrečni drugi, pri čemer mu najbrž ni v veliko tolažbo, da je enkrat samkrat tudi zmagal v svetovnem pokalu, vendar le v kombinaciji.

»Seveda sem presenečen. Imel pa sem tudi srečo, kar poglejte Strolzov zaostanek. Vendar je slalom tak. Ko sem videl, da na prvi progi le nimam tako velikega zaostanka, sem na drugi tvegati vse. Pa se je splačalo, kaj ne?« je po tekmi povedal prvi zmagovalec Kranjske gore 1990, Jonas Nilsson.

Med jugoslovanskimi reprezentanti je Grega Benedik zadovoljil z desetim mestom, s katerim je ponovil svoj doslej največji uspeh na tem slalomišču. Italijanska reprezentanca pa se ponaša z uvrstitvijo še za mesto boljše, ki ga je dosegel Konrad Ladtstätter.

JOŽE DEKLEVA
VRSTNI RED: 1. Nilsson (Šve.) 1'47"08; 2. Strolz (Av.) 1'47"09; 3. Tritscher (Av.) 1'47"56; 4. Nierlich (Av.) 1'47"62; 5. Gstrein (Av.) 1'47"68; 6. Furuseth (Nor.) 1'48"08; 7. Accola (Švi.) 1'48"16; 8. Roth (ZRN) 1'48"66; 9. Ladtstätter (It.) 1'48"95; 10. Benedik (Jug.) 1'49"13; 11. Frommelt (Liecht.) 1'49"39; 12. Williard (Kan.) 1'49"55; 13. McGrath (ZDA) 1'50"14; 14. Bianchi (Fr.) 1'50"19; 15. Berra (Švi.) 1'50"34.

VRSTNI RED ZA SP: 1. Furuseth (Nor.) 128 točk; 2. Zurbriegen (Švi.) 126; 3. Bittner (ZRN) 79; 4. Eriksson (Šve.) 77; 5. Mader (Av.) 75; 6. Girardelli (Luks.) 64; 7. Gstrein (Av.) 61; 8. Stangassinger (Av.), Tomba (It.), Piccard (Fr.) in Strolz (Av.) 46.

Na sliki (AP): Jonas Nilsson gre svoji drugi zmagi v svetovnem pokalu naproti.

Zaključek skakalne turneje Intersport

Fenomenalen uspeh Ježa (ČSSR) Thoma (ZRN) končni zmagovalec

Posebej za Primorski dnevnik
OTO GIACOMELLI

BISCHOFSHOFEN — S fenome-nalno zmago 19-letnega Čeha Františka Ježa, odlični tretji je bil že v Ga-Pa, se je končala 38. novoletna skakalna turneja Intersport. To je bil tudi uspešen dan za Jugoslovane: Miran Tepeš se je uvrstil na imenitno osmo, Primož Ulaga pa na 14. mesto. Italijanski skakalci se po lepem uspehu Virginia Lunardi in Innsbrucku na zelo specifični skakalnici s položnim zaletiščem in dolгим odskočnim mostom, niso kaj prida odrezali.

Čehoslovak je tekmece z odličnim skokom (110 m) presenetil že v prvi seriji, v drugi pa se tudi po sijajnem nastopu mladega Zahodnega Nemca Dieterja Thome (111,5 m) ni dal zмести. Še enkrat je dobro ujel odskok in druga največja daljava mu je prinesla prvo zmago v svetovnem pokalu in drugo mesto v končni razvrstitvi 38. turneje Intersport za Thoma, oba pa sta prehitela največjega favorita, Vzhodnega Nemca Jensa Weisfloga, ki je po treh tekmah vodil s 6,5 točke naskoka, vendar pa je bil očitno včeraj slabo razpoložen.

Tudi finale je bil torej dramatičen in po dobrih izhodiščih, ki sta si jih v prvem nastopu priskakala Miran Tepeš (8.) in Primož Ulaga (16.) se je zdelo, da se tokrat ne more ponoviti Innsbruck, kjer sta Ulaga in mladi Petek nato v finalni seriji skočila precej slabše. Najprej je kazalo, da bo Primožu Ulagi uvrstitev med petnajsterico najboljših ušla, toda polomili so ga zlasti Finca Nikkola in Laakkonen in še nekateri drugi, tako da je bila dobra uvrstitev vedno bližje in nazadnje je pristal na 14. mestu. Miran Tepeš je bil včeraj zares odlični, potem ko v dosedanjih sedmih nastopih v svetovnem pokalu v tej sezoni ni pokazal več kot zelo povprečno formo. Znal je obdržati živce tudi v drugem skoku in 8. mesto pomeni najboljšo jugoslovansko uvrstitev na tej turneji. Mladi Franci Pe-

tek, novi up jugoslovanskega skakal-nja, je imel s skakalnico v Bischofshofnu tudi precej preglavic, vendar se je v finale zanesljivo uvrstil in nazadnje pristal na 34. mestu.

Jugoslovani so se solidno uvrstili tudi v končnem seštevku turneje: 13. Primož Ulaga, 21. Franci Petek, 22. Miran Tepeš.

VRSTNI RED IZ BISCHOFSHOF-NA: 1. Jež (ČSSR) 227,0; 2. Thoma (ZRN) 222,0; 3. Fidjestoel (Nor.) 218,0; 4. Vettori (Av.) 217,0; 5. Haim (Av.) 216,5; 6. Opaas (Nor.) 212,0; 7. Oliynyk (Nor.) 211,5; 8. Tepeš (Jug.) 205,0; 9. Nikkola (Fin.) 203,0; 10. Pointner (Av.) 202,5; 11. Kummerloew (Av.) 200,0; 11. Werwekin (SZ) 200,0; 11. Weissflog (NDR) 200,0; 14. Ulaga (Jug.) 199,5; 14. Laakkonen (Fin.) 199,5; 43. Cecon (It.) 175,0; 45. Lunardi (It.) 170,5; 53. Lotrič (Jug.) 84; 70. Januš (Jug.) 66,5.

TURNEJA INTERSPORT - KON-ČNI VRSTNI RED: 1. Thoma 870,5; 2. Jež 861,0; 3. Weissflog 855,0; 4. Vettori 851,5; 5. Nikkola 848,0; 6. Laakkonen 844,0; 7. Heumann 835,5; 8. Oliynyk 823,5; 9. Haim 820,5; 10. Kuttin 811,0; 11. Ploc 810,0; 12. Fidjestoel 808,0; 13. Ulaga 801,5; 14. Felder 800,0; 15. Kummerloew 794,5; 21. Petek 774,5; 22. Tepeš 770,0; 34. Lunardi 667,5; 47. Cecon 526,5; 74. Januš 270,5; 81. Lotrič 174,0; 84. Kopač 162,5.

SVETOVNI POKAL - POSAMEZ-NO: 1. Vettori (Av.) 131; 2. Nikkola (Fin.) 109; 3. Thoma (ZRN) 108; 4. Laakkonen (Fin.) 100; 5. Weissflog (NDR) 96; 6. Jež (ČSSR) 95; 7. Kuttin (Av.) 88; 8. Felder (Av.) 72; 9. Ploc (ČSSR) 65; 10. Heumann (ZRN) 57; 14. Ulaga (Jug.) 35; 21. Lunardi (It.) 13; 27. Tepeš (Jug.) 8; 40. Petek (Jug.) 1 točka.

EKIPE: 1. Avstrija 368; 2. Finska 267; 3. ČSSR 185; 4. ZRN 178; 5. NDR 109; 6. Švedska 74; 7. Norveška 55; 8. Jugoslavija 44; 9. SZ 34; 10. Kanada 28; 11. Japonska 12; 12. Italija 13; 13. Francija 12; 14. Bolgarija 8; 15. Švica 7 točk.

domači šport

DANES

NEDELJA, 7. JANUARJA 1990

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Percotu: Percoto - Juventina Radenska.

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Trebčah: Vesna - Santa Maria; 14.30 v Rudi: Ruda - Primorje; 14.30 na Opčinah: CGS - Zarja.

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Gorici, Stražice: Azzurra - Mladost (zaostala tekma)

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA

9.30 v telovadnici Doma Ervati: Lavoratori del Porto - Cicibona.

DEŽELNI MLADINCI

11.00 v Trstu, telovadnica Morpurgo: Stella Azzurra - Kontovel.

ODBOJKA

UNDER 18 MOŠKI

10.30 v Trstu: telovadnica šole Galilei: Inter 1904 - Sloga.

UNDER 18 ŽENSKE

11.00 v Trstu, telovadnica Ul. Zandonai: OMA - Breg.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

9.30 v Ločniku: Stella Azzurra - Agorest.

ROKOMET

MOŠKA C LIGA

11.00 v Zgoniku: Kras Trimac - San Donà.

RADIO OPČINE

V današnji oddaji Od nedelje do nedelje na Radiu Opčine bo ob 15. uri neposredni prenos moškega slaloma v Kranjski gori. Sledil bo direktni prenos s nogometne tekme Vesna-Santa Maria. V prispevku Janka Štreklja bo govor o košarskem prvenstvu B-2 lige in tekmi Montebelluna - Jadran. Ob 17. uri bodo v studiu predstavniki Bora Radenske (košarka), Sloge (odbojka) in Krasa (namizni tenis). Jutri ob 18. uri bo tedenski športni komentar, v katerem bo stekel pogovor s Samom Kokorovcem.

obvestili

SK DEVIN
sporoča, da zaradi pomanjkanja snegačasno odpadejo smučarski izleti. Nove datume bodo sporočili.

SMUČARSKI ODSEK ŠD BREG
obvešča, da organizira štiri nedeljske izlete in tečaje, ki jih bodo vodili naši vaditelji. Izleti bodo v Sappado v dneh 14., 21. in 28. januarja ter 4. februarja 1990. Vpisovanje in informacije na sedežu društva v telovadnici v Dolini jutri, 8. januarja od 19. do 21. ure.

Za delitev prispevkov

Pristojne pokrajine

Z novim letom se je znatno spremenil sistem dodeljevanja finančnih sredstev športnim društvom. Doslej so morale športne enote naslavljati prošnje na deželno upravo, po novem pa bodo za delitev pomoči pristojne pokrajinske uprave.

V kratkem bi morala deželna vlada razdeliti štirim pokrajinam FJK 10 milijard lir. Podpor iz tega sklada bodo deležna tudi kulturna društva in druge ustanove, ki delajo na amaterski podlagi.

Dežela bo še naprej pristojna za budo širšega značaja.

Panetta najhitrejši

S. GIORGIO SU LEGNANO (Milan) — Na mednarodnem krosu »Campacio« je zmagal Italijan Francesco Panetta, ki je 12 km poti pretekel v 34'42". Sledijo: 2. Canario (Por.) po 23'; 3. Ntawilkura (Ruanda) 46'; 4. Alliegro 1'9"; 5. Boffi 1'13"; 6. Cova (vsi It.) 1'28". Med ženskami je zmagala Dandolova (It.) pred Bouchonneaujevo (Švi.).

Pezzeya komaj rešili

BONN — Bivšega člana avstrijske nogometne reprezentante Bruna Pezzya so rešili zadnji trenutek. Med tekmo na nekem turnirju v Bad Homburgu blizu Frankfurtu je namreč nerodno padel, zgubil zavest, jezik pa mu je zapril sapnik. Takoj so mu pri-skočili za pomoč, vendar je zadihal šele čez čas, ko se mu je že slabo pisalo. Odpeljali so ga na opazovanje v bolnico, vendar kaže, da ne bo hudega.

Na ženskem slalomu za SP na Piancavallu

Schneiderjeva brez konkurence

PIANCAVALLO — Včerajšnji ženski slalom za svetovni pokal, ki je bil v našem deželnem zimskem letovišču Piancavallu, je potrdil že obstoječo trenutno tekmovalno hierarhijo v ženskem smučanju. Švicarka Vreni Schneider, ki se je spet vrnila k tek-movanjem po enomesečni odsotnosti zaradi poškodbe, je zmagala z res veliko rezliko ter dokazala, da med ozki-mi vratci nima konkurence.

Včeraj je namreč prehitela drugouvrščeno mlado Avstrijko Maierhoferjevo, ki po treh drugih mestih še išče svojo prvo pokalno zmago, kar za sekundo in pol, kar je... cela večnost, pri tem pa ne smemo pozabiti, da je zmagovalka malo pred zaključkom drugega spusta celo napravila večjo napako. Za Schneiderjevo je to bila že 29. z-maga na tekmovanjih za SP in se tako približuje tretjemu mestu Erike Hess. Prve tri uvrščene tekmovalke so trenutno res najboljše v slalomu, vendar so se izkazale tudi Jugoslovanke. Šarčeva je namreč potrdila svojo dobro formo s petim mestom, Svetova pa je bila osma. Italijanke so spet razočarale.

LESTVICA SLALOMA NA PIANCAVALLU: 1. Schneider (Švi.) 1'18"36; 2. Maierhofer (Av.) 1'20"24; 3. Strobl (Av.) 1'20"51; 4. Wachter (Av.) 1'20"89; 5. Šarec (Jug.) 1'20"95; 6. Von Gruenigen (Švi.) 1'21"03; 7. Gersch (ZRN) 1'21"22; 8. Svet (Jug.) 1'21"48; 9. Andersson (Šve.) 1'21"54; 10. Ladstaetter (Av.) 1'21"55; 16. Gianera (It.) 1'22"39.

LESTVICA SLALOMA ZA SP: 1. Schneider (Švi.) 50; 2. Strobl (Av.) 47; 3.

Maierhofer (Av.) 40; 4. Wachter (Av.) 35; 5. Šarec (Jug.) 31; 6. Buder (Av.) 30; 7. Andersson (Šve.) 26; 8. Ladstaetter (Av.) 24; 9. Gersch (ZRN) 21; 10. Svet (Jug.) 18 točk itd.

LESTVICA ZA SP: 1. Gerg (ZRN) 133; 2. Wachter (Av.) 115; 3. Kronberger (Av.) 100; 4. Schneider (Švi.) 69; 5.

Walliser (Švi.) 68; 6. Figini (Švi.) 64; 7. Moesenlechner (ZRN) 62; 8. Dedler (ZRN) 51; 9. Wallinger (Av.) 48; 10. Rofe (ZDA), Zeller (Švi.) in Strobl (Av.) 47 točk itd.

Na sliki (AP): od leve drugouvrščena Maierhoferjeva, zmagovalka Schneiderjeva in tretjeuvršena Avstrijka Strobl.

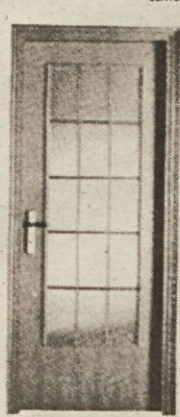
PODJETJE

Centro della porta

Ul. della Tesa 48 — TRST — Tel. (040) 393972

ZASTEKLITVE IZ LESA
ALUMINIJA - PVC
BLINDIRANA VRATA
POLŽASTE STOPNICE

+ dostava in montaža + na sedežu
velika razstava modelov

TRIESTE USATO DIRETTO

NEPOSREDNA PRODAJA RABLJENIH AVTOMOBILOV - TRST

MESEČNA RAZSTAVA

TRŽAŠKI VELESEJEM

13. in 14. januarja 1990

urnik: 10 - 19

Nov način prodaje ali nakupa rabljenega avtomobila, kamperja ali motocikla brez posrednikov direktno privatnik - privatniku

- parkirišče za vozilo, neposredno dogovarjanje med teboj in kupcem
- takojšen servis ACI pri prepisu lastništva, možnost takojšnjega finansiranja (c.r.t) in zavarovanja (MEIE Ass.)
- nasveti in pomoč na mestu samem pri mehničnem in električnem preverjanju vozila.

ZA OBISKOVALCE VSTOP PROST

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 4 - din (40.000 - din), naročnina za zasebnike mesečno 70 - din (700.000 - din), polletno 390 - din (3.900.000 - din), letno 780 - din (7.800.000 - din). Celoletna naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glionarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglaš 850 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

nedelja, 7. januarja 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Papež je blagoslovil dame z metlo v rolls roycu ter »kralje« v kočiji Befane in sveti trije kralji praznovali svoj praznik brez snega, zato pa v morju

RIM — V krajih, kjer so si od zadnje špranje letošnjih zimskih počitnic najbolj obetali sneg, je befana prinesla s sabo veliko razočaranje. V deželah italijanskega Severa niso dočkali zadovoljivega sneženja. Smučiča so ostala v glavnem zaprta, turisti pa so kljub temu vztrajno čakali, če se bo nebo morda le pooblačilo.

Kljub temu pa so si znali ljudje pomagati in so praznovali befano, oziroma prihod svetih treh kraljev na precej radoživ način. V Rimu je bilo še kar pestro, saj je ulice mestnega središča preplavila množica radovednežev, ki so si hoteli ogledati spreved treh befan in treh kraljev na poti k papežu. Kralji so sedeli v kočiji, befane pa se udobno peljale v luksuznih avtomobilih (Ford, Buick in Rolls Royce). Metlo so imele vsekakor pri sebi, najbrž namesto rezervnega kolesa.

Skupinica je bila na čelu spreveda, ki ga je priredila organizacija Viva la befana, ki je posrbela tudi za razgiban, čeprav odločno kičast program.

Dvanajst udeležencev je imelo pri sebi dežnike s črkami, ki so sestavljale stavek »viva la befana«, drugi so kolesarili za njimi na Trgu sv. Petra pa jih je papež blagoslovil.

Povsem drugače so se imeli za befano v Neaplju, kjer je prav tako sijalo sonce. Člani društva Posillipo so si privoščili skok v hladno morje in jih po sliki sodeč (desno Telefoto AP) ni prav nič motila nizka morska temperatura.

Z vodo se je poigrala tudi befana v Venetu. V Bassanu del Grappa je izstopila iz čolna, za njo pa je na kanalu plavalo na tisoče nogometnih žog. Očitno je šlo za befano, ki se že pripravlja na praznovanje Italije '90.

Se najbolj pristni so bili letos menda v Toskani in sicer v mestecu Aulla. Domačini so namreč sešili nogavico, ki je bila dolga 20 metrov in so jo nato spustili z zvonika, tako da so jo lahko občudovali prav vsi. Sedaj jo bodo sicer skušali vpisati v knjigo rekordov, vendar je to le obrobni detalj.

Stolp v Pizi od danes zaprt za občinstvo

PIZA — Od danes dalje bo mogoče sloviti stolp v Pizi le gledati in fotografirati, vstop pa bo strogo prepovedan. Tako je sklenil župan Giacomino Granchi, ki je novinarjem včeraj povedal, da je odredbo o zaprtju stolpa podpisal pod pritiskom znanstvene komisije ministrstva za javna dela, ki je mnenja, da stolp ne nudi več obiskovalcem potrebne varnosti. V zvezi s tem je prišlo v prejšnjih mesecih do ostrih polemik med krajevno občinsko upravo in ministrom za javna dela Prandinijem, ki se je zavzemal začasno zaprtje stolpa in je torej v celoti podpiral stališča strokovnjakov.

V Pizi so odredbo o zaprtju stolpa sprejeli z velikim negodovanjem in zaskrbljenostjo. Sam župan je priznal, da je podpisal odlok v bistvu proti svoji volji, zaprtje znamenitega zgodovinskega spomenika pa zaskrblja največ turistične delavce, ki se bojijo padca turizma. V Pizi vsekakor upajo, da bo stolp zaprt za občinsko le omejeno časovno dobo in da bodo pristojna državna telesa vendarle začela z njegovo resanacijo.

Starši odgovorni za prekrške otrok

LONDON — Britanski starši bodo odslej naprej neposredno odgovorni za prekrške svojih otrok. Tako je odločil notranji minister David Waddington, ki bo v prihodnjih dneh predložil parlamentu zakonski osnutek z novimi strožjimi ukrepi za zaježitev mladinskega in otroškega kriminala, ki v Veliki Britaniji nevarno narašča. Uradne statistike britanske policije namreč dokazujejo, da se »zločinska kariera« pri nekaterih otrocih začne že pri desetih letih, največ dela pa imajo policisti s petnajstletniki.

Notranji minister bo predlagal parlamentu, naj torej uvede neke vrste civilno odgovornost za starše otrok, ki na katerikoli način kršijo zakon. Če bo policist naprtil globo mladoletniku, jo bodo torej morali plačati starši, če tega ne bodo naredili bodo tudi sami kršili zakon. Predlog notranjega ministra je doslej naletel na široko podporo britanskega javnega mnenja.

Železniška nesreča pri Sukurju terjala menda več kot 400 žrtev

SUKOR — četrtkova železniška nesreča v Pakistanu je menda terjala več kot 400 žrtev. Najnovejši podatki, s katerimi razpolagajo v Pakistanu poročajo namreč o tem, da so našli že 333 trupel, čeprav je vlada v svojem poročilu dejala, da je v nesreči umrlo 285 potnikov.

Oblasti pa niso mogle zamočlati dejstva, da je v razbitinah nekaterih vagonov vkleščenih še vsaj sto potnikov. Pakistanski premier Benazir Bhutto je včeraj obiskala ranjence in je v izjavi novinarjem dejala, da ne izključuje možnosti atentata. Po njenem mnenju naj bi šlo za zrežirano nesrečo, čeprav so preiskovalci trdno prepričani, da gre za človeško napako. Šefa železniške postaje v Sangiju so že aretirali, iščejo pa dva njegova sodelavca, ki naj bi bila odgovorna za delo kretničarjev. Vlaku naj bi dali tri različne napačne napotke, zato premier Bhutto trdi, da gre najbrž za atentat.

Evropski socialisti sprejemajo nove člane

DUNAJ — Plenarna skupščina socialistične Internacionalne, ki bo zasedala v začetku februarja v avstrijskem glavnem mestu, se bo prvenstveno ukvarjala s kočljivim vprašanjem sprejema novih članic. Voditelji zahodnoevropskih in latinskoameriških socialističnih in socialdemokratskih strank bodo morali v prvi vrsti vzeti v pretres formalne prošnje številnih novoustanovljenih strank iz Vzhodne Evrope, ki so v zadnjih tednih zaprosile za vstop v Internacionalno. Največ prošenj je prišlo iz Nemške demokratične republike, Češkoslovaške in Poljske.

Na dunajski skupščini bo tekla gotovo beseda tudi o prošnji italijanskih komunistov, ki jo je pred časom formalno predložil tajnik Occhetto. KPI je doslej sledila socialistični Internacionali le kot zunanja opazovalka, usoda te prošnje pa bo v marsičem odvisna od poteka politične debate znotraj stranke, ki bo dosegla vrhunec na vsedržavnem kongresu v začetku marca v Bologni. Occhetto je v politični program za korenito preobnovo KPI kot znano uvrstil tudi vstop v socialistično Internacionalo.

Dunajska skupščina, za katero vlada precejšnje pričakovanje, bo torej zelo pomembna. Vlogo organizatorja so dodelili voditeljem avstrijske socialistične stranke, ki hoče igrati vlogo mostu med socialisti Zahodne Evrope in novimi demokratičnimi političnimi gibanji, ki si utirajo pot na Vzhodu.

Po daljšem obdobju suhega vremena pričakujejo za danes poslabšanje

RIM, BEOGRAD — Večji del evropske celine je bil včeraj pod vplivom obsežnega območja visokega zračnega pritiska, tako da je prevladovalo suho vreme z meglo po kotlinah in nižinah. Pretežno oblačno z občasnim dežjem je bilo v zahodni Franciji, na Britanskem otočju, v državah Beneluksa, na severu Pirenejskega polotoka in na Siciliji. Rahlo je snežilo v Voralbergu, medtem ko so bili snežni meteži na severnih in osrednjih območjih evropskega dela SZ in na Finskem.

Povsod so zabeležili izredno nizke temperature. Tako je bilo v Bukarešti in Sofiji -16, v Skoplju in Prištini -12, v Sarajevu -11, v Beogradu -10, v Milanu in Turinu -9, v Novem Sadu -8, v Ljubljani, Zagrebu in Banjaluki -5 in celo v Rimu je živosrebrni stolpec padel na -1 stopinj Celzija.

V takih pogojih je ledena megla povzročala poledico in slano, rastlinje pa vkovala v ivje. Zaradi zmanjšane vidljivosti so bile težave na avtocestah A/8 Milan-Varese, A/9 Milan-Como, A/22 Modena-Verona in na širšem območju Turina, Milana in Brescie. Z meglo in poledico so se ubadali tudi v Makedoniji, kjer je bilo najhuje v okolici Skoplja, kjer je bila na odseku Skoplje-Kumanovo vidljivost zmanjšana na 10 metrov. Sončna Makedonija se je včeraj ponašala z izredno nizkimi temperaturami, saj so v raznih krajih namerili tudi do 20 stopinj pod ničlo.

V začetku tedna so dolgoročne napovedi za danes obetale poslabšanje s padavinami. Včerašnje prognostične karte so to verjetnost potrjevale. Meteorologi napovedujejo v poznih popoldanskih urah od zahoda poslabšanje z občasnimi rahlimi padavinami, ki bodo morda izrazite le v Vzhodnih Alpah. Rahlo bo snežilo vse do nižin, na obronkih pa je precejšnja nevarnost žleda. Snega bo torej le za vzorec, tako da bodo smučarji ponovno prikrašani. Glede nadaljnjega razvoja vremena v prihodnjem tednu pa sta si meteorološki napovedi italijanskega vojnega letalstva in jugoslovanskega hidrometeorološkega nasprotujoči. Medtem ko Italijani trdijo, da se bo nadaljevalo vlažno vreme z občasnimi padavinami in soteplitvami, Jugoslovani napovedujejo le za ponedeljek občasne padavine, nato pa ponovno suho vreme in ohlaiditve. Razhajanja so razumljiva, ker ni povsem jasno ali bo frontalni motnji, ki bo iz severozahoda prešla naše kraje uspelo porušiti greben ruskega anticiklona.

Na sliki (telefoto AP): zimska slika iz Milana ima svoj čar, a zaradi megle in poledice med avtomobilisti ni prijetna.

CIMADORI

PRODAJA IN SERVIS
V SESLJANU

FIAT

BREZPLAČNA KONTROLA IZPUŠNIH PLINOV

Sesljan 27/i (Drž. cesta 14) TRST
Tel. (040) 299018

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA:
Ul. Marconi 6 - Tel. 775483-4

Ul. sv. Frančiška 38
TRST - Tel. 768667 - 772002

Krznarstvo
Pelliccerie Alberti

Naša
dolgoletna
tradicija
vedno
na razpolago
klijentom

TRST — Ul. delle Torri 2
Tel. (040) 64703

